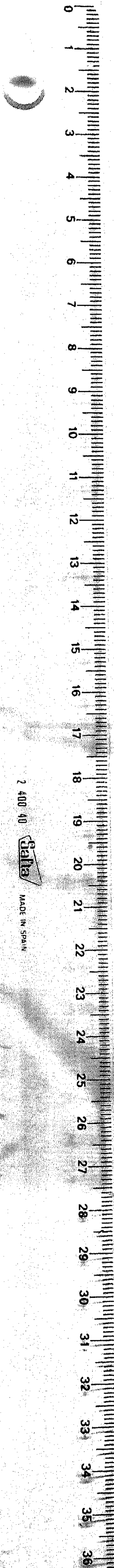
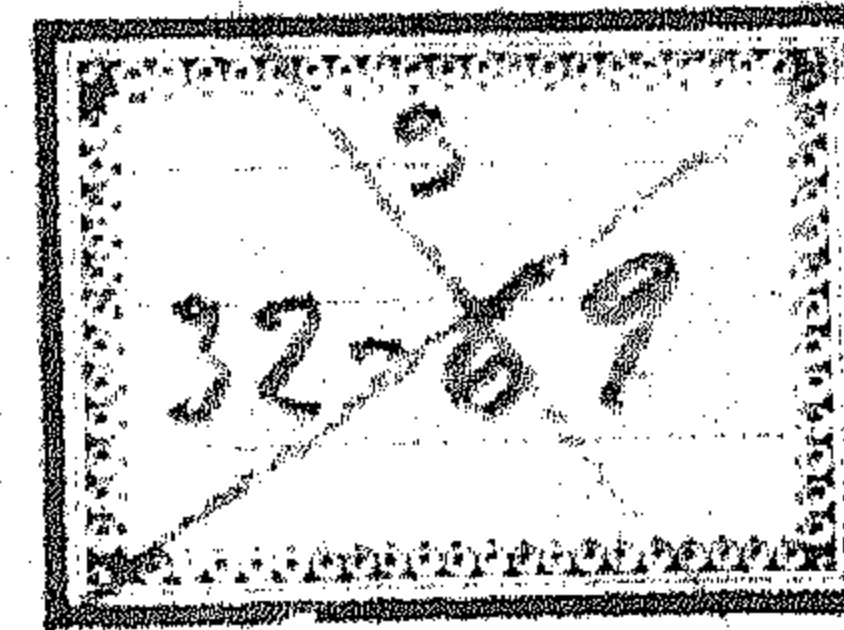

16. an S-9.

Universitäts- bibliothek
OF CANADA
A
8
240

2 400 40
RIGLA
MADE IN SPAIN

~~16. av S-9.~~

Postoffice, Montreal
CANADA
A
8
240

~~3
32-69~~

del Colegio de la Compañia de J. B. de la Granada

CONSTITVTIONES

COLLEGII, AC STVDII SANCTAE

MARIAE DE IESV, CIVITATIS HIS-

palensis, editæ autoritate Apostolica, a Prothonotario,

Roderico de Sancta Elia, Artium, & Sacræ Theo-

logiæ Magistro, Archidiano de Reina, ac

Canonico in alma Ecclesia Hispa-

lensi, præfati Collegij

fundatore.

Insuper erectionis Collegij, & beneficiorum annexionis duæ

bullæ. Duo item ipsius fundatoris testaméta. Et quædam

à Magistro Nauarro autoritate Apostolica statuta.

Cum adiecto constitutionum indice.

* * *

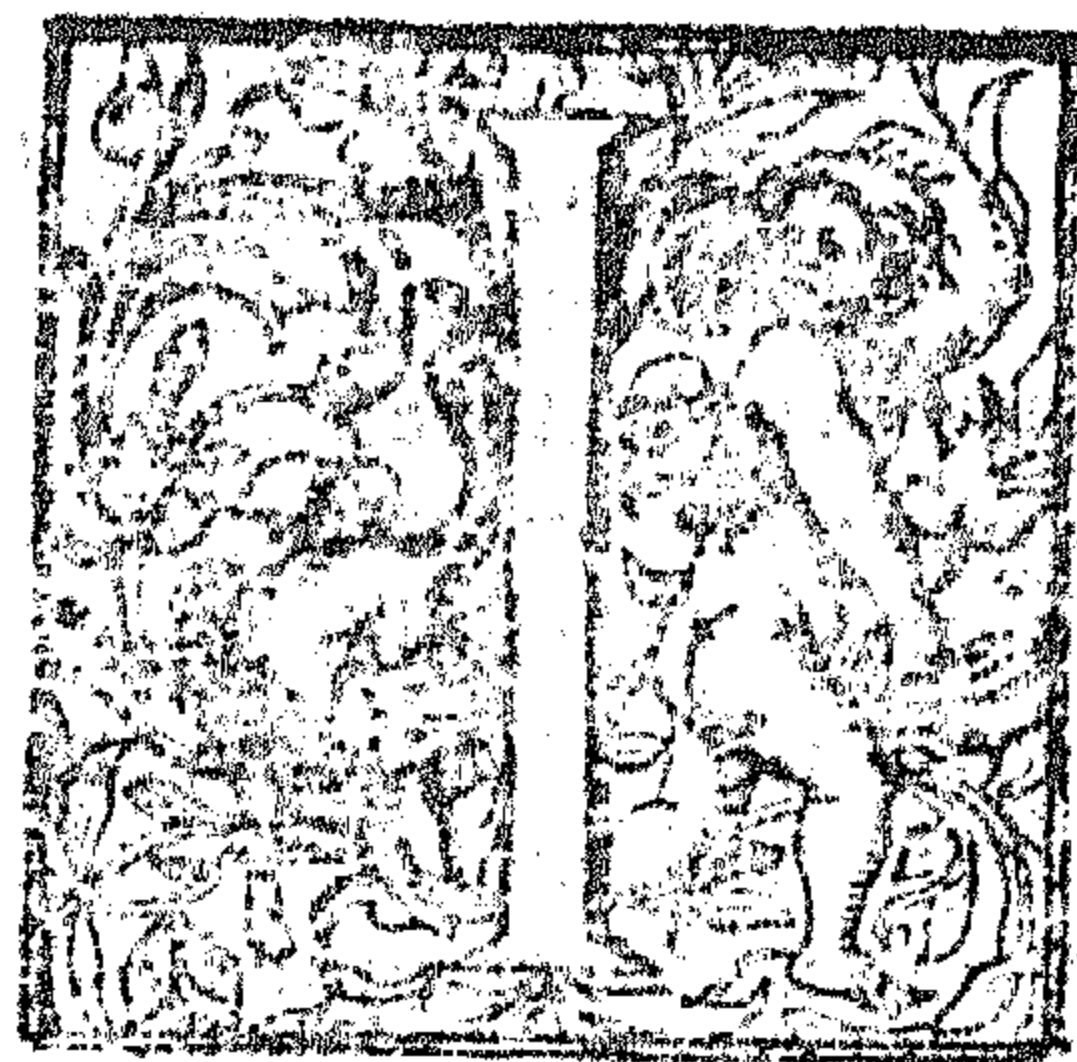

OMNIA IVSSV RECTORIS,
& Consiliariorum primò excussa,

HISPALI.

Typis Francisci Petri

1584.

IOANNES GVNDI

SALVI, Prior monasterij sancti Iacobi despata, Hispalensis, iudex Apostolicus, conseruator Collegij sanctæ Mariæ de Iesu, in hac nobilissimâ ac fidelissimâ ciuitate Hispalensi, per Reuerendum bonæ memoriæ Dominum, dominum magistrum Rodericum à Sancta elia, artium & sacræ Theologiæ magistrum, sedis Apostolicæ Prothonotarium, Archidiaconum de Reina, & canonicum in alia ecclesia Hispalensi, fundati: virtute sub insertarum

literarum apostolicarum, nobis cum quibusdam alijs nostris in hac parte Collegis, per felicis recordationis Iulium Papam secundum directarum: VNIVERSIS & singulis præsentis literas, siue præsens publicum transumpti instrumentum inspecturis, lecturis, visuris pariter & audituris, salutem in domino, & præsentibus fidè indubiam adhibere. Noueritis quod nos ad Reuerendi Domini Ferdinandi Ruiz de Hojeda, præfate sanctæ Ecclesiæ Hispalensis portionarij, dictiq; Collegij administratoris, ac ipsius fundatoris testamentarij seu suorum testamentorum executoris, instantiam, & requisitionem, omnes & singulos sua cõmuniter, & diuisim inter esse putantes eorumq; procuratores (si qui tunc erant in dicta ciuitate Hispalensi pro eisdem) ad videndum, & audiendum quasdam literas apostolicas originales, felicis recordationis Iulij Papæ secundi eius vera bulla plûbea, vnam videlicet gratiosam in his sericeis rubei croceiq; colorum: alteram vero executoriã, in cordula cana pis more Romanæ curiæ impendentes Bullatas, nec non quasdam constitutiones seu statuta dicti Collegij ac quedam testamenta: vnum videlicet verbis Latinis scriptum, alterum vero vulgaribus dictatum, manuq; ipsius fundatoris scriptas seu scripta, ac dicta testamenta subscripta, et per notarios publicos apostolicos signata, & in publicam formam redacta, produci & recipi, et postquam producta forent ad videndum et audiendum ipsas & ipsa transumi, exemplari collationari, publicari & in publicam formam redigi man dari, auctoritateq; & decretum nostrum per nos interponi, vel dicendum & causam, si quam haberet rationabilem, quare præmissa fieri non deberent, allegandum. Per nostras patentes literas, nostro ac infra scripti notarij nominibus subscriptas, nostroq; sigillo munitas, ad valuas seu portas præfate sanctæ ecclesiæ Hispalensis, dictiq; collegij affigendas, per edictum publicum, per publicum notarium debite executioni demandari: citari fecimus & mandauimus, ad certum peremptorium terminum competentem, videlicet ad diem & horam infra scriptos, Quibus aduenientibus, comparuit in iudicio legitime coram nobis dictus Reuerendus dominus Ferdinandus Ruiz de Hojeda, portionarius præfatus ad ministrator dicti Collegij, et eius nomine, et dictas literas citatorias in dicta audientia mandato nostro executas, prout de earundem literarum executione, per publicum instrumentum legitima nobis extitit facta fides, facto representavit. Quarum quidem literarum deuulgari interpretatarum & traductarum, talis in sententia tenor omnino est. IOANNES Gundisalui Prior monasterij sancti Iacobi despata Hispalensis, iudex Apostolicus, conseruator Collegij sanctæ Mariæ de Iesu, in hac nobilissimâ ac fidelissimâ ciuitate Hispalensi, per reuerendum bonæ memoriæ dominum dominum Magistrum Rodericū a Sancta elia, Artium, et sacræ Theologiæ Magistrum, sedis Apostolicæ Prothonotarium, Archidiaconum de Reina, & Canonicum in sancta ecclesia Hispalensi fundati, vigore quarundam literarum apostolicarum, nobis cū quibusdā alijs nostris in hac parte Collegis, per felicis recordationis

Iulii Pappam secundū directarum citamus, & per præsens publicum edictū valuis seu portis almæ Ecclesiæ Hispalensis, ac Collegij sanctæ Mariæ de Iesu istius ciuitatis Hispalensis, per publicum notarium affigendum, citari mandamus omnes & singulos sua cōiuniter, vel diuisim interesse putantes, eorumq; procuratores (si qui sunt in præsentī ciuitate Hispalensi, pro eisdem) quateus infra sex dierum spatiū, post affixionem præsentium nostrarum literarum, compareant coram nobis legitime in iudicio: in monasterio nostro præfato, hora vespertina, ad videndum, et audiendum quasdam literas apostolicas originales, scilicet recordationis Iulij Pappæ secundi, eius vera bulla plumbea, vnam videlicet gratiosam vnionis et annexionis quorundam beneficiorum ecclesiasticorum dicto Collegio, nec non priuilegiorum, immunitatem, libertatum, exemptionum et aliarum gratiarum, per dictum dominum Iulium Pappam secundum concessarum, filis sericis, rubei croceiq; colorum: alteram vero executoriam, cordula canapis more Romanæ curiæ impendente bullatas: nec non quasdam constitutiones, seu statuta dicti collegij, per præfatum dominum fundatorem conditas, seu condita, manuq; propria scriptas, seu scripta, ac quædam publica testamenta, seu vltimas voluntates ipsius fundatoris: vnum videlicet verbis latinis scriptum, alterum vero vulgariter dictatum, & per notarios publicos signata manuq; propria subscripta ipsius testatoris. Corā nobis per Reuerendum Dominum, Ferdinandum Ruiz de Hojeda, sanctæ Ecclesiæ Hispalensis portionarium, dictiq; collegij administratorem, ac ipsius fundatoris testamentarium, seu suorum testamentorum, vltimarumq; voluntatum executorem, produci & recipi, & postquam productæ fuerint, ad videndum, & audiendum ipsas trāsūmi, exemplari, collationari, consultari, publicari, et in publicam transumpti formam reddigi mandare, Autoritatemq; & decretum nostrum per nos interponi, vel dicendum & causam, si quam habeant rationabilem, quare præmissa minime fieri debeant, allegandum. Alioquin dictorum citatorum contumacia, seu absentia in aliquo non obstante, ad præmissa omnia & singula, prout iuris fuerit et rationis, instāte dicto domino portionario et administratore procedemus. Datis & actis in dicto monasterio nostro, vltima die Decembris, Anno a natiuitate Domini. Millesimo, quingentesimo, decimo octauo. Ioānes Prior sancti Iacobi Hispalensis. De mandato dicti Domini prioris, Iudicis Apostolici Rodericus de Montiel Apostolicus notarius. Citatorumq; in eisdem literis contentorum, non comparentium, contumaciam acculauit, ipsosq; contumaces reputari, & in eorum contumaciam, præfatas literas apostolicas, ac constitutiones, seu statuta testamentaq; prædicta, sub tenore infra scripto exhibuit, adq; dedit. Quas et quæ transūmi, exemplari, auscultari, publicari, & in publicam formam reddigi mandari, autoritatemq; & decretum nostrum interponi per nos, instanter postulauit. NOS tunc Prior, ac Iudex Apostolicus, conseruator præfatus, dictos citatos non comparentes, reputauimus, non immerito, prout erant, quo ad actum, & terminum huiusmodi, id suadente iusticia, contumaces: & in eorum contumaciam, supradictas literas apostolicas, ac constitutiones, seu statuta prædicta, nec non testamēta, ad manus nostras recepimus, vidimus, legimus tenuimus, palpauimus, et diligenter in speximus, dictasq; literas Apostolicas sanas, integras, & illesas, ac omni prorsus vitio & suspitione carere, ac constitutiones, seu statuta prædicta, licet cum additionibus, & aliquibus emendationibus in marginibus, & alijs earundem partibus, manu tamen dicti Domini fundatoris præfati Collegij, scripta, seu scriptas, & dicta testamenta, seu vltimas voluntates, etiam manu propria subscripta, & per notarios publicos Apostolicos, & autenticos signata, prout plenarie, ex informatione, & depositione testium fide digno.

3
dignorū, medio iuramento per nos ab eisdem solenniter recepto, esse reperi-
mus. Ipsasq; literas Apostolicas, ac constitutiones, seu statuta, ac testamenta præ-
dicta, ad dicti domini Ferdinandi Ruiz de Hojeda portionarij, & dicti Collegij ad-
ministratori instantiam vltiorem, per notarium publicum infra scriptum tran-
sumi, exemplari, auscultari, collationari, publicari, & in publicam transumpti for-
mam reddigi fecimus, & mandauimus. Volentes & decernentes, quod præsentī
nostro transumpto, publico de cætero vbiq; locorum, in iudicio, & extra stetur
illiq; detur, & exhibeatur talis, & tanta fides, qualis & quanta dictis originalibus li-
teris Apostolicis, ac constitutionibus, statutis, & testamentis prædictis daretur, &
adhiberetur, daturq; & adhibitur: si in iudiciū exhibitæ fuissent, vel ostensæ.

Huiusmodi vero constitutionum, seu statutorum, ac literarum Apo-
stolicarum, nec non testamentorum, huiusmodi tenor de
verbo ad verbum vnus post alium sequi-
tur, & est talis.

* * *

A 3

CONSTITUTIONES

SANCTAE MARIAE DE IESU CIVITATIS

Hispalensis, editæ autoritate Apostolica, a prothonotario, Roderico de

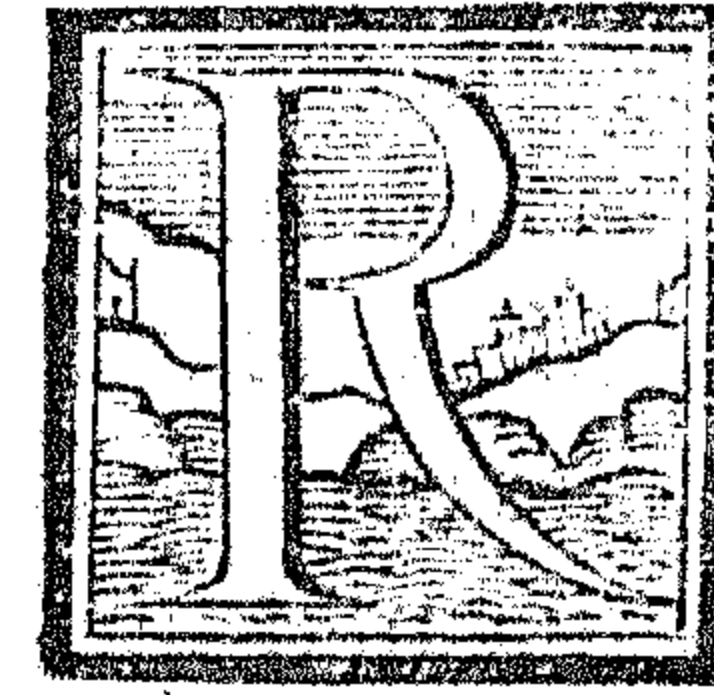
Sancta Elia, Artium, & sacrae Theologiae Magistro, Archidiacono

de Reina, ac Canonico in alma ecclesia Hispalensi, praefati

Collegij fundatore, in quibus sequitur prohemium

cum admonitione.

***

RODERICVS FERDINANDVS A

Sancta Elia, Artium, & sacrae Theologiae Magistri, sedis

apostolicae prothonotarius, sanctae Hispalensis ecclesiae

canonicus, & archidiaconus de Reina, atque ad infra-

scripta commissarius, seu delegatus apostolicus. Vniuersis Re-

ctori, & consiliarijs, ac collegialibus, & capellanis, ceterisque familiaribus

collegij, sanctae Mariae de Iesu, in nobilissima, ac fidelissima vrbe Hispali

fundati, tam praesentibus, quam futuris, & alijs quibuscumque, quos infra-

scripta statuta tangunt, vel quomodolibet tangere poterut in futurum, sa-

lutem, & nostrorum, imo verius apostolicorum obedientiam manda-

torum.

SI QVIS fratres ac filij in Christo charissimi, saepe animo volverit

illam domini sententiam, qua seruum pigrum deservata sibi pecunia, qua

ad erogandum susceperat, durius increpavit dicens: tu dedisses pecuniam

meam, & ego veniens cum usuris exegissem illam: haud surdus auditor

extiterit, collata sibi diuinitus munera: non humi suffosa, aut suis dunta-

xat vsibus reservata recondet. Quinimo suis proximis prerogando, &

copiosis abundauit lucris, & securius ea possidebit, implebitque illud, quod

sapiens ait: vnicuique mandauit Deus de proximo suo. Nam quemadmodum

pulchra arbor pomisque referta, non infructuose dum viuunt terram occupat,

quum & perse ipsa pomis ornatur, & capientium ex ea fructum vsui, vtili-

tati que conducit: sic Christi seruos facere quam maxime decet. Ad quam

rem nos excitat Spiritus sanctus, per Ioannem in Apocalypsi dicens: spon-

sus & sponsa dicunt veni, & qui audit dicat veni. Et diuus apostolus bo-

norum omnium magister: cum dicit, quonia in hoc ipso Christus mortuus

est, vt hij qui viuunt, iam non sibi viuant, sed ei qui pro ipsis mortuus est.

Et alibi non, quae sua sunt singuli considerantes, sed quae aliorum. Et iterum,

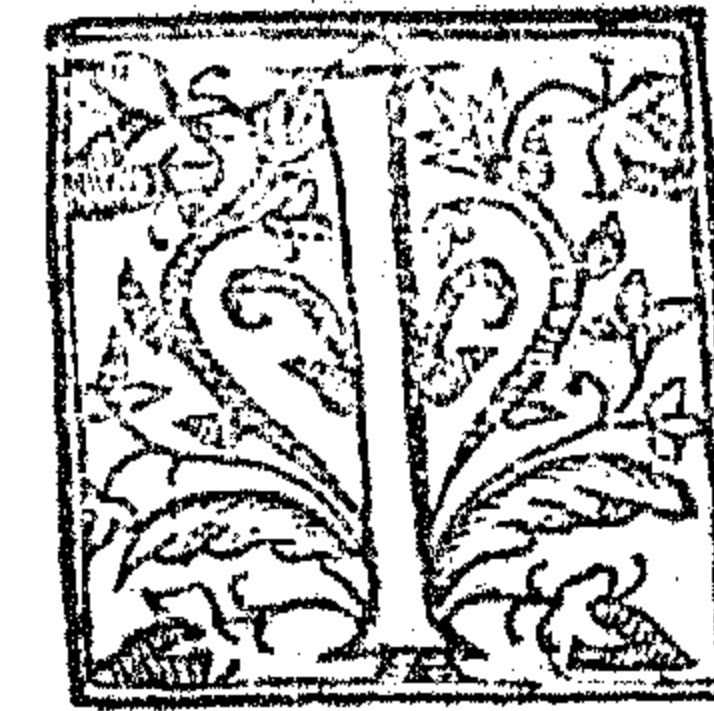
nemo quod suum est quaerat, sed quod alterius. Et paulo post, non quaerens

A 4 quod

quod mihi vtile est, sed quod multis. Vnde singulares infirmitates, vt pro-
 cinus eis subveniret, sciebat, quum inquit. Quis infirmatur & ego non
 infirmor. Hec igitur omnia versantes animo, cernentesq; quomodo in
 omnibus ferè parabolis ille carpitur, qui pecunia sibi divinitus data non
 probè est vsus, nan nec virgines fatuæ a domino repelluntur quòd aliena
 rapuerunt: sed quod sua nõ erogauerunt, nec qui talentũ suffodit, aliena
 inuasit: sed ideo punitur, quia rem sibi negotij, ac profectus gratia co-
 missam non auxit. Nec qui esurientem praterierunt, propter alienorum
 rapinam in æternum cruciantur: verum quia sua quemadmodum de-
 buerunt non seminauerunt. Deniq; cogitantes quod beatus pronuncia-
 tur a domino, qui intelligit super egenum & pauperem. Et illud animo re-
 perentes, thesaurizate vobis thesauros in cælo: vbi nec erugo nec tinea
 demolitur, & vbifures non effodiunt, nec furantur. Siquidem reconditæ
 vestes corrumpuntur, aurum erugine corroditur: frumenta Marcescunt.
 Quid plura? Cor possidētis hæc, atq; seruātis, maioribus in dies curis quã
 erugine decoloratur, atq; tabescit. Christi brachio & clementia nixi, quã
 doquidem supravires nostras opus erat, cibum qui non perit operari, &
 thesaurum verũ cælo condere, ac de paruis magna, de vilibus præciosa,
 de caducis æterna facere, pia & humili fiducia tentavimus. Verum quo-
 niam inter calamitates humanas ignorantia egestas non minima iactura
 est, ac proinde elemosina quæ ab ea liberat: fit ceteris vtilior atq; præ-
 clarior. Rursus, vt vrbi nostræ ac provintia matri, gratiam refferemus,
 huic pro virili nostra, de pauperum raticula nobis è cælo credita subvenire
 studuimus, instituentes collegium istud, quo pauperes clerici piè excipe-
 rentur, alimentarentur, & in bonitate ac disciplina, & scientia institue-
 rentur & proficerent. Totumq; hoc ad gloriam laudemq; Christi Iesu,
 qui mihi omnium infirmiori ac nouissimo id posse tribuit, formicamq;
 in validam imitari iussit. Nec non diuæ genitricis eius Mariæ virginis,
 quorum titulis, & domus & capella sunt insignita. Clericorum etiam
 pauperum comilitonum nostrorum vtilitatem, qui ob angustiam rei fam-
 iliari, haud facile emergere possint, nisi tali præsidio freti: quemad-
 modum nobis in collegio Hispalēsi Bononiæ, per immortalis memoriæ
 Egidium de Albornoz Cardinalem Sabinensem fundato contigit. Cui
 nimirum, propitio & autore deo, filialis imitationis vicè, cum vsuris in
 eodè comertij genere referimus. Memores sapientis sententiæ apud ecclē-
 siasticum dicentis: intellige quæ sunt proximi tui ex te ipso. Verum enim
 vero quoniã minime ignoramus, nihil in humanis, nisi præsidio dei mu-
 nitum, & sanctarum legum vallo, ac observatione roboratum, diu posse
 subsistere. Non minus virtutis ac pacis, sine quibus literarum negotium
 minime

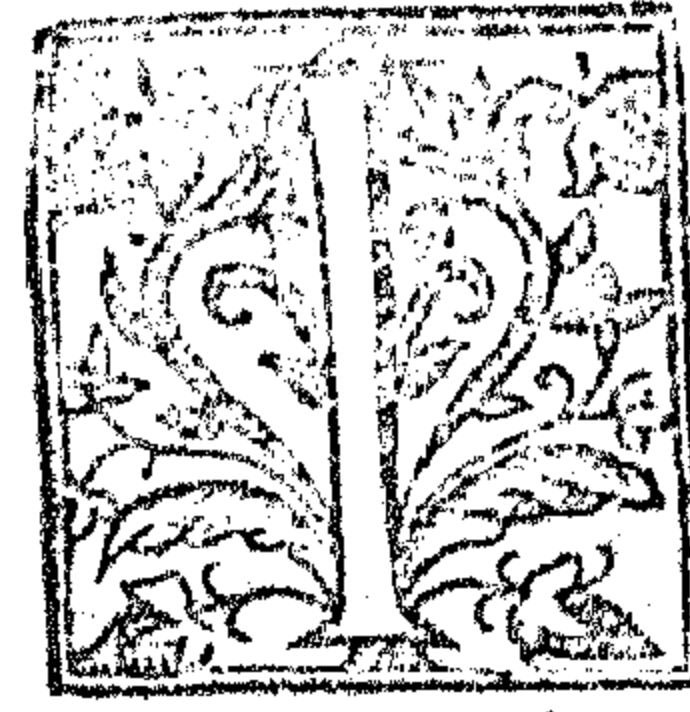
minime constat, quam edificij ac dotis opulentæ rationem habentes:
 ut ordine recto vota nostra suam sortirentur effectum, apostolicam se-
 dem consulimus, & auxilium eius implorantes obtinuimus ab ea ne-
 cessarias facultates: vt videre licet per apostolicas literas, quas in archi-
 nis collegij recondi & conseruari iussimus. Quarum autoritate suffulti
 instituta ista, quibus appetitus noxius sublegis regula arceatur, collegiũ
 istud honestè viuat: nemo in eo alterutrũ lædat: impace quæ literarum
 pia mater ac bonæ conscientia nutrix est, assidue degat. Condidimus,
 digessimus & ordinamus, & tam præsentibus quam futuris in collegio
 isto perpetuo cõmorantibus, inuiolabiliter obseruari apostolica autori-
 tate, qua in hac parte fungimur, discernimus ac districte mādamus. Susci-
 piat igitur ea, amantissimi in Christo fratres, ac filij comilitonesq; mei
 pro affectu charitas vestra, eisq; dum istic degeritis ad bene beateq; vi-
 uendũ, & in sanctis moribus ac literis proficiendũ vigilanter vtatur. Quæ
 res si vti opramus, & speramus in domino prospere succedat: haud dubie
 faciet, vt & nos laboris nostri, vosq; sanctorũ studiorum vestrorum vna
 apud immortalẽ Iesum æternæ vitæ præciosissimum cõsequamur præ-
 mium. Quod vobis & mihi præstare dignetur Christus Iesus, qui cum Pa-
 tre & Spiritu sancto viuat, & regnat per infinita seculorum secula. Amen.
 Dominus vobiscum.

CONSTITVTIO PRIMA QVOD DOMVS
 prædicta, collegium Sanctæ Mariæ de Iesu, & capella in ea constructa.
 Sancta Maria de Iesu nominetur.

MPRIMIS statuimus, & ordinamus, quod prædicta
 domus, quæ Hispali vrbe nobilissima ac fidelissima pro-
 pe portam xiritij sita est, collegium sanctæ Mariæ de Iesu,
 & capella in ea constructa Sancta Maria de Iesu nomi-
 nentur: quia ob Iesu, & gloriosissimæ virginis Mariæ
 genitricis eius amorem, & reuerentiam est condita.

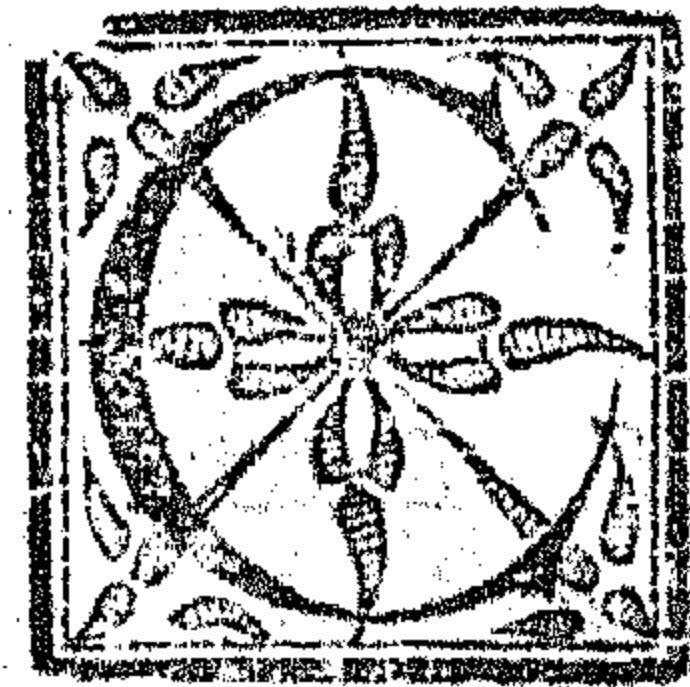
CONSTITVTIO SECVNDA QVOT ESSE
 debent collegiales & capellani, & alij ministri domus, & quod sit eis vnũ
 caput. Qui Rector vocetur, & quòd qui de corpore collegij fuerint omni-
 no sint clerici: & quatuor Theologi: quot ve Canoniste esse debent,
 & quod ad vnã harum scientiarum semel admissus, ad
 aliam nullatenus se possit transferre.

TE M ordinamus, & statuimus, quod dictum collegium constet ex quindecim studentibus, scilicet, vndecim collegialibus, & quatuor capellanis. Verum, quoniam iuxta sapientis sententiam, vbi non est gubernator corrumpet populus. Et cōmunitas sine Rectore est tanquā nauis siue gubernatore, quae cito ijt pelum. Volumus quod ex his quindecim. Vnū caput, qui rector collegij nūcupetur alijs praesit. Habeatq; collegium vnum œconomū seu maiordomum, & vnū dispensatorem coquūq; vnum. Et sub coquū. Ac tres famulos ad comune seruitium collegij deputatos. Quorū vnus ianitor existat. Et sic erunt omnes numero viginti duo. Quorum quindecim constituēt corpus collegij: œconomus dispensator & coquo & subcoquo ac tribus famulis exclusis. Proinde volumus & districte praecipimus, quod tam Rector quam alij decem qui cum capellanis corpus collegij facient, omnes sint clerici ordinis sancti Petri, & saltem primae tōsuræ. Nam mere laicum solum aut desponsatum, aut vxoratum & religiosum cuiuscunq; ordinis, vel habitus, aut professionis etiam militaris existat, ad hoc collegium nullatenus admitti volumus.

Ordinamus praeterea, & volumus quost ex dictis quindecim decem necessario indulgeat Theologia, & quinq; iuricanonicō, adijciētes quod tam collegialis quam capellanus ad alteram dictarum sciētiarum semel admissus, ad aliam nullo pacto se possit transferre, qualicunq; etiam dispensatione munitus, quod si quōd absit aliquis contrafecerit, ipso facto sit omni iure, quod collegium habuerit priuatus, ac Rector & consiliarij cum toto collegio sub pena periurij die eadem qua notorietate facti constiterit, eum a collegio expellant.

CONSTITUTIO TERTIA DE IVRAMENTO
præstando ante electiones, ad vitandam subornationes.

AE T E R V M, quia experientia docente, didicimus: quod maxime in hac Hispalensi ciuitate, vbi per importunitatē tam domidorum, quam dominarū, quam etiam beneficiatorum huius sanctae ecclesiae, & aliorum ciuium, saepe numero iudicium subuertitur: & eligendorum merita falluntur, ac praecipuis, & fauoribus (ne dicam) precio, cuncta iusta, & honesta, quam maxime perturbantur: volentes eiusmodi veneno (ne collegij corpus inficiat, & corrumpat) salubri antidoto subvenire: statuimus, & ordinamus, quod si compertum fuerit, quempiam pro aliquo eligēdo in Rectorem, vel capellanum, vel collegialem, vel lectorem, directe, vel indirecte,

indirecte, secreta, vel publice aliquē de electoribus rogare, vel quocūq; quaesito colore, vel precio eum subornare, vel corrumpere vt ei faueat, aut praestet votum suum: cuiuscunq; dignitatis, status, aut cōditionis sit: ipse rogans pœnam excōmunicationis maioris ipso facto incurrat: a qua nisi per summum Pontificem, vel per habentem ab eo sufficientem facultatem, minime possit absolui: vel etiam si ipse eligendus pro se ipso aliquem de electoribus rogauerit: constituto per duos, vel tres legitimos testes iuratos, & examinatos de veritate, vltra pœnam dictae excōmunicationis maioris, quam ipso facto incurrat, sit ipso facto inhabilis, id est pro illa vice non possit eligi. Et si post electionem, & admissionem ad Collegiū, etiam quocūq; interuallo transacto, tale nefas cōmisisse in suo ingressu constiterit: vltra pœnam perjurij, & excōmunicationis quā incurrat: de Collegio protinus expellatur: & tā in foro consciētiæ quam in contentioso, teneatur restituere Collegio impensas, quas ante expulsionem ei rapuit.

Et vt hæc adeo necessaria dispositio districtius obseruetur: Praecipimus, quod electus, antequā admittatur ad Collegiū: iuret in manibus Rectoris praesentibus consiliarijs: quod per se, nec per alium, directe, aut indirecte, occulte, vel publice neminem subornauit: aut prece, vel precio, vel aliqua spe, seu vtilitate, aut gratia corripit. Proinde, ut hæc sanius, & cōmodius peragi possint: districte etiā praecipimus, quod quilibet electorū iuret: quod in electionibus tractandis vel exequendis, quempiam alium electorē perse, vel aliū precio, aut prece, aut quavis subornatione verbali, aut in scriptis nō subornabit, aut pro aliquo quouis modo rogabit. Neq; ei, qui perse vel alium rogauit, votū suū praestabit: nec alicui ex se opponentibus, aut alij pro eo votū suū pollicebitur, aut promittet: vel ante celebratam electionem reuelabit. Quod si quispiam electorum huic nostrae constitutioni contrauerit: vltra sententiā excōmunicationis, quā (sicut praedicti rogantes, & eligendi) ipso facto incurrat, tota portione Collegij, cū vestibus & insignis, nec nō & distributionibus per vnū integrum annum priuatus existat: ita vt deinceps ab hora qua peccauerit, in toto sequenti anno quicquid ex ipso Collegio, vel praebenda perceperit, ei restituere teneatur. Et insuper volumus hanc nostrā cōstitutionem obligare in foro consciētiæ: & vt in principio eius tactum est, ad electionem, tam Rectoris, quam capellanorum, et collegialium, ac lectorum extendi. Cæterum, ne ignorantiam huius constitutionis, in qua momentum, & vita Collegij haud dubie consistit: quispiam praetendat. Mandamus quod conscribatur in quadā tabella, & in Ecclesia Collegij, in loco quo ab omnibus legi possit, parieti inserta perpetuo maneat.

CONSTIT.

CONSTITVTIO QVARTA DE ELE-
ctione Rectoris, & quanto tempore durare debeat.

RECTOREM verò omnes de corpore Collegij in kalendis Ianuarij eligant: qui eligendus necessario clericus, saltem primæ tonsuræ, sit: quia solis clericis hoc Collegium (diuino fauente præsidio) paramus: & laicos, secundum iura, manet necessitas obsequendi clericis, non auctoritas imperandi. Prouideat autem electores, vt virum eligant timentem Deum, ætate maturum, scilicet, qui viginti quinque annum attigerit, moribus probatum, prudentem in agendis, dexterum in rei familiaris gubernatione, prouidum in administratione, sicut præsidem decet, sollicitum. Vt quemadmodum cæteros loco, & honore, præcedit, sic etiam virtutibus antecellat. Hic vero de corpore Collegij esse debeat. Modus autem eligendi Rectorem talis erit. Omnes dicti electores conuenient die supradicta, hora prima, quæ interpellat pro homine, in capella dicti Collegij, & clausis omnibus ianuis Collegij & Ecclesiæ & celebrata missa de Spiritu Sancto, per alterum capellanorum, præsidens electioni. s. antiquus Rector, accipiat missale in manibus: & faciat, quòd singuli de Collegio, qui votum in electione habebunt, positus in missali aperto manibus, iurent per Deum, & sacra Dei euangelia, quòd solum Deum ante oculos habentes, nec amore, aut odio, neque timore, aut propria utilitate, seu prece, vel precio, vel alia quacumque sinistra affectione, a recto Dei tramite deuiantes, eum in Rectorem eligent: quem sciuerint, aut crediderint, fore meliorem, & Collegio utiliore, atque statutorum Collegij obseruantiore. Sub inde teneat præsidens ante se in quadam carta conscripta nomina omnium de Collegio, qui dictam ætate viginti quinque annorum attingerint: tam collegialium, quam capellanorum, & quilibet elector, scilicet, decimum octauum annum nactus, per suam cedulam eligat quatuor: quæ cedule omnes includantur in capsula balotarum, & inde extrahatur, & legatur vna cedula per illum capellanum, qui missam celebravit: & præsidens ponat puncta seriatim post nomina descripta cuiusque nominato in cedula, & sic fiat de alijs cedulis, quoad usque nulla remaneat. Quibus cedulis sic finitis, legantur puncta cuiuslibet, & illi quatuor, qui plura habuerint puncta, habeantur electi: quorum nomina iterum bina, ac bina separentur, & conscribantur, & balotentur hoc pacto, scilicet, quòd Rector declarabit nominatim duos, pro quibus mittetur balotæ albæ, & alios duos pro quibus nigræ, quibus secreto missis in capsam, quam dictus capellanus tenebit in manibus, postea

postea extrahentur, & numerabuntur in omnium præsentia: & illi bini, qui plures habuerint balotas, habeantur electi, alijs duobus exclusis. Propria nomina horum duorum singulatim scribantur induabus paruis cedulis, quæ rursus mittantur in foraminibus duarum balotarum: quæ denuo includantur in capsam, & inibi pluries agitentur, & in præsentia omnium extrahatur vna balota per puerum quadriennem, & ille cuius nomē fuerit inclusum, habeatur, ac sit Rector: & vt talis necessario a Præsidente declaretur. Qui eadem hora omni excusatione, & colore postpositis sub pœna priuationis omnis iuris, quod in collegio habet, quam ipso facto incurrat, consentire, & acceptare, teneatur: qui durare debeat per integrum bienium.

CAPITVLVM VLTIMVM DE SORTILEGIIS
non obstat, illis verbis.

SORTIS vsum in electionibus perpetua prohibitione damnates: Nā intellige hanc sententiā decretalis cum multis alijs decretis, in electionibus ecclesiasticis: quæ Spiritus sancti inspiratione fieri debent, & in rebus spiritualibus, non in nostris electionibus, quæ ad sortem diuisoriam pertinent. Vt patet per sanctum Thomam secunda secundæ. q. nonagesima quinta, articulo octauo. Quæ licita est secundum omnes, nec prohibita dicto, nec alio Canone.

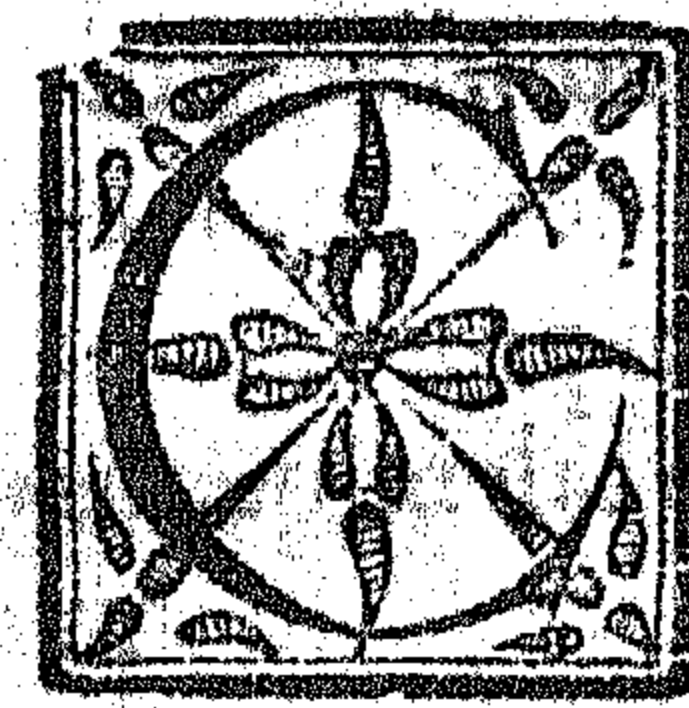
Item volumus, quòd etiā absens possit prædicto modo eligi: & si fuerit pro negotijs Collegij missus: post electionem eius prædicto modo celebrata, eligatur pro eo vnus vice Rector per cedulas, & spectetur donec veniat. Si vero pro negotijs suis, vel suorum, expectetur per bimestre: & si non venerit, eligatur alius & idē censemus de consiliario: & ne Rector, propter curas multas, quas in officio sustinebit, nimium forte grauetur: volumus, quòd possit aliqua de expediendis committere alijs de Collegio, tam capellanis, quam collegialibus: qui etiam teneantur ei in hijs, quem admodum in cæteris, obedire: prouiso, quòd cōpleto vno biennio per aliquem Rectorem, nō possit eligi denuo, nisi transacto alio biennio. Si tamē aliquod biennium interpolatum fuerit, possit reeligi modo supradicto pro illa vice, sicut alij.

CONSTITVTIO QVINTA DE IVRAMENTO Rectoris, & obedientia ei præstanda, & de consignandis camera clauibus Collegij, & cæteris.

QVVM primū autem Rector fuerit electus, iurabit in manibus præsentis in electione. s. Rectoris antiqui, tactis sanctis Euangelijs, sub

de Collegio seruentur totis viribus studebo, ac officium mihi cōmissum, tam in consulendo, quàm in executione dictorum statutorum, cæterisq; negotijs, Dei seruitium, & vtilitatem, ac honorem Collegij concernenti bus, omni odio, amore, precio, ac precibus cessantibus, fideliter exercebo: ita me Deus adiuuet, & hæc sacra Dei Euangelia.

CONSTITVTIO NONA DE
electione capellanorum.

CAPPELLANI autem in hac domo per Rectorem, & cōsiliarios, & collegiales, qui vocem habuerint, secundum formam in electione collegialium infra in constitutione assignandam, eligantur. Hi vero esse debeant de regno Castella, largo sumpto vocabulo, vt infra dicitur. Ex Hispali autē vrbe nemo recipi possit. Bælici tamen alijs, & dicecesani Hispaleses, alijs cæterarum dicecesum, paritate data præferantur. Qui sint honesti ac Deum timentes, & laudabilis vitæ, ac bonæ conuersationis, & famæ, nec non literarum cupidi. Ante eorum vero receptionem examinēt electores quàm diligentissime præteritam eorum vitam: & si de extra dicecesim fuerint, prudēter animaduertant, quòd (prout de iure tenētur) habeant a prælatis suis legitimas, & non suspectas literas testimoniales, & celebrandi licentiam. Nam contingit saepe numero, quòd infamia, & alijs laqueis irretiti, a propria patria discedere coguntur, inibi viuere ne queunt, & in remotis, vbi eorum crimina non sunt nota, diuinis se impudenter ingerunt, in suarum animarum prægrauè periculum, & iacturam. Quos capellanos, dum eorum officium in Collegio durat, volumus esse de corpore Collegij, & ad actus capitulares admitti, & votum corū, sicut & aliorum collegialium, valere, & vitam, victum, vestitumq; cum cæteris habere cōmunem, inhibentes expressè, ne quis capellanorum seruitium habeat beneficij, vel capellaniæ extra Collegium: ne capellæ Collegij officium, & profectus in sciētia aliquatenus impediri possit. Permittimus tamē, quòd capellanus possit accipere aliquas pithantias pro missis celebrandis in Collegio, illis dumtaxat diebus, quibus inibi celebrare non tenetur. Mandamus etiam, quòd nullus collegialis possit habere aliquod seruitium alicuius beneficij, vel capellaniæ extra Collegiū: possit tamen aliquas pithantias, vel elemosinas pro dicendis missis accipere, & eas in Collegio celebrare: vt suis necessitatibus melius consulat. Dum tamē de cera sibi provideat, ne Collegium grauetur. Quòd si quis dictorum capellanorum, aut collegialium contrafecerit: de domo protinus expella-

9
expellatur, & loco eius alius idoneus subrogetur. Item quia illi, qui literis indulgent, minus impediunt cæteros, & quietius, ac honestius, & purius viuunt: volumus, quòd sacerdotes in capellanos eligendi, sint studentes, si haberi poterunt. Et si forsità ita cito non reperiantur idonei, per Rectorem, & consiliarios prouideatur (ita quòd capellaniæ nūquā suis missis fraudentur) donec reperiantur idonei: inter quos idoneos, habiliores minus habilibus præferantur. Et de habilitate ad literas, & sufficientia, & moribus fiat examinatio: sicut de collegialibus inferius disponetur. Qui sic recepti possint in seruitio dictæ capellæ per octo annos, & nullo pacto per plures, sicut & cæteri collegiales, permanere: si Rectori & consiliarijs videbuntur officium suum plenè, & sollicitè ad implere, & vitæ honestatē, ac Collegij vtilitatem, pacemq; minime perturbare: & in scientia proficere: alia verò etiam infra octonarium, si suum officium non impleuerint, aut seditiosi, discoli, scandalosi, inobedientes, inhonesti, inordinati, vel inutiles, vel incorregibiles fuerint: legitima habita informatione, a Rectore, & consiliarijs ex Collegio protinus expellantur: & loco ipsorum alij subrogentur. Præterea volumus, & mandamus quòd vni ex dictis capellanis, qui Rectori, ac consiliarijs aptior, & fidelior visus fuerit, calices, & paramenta omnia dictæ capellæ, vestimenta, panis, libri, aliaq; supellectilia, per Rectorem, & consiliarios debeant per autenticum inuentarium consignari: & ab eo capellano manu propria subscribi. Qui omnia sibi consignata debita cum diligentia custodire, & cum eis capellam apparare quando opus erit, teneatur, pro vt diuinorum officiorum ministeria peragenda exegerint, & ei pro dignitate solēnium, vel feriatarum dierum videbitur conuenire: & Rector duxerit iniungendum: & in recessu suo per idem inuentarium plenam de omnibus teneatur reddere rationem. Si verò post aliquot annos talis capellanus se grauatum senserit, & se exonerari petierit: arbitrio Rectoris, & consiliariorum alteri capellano cōmittatur. Qui capellani celebrabunt missas, & alia diuina officia, prout per hæc statuta infra plenius digeretur. Negligentiæ verò defectus, vel excessus, seu cōmissa, vel delicta dictorum capellanorum, per Rectorem cum consiliarijs debite corrigantur. Nam sicut cæteros collegiales, sic & capellanos volumus ipsi Rectori in omnibus licitis, & honestis ad officium suum spectantibus, cum debita reuerentiā, & humilitate obedire: & sicut vno pane, caliceq; participant, ita sub vnis constitutionibus, & obedientia vitam degere. De qua re teneantur capellani in sua receptione sacramentum præstare.

CONSTITVTIO DECIMA DE IVRAMENTO præstando per capellanos, antequam admittantur.

B ITEM

ITEM statuimus, & ordinamus, quòd postquã aliquis capellanus secundũ formã superius expressã, fuerit electus, antequã admittatur ad Collegiũ, & ei camera consignetur, præstet iuramentum in manibus Rectoris corã consiliarijs, vel maiore parte eorum in hæc verba. Ego N. presbiter N. ciuitatis, & diocesis, electus capellanus huius Collegij sanctæ Mariæ de Iesu, ab hac hora in antea sub pœna periurij, fidelis, & obediens ero Rectori dicti Collegij, in omnibus licitis, & honestis, pro vt dicti Collegij statuta disponunt: honorem, & cõmoda, libertatem, & præminentias Collegij, dum vixero, modò sint Rector, modò Consiliarius, vel procurator, aut nuntius ad Romanã, vel Regiã curias, vel ad aliũ quẽ vis locum (modò extra collegium degam) pro viribus procurabo, tueborq;: Cõstitutiones dicti Collegij editas, & edendas inuolabiliter obseruabo: & alias his contrarias, aut derogatorias, aut ab intentione harũ alienas, non solũ non procurabo, sed si (quod absit) sensero per aliquem procurari, reclamabo: & pro virili mea impediam, ac resistam: nec eis vnquã consentiam, etiam requisitus: et quãdiu vixero, reuelabo quã totius, ac melius commode potero, bona fide Rectori, & consiliarijs omnia, quæ sciuerõ notabiliter Collegio fouere nociua: post habitis amicitia, odio, consanguinitate, affinitate, gratia, vel fauore cuiuscũq;, quem id negotium tangerẽ poterit: & numquã contra Collegium ero, nisi proprium ius prosequens: sic me Deus adiuuet, & eius pia genitrix virgo Maria, atq; hæc sacra Dei Euangelia, Amen.

Quod iuramentũ in cõmuni prothocollo cũ subscriptione iurãtis, ac triũ consiliariõrum signetur: & in arca Collegij ad perpetuã rei memoriam reponatur. Aliter autem quempiam capellanum recipi inhihemus Rectori, & consiliarijs sub pœna priuationis prouisionis vnus anni.

CONSTITVTIO VNDECIMA DE *etate, & qualitate recipiendorum.*

CIRCA ætatem verò recipiendorum Collegialium ordinamus, & statuimus, quòd nemo ad Collegium hoc excipi possit: qui sextũ decimum suæ ætatis annum non impleuerit, & idem sancimus de famulis ad seruitium domus necessarijs.

Item inhihemus omninò, ac strictè prohibemus, ne duo consanguinitate infra quartum gradum inclusiue constituti, ad Collegium simul admitti possint: adjicientes, quòd qui triennio antequã Collegio se opponat, fuit famulus alicuius dominorum beneficiarũ huius sanctæ Ecclesiæ Hispalensis, nullatenus ad Collegiũ recipi possit: & si dolo, aut fraude, aut ignorãtia facti, vel quocumq; alio casu receptum fuisse Contingat: cum

primum

10
primum Rectori, & consiliarijs legitimè constiterit: infra tridũ de Collegio (nulla obstante exceptione) penitus expellatur: & nihilominus refarcire Collegio expensas, quas fecit, omnino cogatur.

Et idem sancimus de consanguineo cuiuscumq; beneficiati dictæ Ecclesiæ vsq; ad tertium gradum inclusiue: Si tamẽ postquã quis iam fuerit in Collegio, quispiam de cognatione sua infra dictum gradum fuerit in sancta ecclesia Hispalensi in beneficiatum receptus, nulla innouatio in consanguineo collegiali ob id fiat.

CONSTITVTIO DVODECIMA DE *paupertate recipiendorum.*

CIRCA paupertatem verò Collegialium decernimus, quòd is pauper reputetur, qui in proprijs redditibus non habuerit ex bonis temporalibus, vel spiritualibus, aut ex vtrisque simul viginti ducatos annuatim. Si verò habuerit parentes, quorum, vel alterius eorum sexcentorum ducatorum numerum facultates non excedant, etiam pauper reputetur. Inter pauperes autem pauperior cæteris paribus minus pauperi, aut orbatus vtroq;, vel altero parentum, minus orbato præferatur. Et quia hoc statutum de paupertate, volumus quã maxime obseruari (quia solum ad subsidium pauperum Collegium institimus) mandamus, quòd quicũq; recipiendus ad Collegium, antequã admittatur, iuret se non habere in redditibus ex beneficio, aut ex patrimonio, aut simul ex vtroq;, prædictam summam viginti ducatorum, & parentes, vel alterum parentũ non habere in facultatibus vltra summam sexcentorum ducatorum. Et si tempore, quo in Collegio extiterit collegialis, creuerint eius, vel parentum, vel alterius eorum redditus, vel facultates vltra dictam summã: postquã ad suam notitiam de adepta possessione venerit certitudo, infra tridũ Rectori, & consiliarijs, alijsq; collegialibus reuelare teneatur: & infra duos menses cogatur Collegium exire. Quod si non fecerit, vel si inueniatur super paupertate falsum iurasse, incũctanter cõpellatur exire Collegium, & quæ dolose consumpsit, restituere.

CONSTITVTIO DECIMA TERTIA *unde esse debeant collegiales eligendi.*

CAETERVM ordinamus, & statuimus, quòd collegiales eligendi ad hoc Collegiũ, ex regnis Castellæ dumtaxat esse possint, largè intelligendo Castellã, vt scilicet, se extēdit ad regna Bethicæ, Castellæ, & Legionis. Volumus autẽ, quòd Bethici alijs regnicolis, & diocetani Hispalenses,

B 2 præ-

præfertim Carmonenses, & Vtterenſes, vſque ad numerum duorum pro ſingulo oppido cæteris paribus alijs præferatur: nam intentionis noſtræ eſt, & ita præcipimus, quòd ex una civitate, oppido, aut loco, nõ niſi unus recipi poſſit: præterq; ex Carmona, quia natale ſolum noſtrum eſt, & ex Vttera, quia inde ex Pontificali de Alocaz, & Gomez Cardeña, non pauca recepimus ſubſidia, & continuo ea Collegium recipit, ex quorum ſingulo duos recipi poſſe decernimus: dum tamen invicem non ſint cõ ſanguinei, & ad literas ſint apti, & qualificati fuerint, prout hæc ſtatuta diſponunt: & ordo intrandi, qui in alijs eſt inſtitutus, in eis etiam ſerve- tur. Ex Hiſpali verò, aut ex oppido, ab ea minus quimq; leucas diſtate, ne minè admitti volumus: qua exceptione ſine culpa, non tamen ſine cauſa utimur: cum quia tam Pariſijs, quàm Oſonie, & Tholoſæ, ac Bononiæ, Senis etiam, & Peruſiæ ac Papiæ, & in noſtris prouincijs Salamanticæ, & Valleleti, & rurfus in alijs ciuitatibus, vbi Collegia ſita ſunt, ciues ſuos ad Collegia non admittunt: tum, quia veriſſimile eſt quòd in propria pa- tria parentum ac conſanguineorum Subſidia ad victum, & veſtium ne- ceſſaria nemini ſtudioſo deeſſe poterunt: tum præterea, quia in locis na- talibus, aut nimis propinquis, copioſior materia diſtractionis, & maior elationis, & contemptus Collegij, ac ſeminarium diſcordiæ, nec non viſi- tationis actiue, & paſſiue, quæ profectò novercæ literarũ ſunt, in præptu exiſtunt.

CONSTITVTIO DECIMA QVARTA

in quibus debent eſſe inſtructi, qui recipiendi ſunt ad Collegium: & diſpenſatur, quòd poſſint ad theologiam recepti artes libe- rales per triennium audire.

PRÆTEREA, ſicut ſupra in conſtitutione de electione collegialium inſti- tutum eſt, recipiendi ad theologiam debent, ſaltem in grãmatica, & logica eſſe inſtructi: & qui ad ſacros Canones in grãmatica, & principijs dyalecticæ: ita quòd a ſe bonum habeant fundamētum, quã rem lectio- num periculo vt ibi diſpoſitum eſt, notam facient.

Verũ quia theologiam ſine philoſophia, & alijs artibus liberalibus per- fectè haberi non poteſt, permittimus, quòd qui ad theologiam fuerit ad- miſſus, ſi philoſophiam, aliasq; liberales artes ante ingreſſum non calue- rit, per triennium eas poſſit audire. prouiſo quòd tertio anno vnam lectio- nem de theologiam quot diebus continuo audiat.

Conſtitutio. 15. cõſulidò præter- mittitur: vt po- tẽ penitus devo- gata per tertiu a Magiſt. Na- uarro ſtatutiũ. fol. vbi requiſitæ eligẽ- dorum collegia- liũ, generis qua- litates recipien- tar.

CONSTITVTIO DECIMA QVINTA

qualis in electionibus differentie generis ratio habeatur.

CONS.

CONSTITVTIO DECIMA SEXTA DE forma electionis collegialiu, & famulorum ad ſervitiũ neceſſariorũ.

PRÆTEREA, circa electionem collegialium imprimis ſtatuiamus, & ordinamus, quòd cum primũ præbendam vaccare contigerit, Re- ctor cum conſiliarijs infra tridũum immediatè à die vacationis tenean- tur ponere edictum in valvis eccleſiæ maioris, quæ dicitur del Perdon nuevo, & in foribus Collegij, quo edicto fiat omnibus manifeſta vacca- tio præbendæ, & moneantur, qui ſe opponere voluerint, ut infra qua- draginta dies, à die qua poſitum fuerit edictum, ſiſtant ſe coram Recto- re & conſiliarijs examinandi ſecundũ formam paulò poſt deſcriben- dam. Tranſactis autem quadraginta diebus expectationis, & oppoſitio- nis ſe volentium opponere: ſequentibus decem diebus examinatio vi- tæ, morum, ac paupertatis, diſcretionis, & aliarum qualitatum neceſſa- riarum, & præfertim indolis, ac habilitatis, & docilitatis, ac affectus ad literas capeſcendas, & ſtudium indefeſſum celebrabitur. Subinde leget quilibet ſe opponens ad præbendam theologiæ unam lectionem in grã- matica, & aliam in dyalectica ſi minus inſtructus fuerit: ſi verò inſtru- ctior, in logica & philoſophia; ſi verò prouectior, legat in philoſophia & theologia: & quantò in altiori facultate legerit, tantò cæteris paribus alios antecellat. Si verò præbenda iuris pontificij fuerit, & ſi volumus quòd calleat dyalecticæ rudimenta, ſufficit tamen, quòd legat in grãm- matica, & ſi inſtructior fuerit in iure canonico. Et prius arguant con- tra ſic legentes ſui cõpetitores, ſubinde Collegiales ſuæ facultatis, quod argumentationum & lectionum periculum pro examine in ſcientia re- putetur. Quibus peractis die ſequenti in mane conueniant Rector & conſiliarij, & capellani, & alij collegiales decimum. octavum annum nati: & audita ab omnibus devotè miſſa de Spiritu Sancto, clauſa janua domus & eccleſiæ, ſedeant omnes ſuprà dicti per ſuum ordinem in ca- pella, vel in ſacriſtia, & præſent ſuper aperto miſſali in manibus cape- llani, qui miſſam celebravit, ſacramentum per Deum & glorioſam vfr- ginem Mariam, & ſacra Dei Evangelia (quæ ſuis corporalibus manibus cõtingent) & ſanctos apoſtolos Petrum & Paulum, quòd ſolum Deum & utilitatem ac honorem Collegij, & ipſarum partium iuſtitia præ ocu- lis habentes illum eligent, quem inuenierint meliorem, ſcilicet, magis diſcretum, & docilem, ac literarum cupidum; & bonæ vitæ ac honeſtã- tis indolem præ ſe ferentem, nec non ad literas & virtutem & ad predi- cationem (ſi ad theologiam eligendus eſt) aptiorem, & ſecundũ formã harum conſtitutionum melius merentem ſciverint vel crediderint: & re-

precio aut precibus, amore, vel odio, vel quacunq; alia sinistra affectio-
ne ducti à justitiæ rectitudine declinabunt. Quibus peractis procedant
ad electionem vnus eorum, qui vt supra dictum est examinati fuerint
hoc pacto. Si plures quàm quatuor fuerint, ex omnibus per cedulas eli-
gantur quatuor, qui plura puncta habuerint modo in electione Recto-
ris supra dicto: postea disponantur horum quatuor nomina bina ac bi-
na, & per balotas secretas eligantur duo, quorù duorù nomina postremò
in parvis cedulis conscripta reponantur in balotarum foraminibus, & in-
cludantur in capsula balotarum, & agitentur sapius, revoluanturq; &
postea sit præsto puer quadriennis per alterum capellanorù introductus,
qui ex duabus extrahat vnam balotam: & ille ex duobus cuius nomē in
cedula inclusum apparuerit, habeatur collegialis. Si verò se opponen-
tes fuerint solùm quatuor, disponantur bini ac bini, & duo ex eis per ba-
lotas secretas eligantur, ex quibus duobus vnus prædicto modo per pue-
rum extrahatur. Si autem fuerint tres, eligantur duo eorum per cedulas,
quorum duorum nomina includantur in duabus balotis, quarù vna ex-
trahatur per puerum modo prædicto, & ille cuius nomen inclusum fue-
rit, habeatur collegialis. Et similiter fiat, si fuerint duo. Sed si vnus per
balotas secretas eligatur. Et sic electus quàm primùm vocetur, juretq;
in manibus Rectoris secundum formam paulopost describendam: quo
juramento præstito, recipiatur ad complexum charitatis ab omnibus
seriatim, & eadem die teneatur Rector consignare ei cameram lectis
ternio, & alijs fulcimentis munitam. Quòd si ille vnus fuerit refutatus
in electione, expectetur ab electoribus, donec idoneus inveniatur eli-
gendus modo supra dicto. Dispensator verò & famuli ad còmune serui-
cium necessarij per Rectorem & còsiliarios in præsentia capellanorum
per balotas secretas eligantur.

CONSTITVTIO DECIMA SEPTIMA

de juramēto præstando per collegiales, antequam admittantur.

PROINDE posteaquàm collegialis superiori modo fuerit electus, an-
tequàm admittatur ad Collegiù, & ei camera còsignetur, præstet ju-
ramētum in manibus Rectoris corà còsiliarijs, & alijs electoribus, vel ma-
iori parte eorum in hæc verba. Ego .N. Clericus civitatis .N. & diæ-
cesis, electus collegialis huius Collegij Sanctæ Mariæ de I E S V, ab hac
hora in antea sub pænâ perjurij, fidelis & obediens ero Rectori dicti Co-
legij in omnibus licitis & honestis, prout dicti Collegij statuta dispo-
nunt: honorē & còmoda, libertatē & præeminētijs Collegij, dum vix-
ero, modò sim Rector, modò còsiliarius, vel procurator, aut nuntius ad

Ro

12
Romanã, vel Regiã curias, vel ad aliù quẽvis locũ (modò extra Collegiũ
degam) pro viribus curabo, tueborq;. Constitntiones Collegij editas,
& edendas inviolabiliter observabo: & alias his contrarias, vel deroga-
torias, aut ab harum intentione alienas non solùm non procurabo, sed
si (quod absit) sensero per aliquem procurari, reclamabo, & impediam;
ac resistam pro virili mea. Nec eis còsentiam vnquàm etiã importu-
nè requisitus, rogatusq; atq; coactus, nisi coactione, quæ in constantē
virum cadere possit. Et quamdiu vixero, revelabo, quanto citius ac cò-
modius potero, bona fide Rectori, & còsiliarijs omnia, quæ scivero,
Collegio notabiliter esse, aut fore nociva, posthabitis amicitia, odio,
consanguinitate, aut affinitate, gratia, vel favore cuiuscunq;, quem id
negotium tangere possit. Et nunquam còtra Collegium ero, nisi pro
propriũ ius prosequens. Et in clericali statu ordinis sancti Petri, aut cu-
iusvis alterius approbatæ Religionis perpetuò permanebo. Ac clerica-
lem, secularemq; statum, nunquàm me accepturum promitto. Præte-
rea iuro, me non habere summam viginti ducatorum in redditibus, tã
beneficialibus quàm temporalibus, annuatim. Sic me Deus adjuvet, &
cuius pia Dei genitrix virgo Maria, & hæc sacra Dei Evangelia. Amen.
Quod iuramentum scribatur in còmuni prottocolo. &c, sicut in ju-
ramento capellanorum institutum est.

CONSTITVTIO DECIMA OCTAVA

de electione & officio œconomi, seu procuratoris, vel maior-

domi, atque omnibus alijs ad ipsum spectanti-

bus, & juramento per eum præstando.

OEconomum (quem maior domum, vel procuratorem vocan-
tant) Rector & còsiliarij, ac capellani, & lectores de corpore
Collegij per vota eligent. Cuius officium erit, recuperare omnes reddi-
tus Collegij, scilicet, tam pecunias, quàm granum, vel oleum, & qua-
cunq; alia ad ipsum pertinentia.

Accipiet præterea œconomus pecunias à Rectorē & còsiliarijs su-
pra dictis, qui claves capsæ pecuniarum dicti Collegij retinebunt: ip-
sasq; pecunias sic receptas, in expēsis extraordinarijs, & provisionibus,
ac reparationibus domorum, cæterisq; statum dicti Collegij, ac perso-
narum ipsius concernentibus, exponet secundum formam per hæc sta-
tuta sibi traditam. Et salaria ac debita omnibus creditoribus, tã do-
mesticis quàm extraneis, ipse solvet. Domorum locationē ipse solici-
tabit: & cedulas in locis consuetis, vt palam fiat còductoribus, ponet:
tempus locationis Rectori significabit. Qui totum Collegium ad certã
diem & horam certius faciet, & conveniet, ut ipsum Collegium propria

B 4

auto

autoritate, industria, & negotiatione talem locationem faciat secundum morem, quem Sancta Hispanensis tenet Ecclesia. Ceteraque omnia, tam domi quam extra, cum autoritate, scitu, & mandato Rectoris, & consiliarios expediet: & procurabit quae pro Collegij utilitate viderit oportuna. Cui Rectori oeconomicum obedire volumus in omnibus, quae his statutis non contradicunt. Granum vero, aut res alias ad Collegium pertinentes, cum primum recuperaverit, Rectori consignabit. Pecunias praeterea, quas idem oeconomicus pro dicto Collegio undecumque recipiet, ipsi Rectori praesentibus consiliarijs, vel ad minus duobus eorum, infra biduum existens in civitate sub perjurij poena integre consignabit: nec possit de praedictis pecunijs, etiam in necessitates Collegij, vel denarium unum convertere, prius quam in ipsius Rectoris manibus (ut dictum est) omnia integre & fideliter reponantur.

Qui Rector sub eadem poena perjurij granum, & alias res, omnesque pecunias pro dicto Collegio recuperatas, quas a praedicto oeconomico, vel quocumque alio receperit, eadem die in libro ad id deputato secundum formam in statuto traditam, scribere teneatur: & granum ac res alias quam primum in suis locis reponi iubeat. Pecunias vero infra viginti horas, vel si citius commode poterit, in communi arca ad hoc specialiter deputata, in praesentia consiliarios, vel ad minus duorum eorum, fideliter reponere teneatur. In qua quidem arca esse debeat unus liber, in quo omnes pecuniae, & alij introitus illius anni manu Rectoris, vel unius ex consiliarijs, cui ipse Rector mandaverit, per ordinem in una parte describantur: & in alia parte ipsius libri omnes exitus manu oeconomici, vel aliorum ministrorum, qui pecunias, vel granum, vel vinum, de mandato Rectoris ad expendendum recipient, etiam per ordinem debeant describi: & tunc oeconomicus aut alij, ad quos pertinuerit, subscribant se in omnibus chartis, testantes se talia recepisse, ut scriptura propria vinculentur, quando reddituri fuerint rationem. Et sic cum ratio universalis totius anni fuerit concludenda, cum praedicto libro possit faciliter comprehendi, qui fuerint introitus, & qui exitus, & quid Collegio illo anno debuerit super esse. Nec possit dictus Rector aliquas de praedictis pecunijs etiam in necessitates Collegij expendere, nisi primum in dicta capsula in forma supradicta repositio facta fuerit. Praeterea, dictis consiliarijs sub poena perjurij mandamus, quod in dictis pecunijs reponendis, & post ex arca extrahendis ad expendendum in necessitates Collegij, & secundum quod haec statuta disponunt, adversus Rectorem inobedientiam, vel resistantiam aliquam non committant.

Si vero de supradictis ad officium oeconomici spectantibus, vel cuiuscumque

13
cunq; alterius officialis, vel ministri Collegij, voluerit Rector aliqua facere per se ipsum, vel alicui de Collegio committere, liberum sit ei. Dum tamen id faciat, quod ipsi Collegio sit utilius: super quo ipsius conscientiam oneramus: & de eo, quod fecerit, sive fuerit Rector, sive alter, teneatur plenam reddere rationem. Et (quia secundum doctrinam Domini in Evangelio huiusmodi officium periculosum est, & valde suspectum, cum quaeratur inter dispensatores, ut fidelis quis inveniatur) volumus, quod talis oeconomicus, seu procurator tactis sacrosanctis Evangelijs in manibus Rectoris, praesentibus consiliarijs, antequam huiusmodi officio se immisceat, iuramentum praestet in haec verba.

Ego .N. iuro per Deum, & eius genitricem virginem Mariam, & haec sacra Dei Evangelia, quod officium meum, & omnia, quae mihi secundum formam praesentis statuti incumbunt, omni dolo & fraude postposita, bona fide exercebo: & de Collegio non discedam, donec de receptis & administratis Rectori cum consiliarijs plenam reddidero rationem, & obtinero quitationem. Quod iuramentum sit autenticum saltem subscriptione proprii nominis.

Item, oeconomicus quolibet sabbato, iusto impedimento cessante, cedulam omnes expensas extraordinarias illius hebdomadae continentem, per se vel per alium Rectori, aut gerenti eius vices tradere teneatur. Qui Rector eandem cedulam eodem die, vel saltem sequenti diligenter examinare, aut custodire teneatur: ut postea ipse & consiliarij cum talibus cedulis examinent expensas in libro descriptas oeconomici infine cuiuslibet mensis, & eas liquidatas & conclusas scribant. Et in octavis Nativitatis Domini (quibus diebus non nihil maioris otij studentes nascuntur) ipse oeconomicus de omnibus per eum gestis, scilicet, de administratione, & receptis pecunijs totius anni, plenam rationem Rectori & consiliarijs reddere teneatur: & tunc fiat universalis conclusio totius anni, & alius expensarum liber sequentis anni noviter inchoetur. Antiquo libro post conclusionem, & absolutionem in archivis reposito. Denique si oeconomicus bonam rationem reddiderit, in suo officio tandiu manere possit, quoad sibi placebit, & Collegio servitium suum erit acceptum: providentes, quod durante suo officio nullam facultatem possit audire, se ad suum officium fideliter & sollicitum exequi conetur. Qui habeat pro labore suo annuatim, quod per Rectorem & consiliarios cum eo fuerit compositum, utilitate Collegij semper principaliter ponderata: super quo eorum conscientias oneramus, imponentes eis, si aliquid malitiae sive fraudis in augendo salarii dicti oeconomici, aut quoruncumque officialium, vel ministrorum dictae domus commiserint, poenam perjurij, ultra restitutionem, ad quam proculdubio saltem in foro conscientiae tenebuntur.

Si autē dictus œconomus in suis rationibus in aliqua fraude, seu dolo inventus fuerit, officio quàmprimùm sibi interdicto, & de eo, quod Collegio debuerit, satisfacto, de domo protinùs expellatur, vltèrius nūquã modo aliquo reversurus: & alius fidelis, & prudēs eius loco subrogetur.

Præterea, dictū œconomum de corpore Collegij esse nolumus, nec etiam quempiam de Collegij corpore cū hoc officio gravari: nam collegiales volumus omninò liberos ab omni cura, vt commodius literarum exercitio indulgere valeant: nisi fortè dictum œconomum contingeret infirmari, vel iustis impedimentis occupari, vel officium ipsum aliàs quocunq; modo vaccare. Quo casu si Rector cum consiliarijs alicui de Collegio hoc onus duxerit cōmittendum, teneatur ei protinùs obedire, donec œconomus possit officiū suum liberè exercere: vel Rector cum consiliarijs suis de persona alia de extra Collegium duxerint providendum. Si verò talis provisio nimium tardaretur, quòd persona sufficiens nō possit sic faciliter reperiri, & collegialis, cui cōmissum est officium, nimium gravaretur, Rector teneatur dividere onus inter socios ad longius tēpus vel per menses, prout suæ circumspectioni conducibilius visum fuerit. Et si talis bonam rationem suæ vilicationis reddiderit, vltra ordinarias provisiones ipsius, satisfiat ei pro rata tēporis, quo servierit, licet non æquali salario illi, quod datur œconomò principali. Verùm si tales in suis administrationibus, vel in minima re inveniuntur in fraude aliqua, seu dolo, grauius quàm de œconomò diximus, puniantur.

Cessante verò tali eorum administratione, de pecunijs Collegij vel unum nūmum tangere, sine Rectoris expresso mandato, sub pœna perjurij, & privationis Collegij, in quam incidat ipso facto, ipsis Collegialibus inhibemus. Adjicientes postremò, quòd œconomus nec de pecunijs Collegij, nec de proprijs mutuare possit alicui de Collegio, aut extrario, vel unum denarium sine licentia Rectoris: sub pœna perditionis pecuniæ mutuatae, & perjurij, quas ipso facto incurrat.

CONSTITVTIO DECIMA NONA

de dispensatore, & de omnibus officium eius concernentibus.

Electio autē dispensatoris per Rectorē & cōsiliarios, ac capellanos fiet. Qui dispensator omnia emēda ad victū quotidianū, quātò cōmodius poterit, cōparabit: ordinanda in coquina & in cellario, ac in cella vinaria, circa panē & vinū, & alia victualia disponet: cellarij, ac cellæ vinariæ claves ipse tenebit. Camisias, & lintheamina, & cætera eiusmodi à scholaribus, & alijs domesticis colliget: & cum memoriali inscripta fuloni assignabit, & ab eo iam lota, mundaq; recipiet: singulis singula
per

per dictum memoriale, quo accepit, restituens. Frumentum quoq; à Rectorē & vno saltem consiliario, qui singulas claves horrei tenebunt, receptum pistori consignabit, & in libro suo (sicut & Rector) diem, mēsem, & annum, & mensuram seu quantitatem, quam receperit, conscribet, suoq; nomine signabit. Recipietq; à pistore coram Rectorē vel duobus consiliarijs panes coctos iuxta instituta ei per Rectorē, pondus & mensuram. Habebitq; curam faciendi parari cibaria tā infirmis, iuxta medici præcepta, quàm sanis: & ipse instar dapiferi cum famulis afferent ad refectorium, & omnia necessaria discumbētibus ministrabunt. Coquo verò & alijs famulis districtè præcimus, vt in supra dictis, cæterisq; omnibus, officium dispensatoris tangentibus, ei prorsus obediat. Quòd (si quod absit) quis eorum rebellis fuerit, per Rectorē acrius castigetur, etiam vsq; ad expulsionē, si pertinax fuerit. Providemus etiā, quòd dispensator durante officio suo nullam facultatem possit audire, sed officium suum fideliter ac sollicitè exercere studeat. Qui habeat pro labore suo, vltra cōmunem aliorum victum annuatim quod per Rectorē & consiliarios cum eo compositum fuerit, vtilitate Collegij semper principaliter pensitata: super quo eorum conscientias oneramus. Verùm (quoniã secundum sententiam Salvatoris, quæritur inter dispensatores, vt fidelis quis inveniatur, vnde liquet, quàm periculosum & suspectum officium sit) volumus, quòd dispensator præster idem iuramentum, quod œconomus, & eisdem pœnis, si fraudem cōmiserit, animadvertatur in eum, quas in œconomū superiori cōstitutione notavimus. Adjicientes, sicut etiam de œconomò paulo ante disposuimus, quòd dispensator nec de pecunijs Collegij, nec de proprijs possit mutuare alicui de Collegio, aut extrario vel vnum numū, sub pœna perditionis pecuniæ mutuatae, & perjurij, quas ipso facto incurrat. Teneatur autem dispensator domi die noctuq; degere: & qualibet nocte cedula expensarum, quas illa die fecit, in suo libro scribat, & propria manu signet, & eandem cedula Rectori consignet manu propria signatam. Qui Rector eam quàmprimùm examinet, & in finem mensis tales cedulas cum consiliarijs liquidatas in libro dispensatoris subscribat, sicut de œconomò diximus, ad universalem rationem per librum dispensatoris redendam.

CONSTITVTIO VIGESIMA DE

*electione magistri novitiorum, & quòd habeat curam,
ut constitutiones legantur suis temporibus,
semperque servantur.*

ITEM

ITEM cū sit impossibile, eum fieri magistrum, qui nunquā se no-
vit esse discipulū: volumus & mandamus, quōd inter collegiales unus
eligatur à Rectore & consiliarijs, quem ad eam rem sufficientiorem ef-
se cognoverint, qui novitiorum collegialium magister existat: eosq; in
vita, & moribus, ac cerimonijs instruat; atq; has nostras constitutiones
intelligere, & observare doceat, quiq; observantiæ, ac suis temporibus
lectionis earum curam habeat.

CONSTITVTIO VIGESSIMA PRIMA

*de consignatione camerarum & fulcimentis earum, atque con-
servatione & restitutione rerum consignatarum.*

PRÆTEREA volentes paupertati studentium cōsulere, statuimus
& ordinamus, quōd quū primū aliquis collegialis, vel capella-
nus ad hoc Collegium receptus fuerit, consignetur ei per Rectorem &
consiliarios camera vacans, fulcita expensis Collegij, lectisternio uno,
matalatijs duobus, lintheaminibus quatuor de tela grossa, & cerbicali
vno, cum coopertorijs duobus, & vno archibanco ante lectum, atq; v-
na tabula vel mensa, cum sella lignea. Quæ omnia, si inveterata fuerint,
aut aliās sine culpa collegialis perierint, aut ita deteriorata, quōd vsui
cōmodè conferre non possint: præcipimus, quōd impensis Collegij re-
noventur, resarciantur, & restaurentur, prout Rectori & consiliarijs vi
debitur expedire. Qui verò vltra prædicta, aliquid aliud voluerit, emat
illud proprijs pecunijs. Et cū camera sic fulcita de novo alicui config-
nabitur, fiat inventarium omnium rerum Collegij, quas recipit, in libro
ad hoc specialiter deputato, in presentia Rectoris, & duorū saltem con-
siliariorum: & recipiens subscribat inventarium manu propria, confitē-
do se omnia & singula recepisse, vt tempore completi studij sui, vel a-
liās, ipso à Collegio recedente, rationem & consignationem plenariam
faciat Rectori & consiliarijs, de prædictis omnibus fulcimentis: & om-
nia quæ sic pro suo vsu receperit, teneatur diligēter & fideliter conserva-
re. Vnde si aliquid ex eis quomodocūq; perditum fuerit, de suo pro-
prio restituere compellatur: & si ipsius fraude vel dolo forsitam perie-
rit, vel aliās maliciosè ipse perire permisserit, vltra pœnam perjurij, in
quam incidat ipso facto, si res sic deperdita, vel deteriorata trecento-
rum myriadum valorem excefferit, cippi lignei, quem in Collegio sem-
per esse volumus, mandato Rectoris mancipetur: nec inde exire (donec
integrè satisfecerit) permittatur: cuiusmodi verò detentionis tempore
pane & aqua duntaxat sustentandus.

CONSTITVTIO VIGESSIMA

secunda de optionibus camerarum.

ITEM

ITEM statuimus & ordinamus, quōd quando aliqua camera vacave-
rit, sit optioni antiquiori de Collegio (nullo habito respectu ad perso-
nas, vel gradus, vel officia) si eam velit acceptare: quōd si ille noluerit,
succedat in optione illum antiquitate sequens: & sic deinceps, vsque ad
vltimum. Verum, si duo pares antiquitate cōpetant, gradu præditus præ-
feratur: si verò gradu pares, antiquior in gradu: quōd si omnibus pares
fuerint, cui Rector & consiliarij, vel maior eorum pars voluerit, dicta ca-
mera cōsignetur. Quam optionem interpretantes solū locum habere
volumus: nisi collegialis de mandato, & pro negotijs Collegij absens fue-
rit: nam ne eius obsequium ei nociuum fiat, volumus, quōd, qui eius mā-
datum ad hoc habuerit, aut si nullus habuerit: ipse Rector pro eo possit
optare.

Adjicientes, quōd discedens à Collegio nihil ferreū, aut ligneum, aut
aliud cuiuscūq; materia fuerit, quod in eadem camera fabricauerit, ex-
portare secum, aut cuiuscūq; vendere possit. Verū si ab vna in aliam se
contulerit cameram, ea quæ proprio are emit, secum portare valeat: dū-
modò sine camera detrimento id fiat: quam rem iudicio Rectoris & cō-
siliariorum, vel maioris partis eorum relinquimus.

Item volumus, quōd nullus de Collegio possit aperire, vel mutare fe-
nestrā, vel ostium, vel minimam rimulā, cancellum, vel foramen facere:
sub pœna mille myriadum, in quam cum ipso facto cōdenamus pro arca
Collegij

CONSTITVTIO VIGESIMA TERTIA

de electione lectorum & regentia cathedrae vniuersitatis.

PRÆTEREA ordinamus & statuimus, quōd in hoc Collegio legantur
duæ cathedrae hora prima, vna de theologia, in qua continuo lega-
tur doctrina sancti Thomæ: & alia de iure pontificio, in qua legantur
textus cum doctrinā Abbatis Siculi, vel Ioannis Andreae. Et volumus,
quōd nullus Magister, vel Doctor, vel Licenciatus, vel Bachalarius possit
assumi ad dictas lectiones, nisi per Rectorem & consiliarios, & alios colle-
giales votū habentes, eligatur. Qui eligere debeant, quanto idoneiorem
& sufficientiorem inuenire poterint, in Collegio aut extra: dum tamen
collegialis cæteris paribus extrarijs præferatur. In cæteris verò horis,
aut lectionibus, cū quis de Collegio fuerit aptus ad legendum, & pro
cursu aut exercitio legere voluerit (etiam si minus sufficiens fuerit, quam
extraneus) nemo a Collegio alienus possit ibi legere concurrēdo in le-
ctura, vel in hora cū collegiali: ita quōd honor vel lectura collegialis, vel
in minimo nō perturbetur. Qua ratione cessante, sit liberum extrarijs le-
gere, vel cursare in theologia, vel in iure pōtificio, vel ciuili, vel in artibus
libera-

liberalibus pro arbitrio. Electio autem theologi, vel Canonistæ ad regentiam cathedræ suæ facultatis subscripto celebrabitur pacto.

Si duo vel plures de Collegio super regentiam alicuius cathedræ vacantis competentes (nisi fuerint omnibus noti, scilicet, quia plures eos legentes audierunt) legat quisque eorum tres lectiones in illa facultate, super punctis per Rectorem & consiliarios sibi consignatis: & finitis lectionibus conueniat Rector & consiliarij, ac studentes collegiales suæ facultatis sequenti die in capella Collegij: & prius præstito iuramento in manibus Rectoris de eligendo sufficientiorem, & scholaribus vtiliorem, post posita omni mundana affectione, ac solum Deum præ oculis habentes, & quod non eligent, eum quem sciuerint, per se vel per alium quempiam rogasse, aut subornasse: mittant balotas in capsulam secreto eis ministratas per manum capellani, semel pro singulis: & ille qui plures albas habuerit lector evadat. Provisio quod se opponentes, non intersint electioni. Provisio etiam, quod in tali electione maior in gradu talis facultatis in pari sufficientia minorem præcedat: quæ paritas aut maioritas sufficientiæ prædicto modo, scilicet, per balotas prius examinetur.

Enim verò si propter insufficientiam collegialium, aliquem extraneum ad lectionem aliquam de Collegio necesse fuerit assumi, electio eius prædicto modo celebretur. Cauto quod postquam fuerit electus, antea quam legere permittatur, iuret in præsentia Rectoris, & consiliariorum ad sancta Dei euangelia, quod in quantum poterit, semper procurabit Collegij vtilitatem, & honorem: & quod de regentia illius cathedræ non amplius se intromittet, quam ipsi Collegio sit acceptum. De quo sacramento fiat autentica scriptura: aut in aliquo protocollo Collegij ad hoc specialiter deputato, id propria manu subscribat.

Cæterum, sub in terminatione anathematis (quod ipso facto tam legentes quam audientes incurrant) interdiciamus, quod doctrinæ Nominalium aut Raimundi Iulij (quæ multorum ingenia leuium, veris sacrisque ac fructuosius doctrinis euacuant, conturbant, impediunt, & corrumpunt) priuate au publice in hoc Collegio in æternum minime legantur. Nam qui eas sectantur, sunt sicut illi vani, de quibus apostolus dicit, semper discētes, & numquam ad scientiam peruenientes.

Item qui Magister, Doctor, Licenciatus, vel Baccalarius fuerit regens studentes suæ facultatis, ad faciendas collationes & eundem secum ad disputationes, & ad alios actus scholasticos publicos, qui in vrbe fiunt, per Baccalarios, & Magistros aut alios viros scholasticos, teneantur: & inobedientes, aut delinquentes circa hoc, Rector eum consiliarijs puniant, & castigent iuxta ipsius regentis relationem: nisi forte

à veri-

16
à veritate deuiaret ex aliquo rancore singulari, aut aliqua alia sinistra passione. Quod iudicium arbitrio ipsius Rectoris, & consiliariorum relinquimus. Præterea permittimus, quod in cathedris Collegij, possint legi alia lectiones de artibus, & philosophia, vel de theologia, aut iure pontificio, vel ciuili, præter lectiones ordinarias Collegij, dum tamen sine carum præiudicio id fiat.

Verum quoniam tales lectores circa lecturam & actus literarios nimis occupantur, ac fatigantur: volumus, quod Rector, quāto honestius poterit, ipsos releuet acuris, & sollicitudinibus eos ab studio distrahentibus.

Postremò vt studentes theologi, modum & audaciam proponendi verbum Dei accipiant: præcipimus, quod postquam per quatuor annos audierint theologiam, diebus dominicis de adventu, & quadragesima in missa maiori coram omnibus (instar prædicatorum) verbum Dei proponat: quilibet sua vice, prout altissimus ministrabit. Adjiciētes quod (solis festis exceptis, quibus populus ab opere seruili vacat: & illis, in quibus collegiales tenentur cantare matutinas) semper singulis diebus legatur ordinariè in Collegio.

CONSTITVTIO VIGESIMA QVARTA,
quales esse debent collegiales & alij de Collegio, circa mores
& scientiam, atq; honestatem.

PRÆTEREA rogamus, & exortamur in domino, tam Rectorem & scholares ac capellanos quàm cæteros de Collegio, vt in Christi amore, vitæ suæ, ac conuersationis ponant fundamentum: sint constantes in studio, assidui ac solliciti in lectionibus, & disputationibus: verbū Dei deuotè, ac attentè audiant: semperque ardeat desiderio discēdi. Sint conuersatione pacifici, habitu honesti. Vestitu interiori colore nigro, siue glireo (quem vulgò pardo vocant) exteriori verò (præsertim extrâ domū) burelio colore vtantur, quemadmodū suo loco disponetur. Calciatu autē colore nigro, tan in stete, quàm in hyeme vtantur. Sint incessu modesto & graui, vt viros ecclesiasticos decet. Cohabitatione quieti, charitate deuincti, & inter se vnanimes, talesque se in palæstra scholastica circa scientiā ac mores agant, vt cursū tēporis coronā gloriæ a Dño: & ab ecclesia Christi merito, gradus, autoritatē, & beneficia, ac dignitates cōsequi mereantur. Nam qui talia suis laboribus & meritis expectant, prius debēt facere quā docere. Sint dulces & suaues, atque affabiles eloquijs, ornati moribus, instructi circumspectione, prudentia armati, honore inuicem sese præueniāt, qui in via Dñi proficere satagunt. Qui verò maior inter eos fuerit, fiat

fiat secundum Domini sententiã minor. Ita enim sapiens ait, qui maior est humiliet se in omnibus: & Dñs dicit, qui se humiliat exaltabitur. Sic nempè eueniet eis, vt vita proficientes, pariter & doctrina, iustis in hoc seculo attollantur honoribus, & in alio aternis perfrui premijs promereantur. Conenturq; viuere in bona cordis simplicitate, quia si se altercationibus, inuidijs, & dissentionibus inuoluant, immisceant: non solum hæc statuta, verum etiam tota scriptura sacra, atq; ipsa iura, tam canonica, quàm ciuilia, vix poterunt sufficere ad obuiandum malitijs & calumnijs, quas protervia humana poterit inuenire. Nimirum, cū nihil mali sit, quod, homo semel malitiæ deditus, non inueniat. Statum etiam dicti Collegij diligant, & ipsum tam circa eius conseruationem, quàm etiã augmentum, vbicumq; & in quocumq; statu fuerint, præsertim si ad dignitatem quãcumq; aduenerint, habeant cõmendatũ: vt qui ex Dei gratia, & eleemosinis eius donum scientiæ susceperint, & propter sciẽtiam bona huius sæculi consecuti fuerint, se gratos erga Deum omniũ bonorũ autorẽ in eleemosinis propter ipsum factis, & in alijs operibus pietatis reddant.

CONSTITVTIO VIGESIMA QVINTA

de habitu collegialium: & cæteris, quæ vestitus honestatem concernunt.

CIRCA habitum verò ordinamus & statuimus, quòd nemo collegialis possit exire extra Collegium, nisi vestitus veste seu toga manicata coloris nigri pani, quem floretum vocant, vel alterius similis: longa talo tenus, ita vt penè terram tangat, retro omnino suta: ante verò a pedibus vsq; ad pectus, saltem suta cum collario, quod fibulis (quas vulgò corchetes vocat) collo aplicetur strictè. Manicæ verò togæ sint ad eò longæ, vt manum cooperire possint, & non amplius: sintq; ita latæ, vt in vna manica manus super manum excipi possit, & nõ amplius. Extra Collegium autem semper incedant discincta toga, & cū insigni Collegij in collo (quod vulgò dicunt beca) quæ erit quantitatis vnus tertix pani coccinei sub obscuro (quem morado appellant.) Sine quo insigni, etiã ad campum solarij gratia, nullus de corpore Collegij extra ipsum exire valeat: sub pœna priuationis portionis trium dierum pro prima vice, pro secunda verò vnus mensis, pro tertia expulsionis Collegij. Volumus præterea quòd qui admissus fuerit ad Collegium, pro suo ingressu & vestem & insignè emat: vt sicut vnus erunt professionis, ita habitu vnicolores, & in omnibus conformes existant. Deniq; quia teste Bernardo in compositio vestium deformitatis mentium, ac morum indicium est: hortamur omnes de Collegio, vt (vti viros ecclesiasticos & in sortem Domini electos

electos decet) sint habitu honesto & religioso. Inhibentes eis districtè ne sericum in camisia, vel diploide, vel manicis, aut collario, nec camelotum, aut fustetam, vel his similia, aut coccinum (quod dicitur grana) & quævis alium pannum rubei coloris in vestitu, aut caligis, aut birreto, sive anullum aurei, aut argenti, & his similia (quæ hominum leuitatem, atq; irreligiositatem præ se ferunt) minimè portent. Foderaturis quoq; preciosis, vt puta Tafetinis, aut Crhemefinis, vel quarumcunq; pellium, præterquam pecudinarum, nõ vtantur. Calceos quoq; (vt paulò ante tetigimus) aut coturnos non nisi nigros deferant. Capillos quoq; tonsos medias tenus aures, cõtinuò habeant. Cæteraq; his similia, quæ ecclesiasticam honestatem decet, atq; ornant, studiosissimè atq; integrè obseruent.

Quicumq; verò de Collegio, quocumq; quæsito colore, his prohibitis vti præsumserit, & manitus per Rectorem, infra tres dies immediatè sequentes non se emendaverit, vltra pœnam perjurij, quam ipso facto incurrat, perdat pro prima vice rem prohibitã, quã detulerit, quæ quãprimùm, aut eius preciũ pauperibus erogetur pro anima Fundatoris: pro secunda verò vice, à Collegio per biennium sit ipso iure suspensus, nullum interim ab eo emolumentum suscepturus: pro tertia autem vice, de Collegio penitus expellatur. Famulorum verò habitus & colores Rectoris & consiliariorum arbitrio relinquimus.

CONSTITVTIO VICESIMA

de capitulo tenendo.

ENim verò quia (vt sapiens ais) vbi multa consilia multa salus, ordinamus, & statuimus, quòd quotiescunq; aliquid grave, & magnæ importantiæ expediendum occurrerit, Rector, die vel nocte præcedenti, de facto illo occurrenti singulos de Collegio faciat certiores: & sequenti die hora opportuna per sonum campanulæ eos faciat convocare. Ad cuius sonum omnes in loco ad capitulum deputato, sub pœna panis & aquæ infligendæ deficientibus, debeant convenire. Et in expeditione maiorum negotiorum, duas partes Collegij ibidem præsentiu volumus concordare: in mediocribus autè obtineat, quod maior pars duxerit disponendum: leuiora verò expediat Rector cum suis consiliarijs, ne Collegium crebò vexetur, atq; in studio perturbetur. Quæ autè sint maiora, mediocria, vel leuiora (si forte in dubium venerit) per visitatores declaratur pensitata negotij qualitate. Cæterum puerorum voces, & si velimus (vt discant in posterum) actibus capitularibus interese,

se, tamen nisi decimum octavum annum compleverint, nolimus voti vim habere.

CONSTITUTIO VICESIMA SEPTIMA

Ordo tenendus in consultatione negotiorum in capitulo.

Ordo autem in consultatione tenendus hic erit. Rector aut in eius absentia praesidens proponet negotium, & aperiat materiam, quid pro utraque parte sibi videatur explicando: subinde per via practica, si qui de negotio fuerint melius informati, illud pro informatione omnium in medium proferant. Quibus sic finitis, veniatur ad vota. Et ne minores timeant declinare a sententia maiorum (quod saepe accidit, quando maiores primo loquuntur) mandamus, quod vota semper incipiant a iunioribus, & sic per ordinem usque ad primum.

CONSTITUTIO VICESIMA OCTAVA

de secreto Collegij, & capitulo servando.

Reverius statuimus, & mandamus, quod omnes de Collegio servent secreta Collegij, & humanos defectus, qui inter collegiales accidunt, extraneis non divulgent: sed semper honorem Collegij (ut par est) potius quam proprium zelent. Et praesertim secreta capituli, quae a Rectore ut secreta iniuncta fuerint, nulli extero communicent.

Qui vero secus fecerit, in perjurij ream incidat. Demum si quis, secretum capituli sub secreto per Rectorem iniunctum, alicui extraneo revelaverit, & hoc fecisse convictus fuerit, bimestri portione privatus pro prima vice: pro secunda vero vno anno: pro tertia autem a Collegio privatus expellatur. Si autem alicui de Collegio, qui quando iniunctum fuit erat absens, quando venerit, dixerit, non intelligatur revelasse secretum: sed ille, cui dixit, etiam sub dicta poena servare teneatur.

CONSTITUTIO VICESIMA NONA

quanto tempore possunt manere collegiales in Collegio.

Tamen si tempus Septem menses sufficere satis possit sollicitudine studere volentibus, nec in ulteriori tempore a iure cum clericis animarum curam habentibus dispensatur: quia tamen nostra necessitate (quod dolenter dicimus) studentes plus solito sunt remissi, & ut in gradum doctrinae evadant altiorum, statuimus & ordinamus, quod studentes possint morari in

percipiat, etiam si Rectoris & consiliariorum ad hoc expressus consensus accederet. Si tamen quis a Collegio fuerit missus pro negotijs Collegij, expensis necessarijs tantum pro qualitate temporis & locorum contentus existat. Verum tempus, quo absens pro negotijs Collegij fuerit, in cursu sui octonarij non computetur, sed illud ei ultra octonarium prorogetur. Nolumus tamen collegialem, nisi magna urgente necessitate, scilicet, utilitatis Collegij assequenda, aut damni vitandi, mitti posse a Collegio. Praeterea permittimus, quod si quis vere infirmus petierit licentiam abscedendi a Collegio valetudinis recuperandae gratia, concedatur ei a Rectore & consiliarijs per totum tempus suae infirmitatis: quod tamen tempus in suo octonario currat, & computetur. Sanis vero etiam permittimus, licentiam posse dari per quindecim dies quolibet anno, ut ad patriam vel alium honestum locum recreationis gratia se conferat: quod etiam tempus in suo octonario computetur. Et qui intra quintum decimum diem non redierit, per bimestre extra Collegium maneat portione privatus. Quod si ultra dictos quindecim dies, alios quindecim dies moram fecerit, & gravis infirmitatis per legitimos testes, vel instrumentum autenticum, impedimentum non probaverit, sit Collegio privatus ipso facto. Praeterea inhibemus dictam licentiam trimestrem capellani posse elargiri: quoniam in capella sunt ad divina officia continuo necessarii: nisi forte urgente aliqua eorum necessitate. In quo casu per alios loco sui, qui per Rectorem & consiliarios approbati fuerint, faciant deserviri.

CONSTITUTIO TRICESIMA SE

cunda, quis ordo sit tenendus, si (quod absit) contingat pestis, vel morbus contagiosus in vrbe.

PROINDE, quia nonnunquam ob humana scelera, aut alio divino iudicio pestis aut contagiosus & perniciosus morbus in hac vrbe invalescit, a quibus, tam divinis quam humanis monitis & experimentis, constat non esse illicitum fugere, praesenti statuto duximus providendum, quod si (quod Deus sua clementia avertat) in hac vrbe pestis aut aliquis alius morbus contagiosus contigerit, sequatur Collegium nostrum cum suis collegialibus forma, qua cum suis beneficiatis Sancta Hispalensis servaverit Ecclesia, scilicet, ea die, qua capitulum Ecclesiae Hispalensis pronuntiaverit, licere cuique discedere ab vrbe, liceat etiam collegis, qui voluerint, discedere: & quando decreverit, debere beneficiatos reverti, & in domibus suis (ut moris est) vel per edictum, aut alias quomodo-

libet eis visum fuerit, ad certum diem eos vocaverint: ad eundem terminum per edictum à Rectore & consiliarijs, vel ab eorum vicem gerentibus, collegiales revocentur. Ita quòd Collegium tam in danda licentia, quàm in revocanda capituli Hispalensis Ecclesie exemplum sequatur. Provisò, quòd, qui abscedere voluerint, nullù tēpore absentie emolumentum à Collegio consequantur. Quòd si fortè nullus in Collegio remanere voluerit, Rector & consiliarij teneantur ante suum discessum providere de persona, aut personis honestis & fidelibus, qui remaneant ad custodiam domus, & conservationem supellectilis, ac totius rei familiaris. Quam rem si prudenter ac diligenter (vt par est) nò fecerint, ultra pœnam perjurij, quam ipso facto incurrant, omne damnum Collegio ob eorum culpam, negligentiamq; secutum de eorum bonis volumus refarciri. Quòd si omnes, aut aliquis eorum nò habuerit, vnde solvat, privetur omni emolumento Collegij pro tanto tempore, quanto fuerit Collegio satisfactum. Qui verò domi, ne vagetur, aut ab studio distrahantur, & ad custodiam domus, & salutem rei familiaris continere voluerint, salutem à Domino & mercedem inveniant: & ordinaria Collegij portione, cæterisq; sibi debitis emolumentis confruentur. Qui autem ad certum diem (vt dictum est) vocatus non venerit, iusta cessante causa, de qua Rectorem & consiliarios infra scriptum terminum certiores facere teneatur per testes, aut authenticam scripturam, omni dolo, fraude, aut fictione carentes; ipso facto sit Collegio privatus.

CONSTITVTIO TRICESIMA TER

*tia, de ordine sessionis tam in capella, quàm in mensa,
& capitulo, & ubicunque collegialiter
contigerit convenire.*

ENIMVERÒ, quia charitatem & fraternitatem veram inter prædictos scholares vigere cupimus, & ex præpositionibus & posterationibus invidias oriri, ac zizanias increfcere; & discordias generari experimento didicimus: idcirco (vt paci & quieti studentium consulamus) ordinando statuimus, quòd tam in capella, quàm in mensa, & capitulo, ac ubicunq; còtigerit eos collegialiter còvenire, incedant, & sedeant ordine subscripto. Disponantur collegiales in duobus choris, quorum dexterum tenebit Rector, & medietas presbiterorum, ac graduatorum, & aliorum collegialium vsq; ad decem: in capite sinistri chori sedebunt simili ordine, primò presbiteri, subinde graduati, tertio alij collegiales vsq;

ri in dicto Collegio octo còtinuos annos: cum in hoc tempore (si nò piguerint) ad magistratus, vel doctoratus autoritatē, & honorē consecdere comodè possint. Hoc tamen provisò, si quis forsam eminente fine sui octonarij in Rectorem dicti Collegij contingat eligi, non obstante lapsu temporis prælibati, possit vsq; ad finem sui officij liberè in Collegio permanere sicut prius. Quo quidem officio còpleto, ac officij sui reddita ratione (quam infra mensem à die finiti officij reddere, & omninò cum effectu complere teneatur) statim Collegium exire debeat, & expeditum ac liberum relinquere locum suum. Verùm vt erga prædicta diligentior adhibeatur cautella, & via fraudibus præcludatur, mandamus, quòd Rector Collegij teneat unum librum, in quo singulorum nomina de Collegio, & dies, mensis, & annus suæ receptionis, ac iuramentum per ipsos præstitum per ordinem conscribantur: & recepti in Collegio subscriptione firmetur: vt sic quilibet eorum, post tempus ei per hæc statuta indultum, infra unius mensis spacium sub perjurij pœna Collegium exire, sine aliqua resistētia, aut dilatione teneatur.

Quòd si fortè (quod absit) vellet sub alicuius coloris pre-textu resistere, aut aliquatenus se præbere difficilem, per Rectorem Collegij, & consiliarios incuntanter sub pœna perjurij, in quam incidat ipso facto, penitus & protinùs expellatur. Et si forsitam esset necesse, vt totum Collegium per Rectorem requisitum adiuveret, mandamus ei sub eadē pœna, quatenus Rectorem suum & consiliarios totis viribus iuvent, quousq; cum effectu penitus sit exclusus.

Si autem quis ante vel circa finem dicti octonarij examem magistrarij vel doctoratus subierit; & in eo contigerit approbari, & licentiaturæ, aut magistratus, aut doctoratus gradum acceperit: volumus, quòd dictum Collegium similiter infra unius mensis spacium exeat; ac si tēpus octo annorum iam esset transactum. Nisi fortè (vt speramus) in hac nobilissima civitate universitas esset, & propter eius sufficientiam ad aliquam cathedram per eam eligeretur. Nam in tali casu, si cathedris Collegij non est necessarius, permittimus in universitate posse cathedram regere, per triennium dumtaxat à die electionis huiusmodi computandum: & tali lectione ordinaria, vel extraordinaria durante, posse in dicto Collegio manere per dictum triennium, ac si gradum non cepisset, vel octonarij tempus non fuisset elapsum. Sed cessante lectione universitatis ante dictum triennium, etiã hanc gratiam incontinenti volumus spirare. Qua triennij gratia ultra octonarium multò magis gaudere volumus, eum qui in Collegio theologiæ, vel iuris Pòtificij cathedrâ rexerit. Adjicientes, quòd si quis de Collegio theologus vel canonicus

cathedram suæ proffessionis in Collegio sufficienter rexit, tandiu in Collegio tolleretur, quandiu alius par, aut sufficientior in Collegio non emerferit. Postremò volumus, & mandamus, quòd qui semel fuit collegialis, vel capellanus, & quacunq; ratione collegialis, aut capellanus esse desijt, nunquam postea in collegialem, etiam quocunq; indulto aut favore munitus existat, admitti possit.

CONSTITVTIO TRICESIMA
quid agendum, si Rector vel consiliarij se absentauerint.

ITEM ordinamus, & statuimus, quòd si Rector vel aliquis consiliariorum ex aliqua legitima causa à Collegio dicefferit, dummodò ultra mensem moram non traxerit, antiquior ex consiliarijs loco Rectoris subrogetur: & loco consiliarij antiquior ex scholaribus suæ facultatis substituatur. Si autem ultra mensem quis eorum moram fecerit, alius loco eius ab electoribus Collegij per secretas cedulae sufficiatur. Verùm si pro negotijs Collegij quis eorū missus fuerit, quousq; veniat, expectetur, facta substitutione vt dictum est.

CONSTITVTIO TRICESIMA
prima, de tempore quo collegiales se possint absentare de Collegio.

PRAETEREA, statuimus, & ordinamus, quòd si aliquis collegialis propter aliquod negotium proprium, vel propinquorum, extra vt bé ire voluerit, liceat Rectori cum suis cõsiliarijs, si viderint, quòd subest iusta & honesta causa, licentiam se absentandi per trimestre dumtaxat ei concedere: quo elapso si non redierit Collegio privatus existat. Proviso, quòd dicta licentia trimestris non nisi ter in toto octonario ei possit concedi. Proviso etiam, quòd tempus absentiae in tempore sui octonarij computetur. Proviso praeterea, quòd in casu quo infra scriptu die nò redierit, eius praebenda nò pronuncietur vaccare ante viginti dies sequentes: infra quos si venerit, & causam legitimam suæ detentionis docuerit, volumus, quòd cum eo benignè ac humanè agatur, & ad continuationem sui octonarij admittatur. Si verò, dictis viginti diebus elapsis, causam moræ non ostenderit, nulla ei excusatio suffragetur: sed illicò novus collegialis secundum statutam formam eligatur. Adjicietes, quòd nullus de Collegio, cum absens fuerit ex quacunq; causa quam tuncunq; iusta, quicquam portionis in praesentia sibi debita percipi-

²⁰
vltq; ad decem, omnes interesse secundum ordinem sui ingressus. Dum tamen inter graduatos Theologi Canonistis, Canonistæ verò preferantur Legistis, & Artistis. Inter graduatos autem vnius ordinis, si plures fuerint, antiquior in Collegio minùs antiquo preferatur. Proviso, quòd Rector cathedrae theologiae, qui de corpore Collegij fuerit, ceteros sui gradus etiam antiquiores in Collegio praecedat: & Rector cathedrae iuris pontificij post eum immediatè sedeat: si verò Rectores cathedrarum fuerint Baccalarij, & alius de Collegio gradum licentiatuæ vel magistratus, aut Doctoratus acceperit, pro illo tempore quo in Collegio manserit, baccalarios etiam lectores praecedat. Et si fuerint plures, talis ordo antiquitatis gradus, vt paulò ante dictum est, inter eos seruetur. Si tamen quis eorum, qui praecedere debent, alijs in mensa sedibus venerit, sedeat vltimo loco pro illa vice: ne sedentes quoquomodo perturbet: excepto Rectore, qui in suo loco semper sedeat, & dicta multa nò subsit. Praeterea volumus, quòd si contigerit vaccare duos vel plures de vno choro, alij alterius chori loca eorum supplèat: donec de novo recipiantur, qui ea impleant: taliter quòd, quoad fieri poterit, semper chori sint numero pares, vel quasi. Item se transferentes ad alium chorum accipiant loca suæ qualitati & antiquitati debita. Quæ omnia disponet Rector aut praesidens secundum ordinem paulò ante dictum.

CONSTITVTIO TRICESIMA
quarta, de hora prandij, & cenæ, & pulsatione campanulae, ac lectione, & alijs id negotium concernentibus.

ITEM, (vt in omnibus ordo debitus seruetur) ordinamus, & statuimus, quòd omnes de Collegio per sonum campanulae praeepto Rectoris, vel in eius absentia vice Rectoris vocentur ad prandium, & ad cenam hora competenti. Qua pulsata, omnes qui tunc refici debent, sine mora, ita vt principio benedictionis interfint, conveniant in refectorio, & tunc arbitrio Rectoris vel vice Rectoris, aliquantisper spectato, capellanus hebdomadarius iussus benedictionem dicat: & cum à mensa surrexerint, Deo gratias reddat secundum morem Romanae Ecclesiae, omnibus, qui adsunt coadiuantibus. Et in fine gratiarum tam in prandio, quam in cenâ commemorationem in specie pro animabus Fundatoris, & maiorum, fratrum, & benefactorum suorum omnes stantes facere teneantur. Videlicet, requiè aeternam, &c, cum psal-

mo de Profundis, & orationibus, Præsta, quæsumus, omnipotēs Deus, ut animas famuli tui Roderici sacerdotis, & parentum, fratrum, ac maiorum, & benefactorum suorum in congregatione iustorum æternæ beatitudinis iubeas esse consortes: Et fidelium Deus.

Si quis verò eorum, qui reficiendi sunt, ante finitâ benedictionem non intraverit refectorium, vino tantum illa vice privetur. Si verò dicta benedictione; & alijs discumbentibus venire distulerit, carnibus vel piscibus, pro temporis qualitate, sit ea vice privatus: & ultimus in mensa sedeat.

Si autem quis, anteaquam gratiarum sint redditæ actiones, absq; Rectoris licentia de refectorio discesserit, pœniteat die sequenti in pane & aqua publicè in terra coram omnibus. Et alibi non comedat illa die, ne pœnitentiam subterfugiat: quòd si secus fecerit, Rectoris & consiliariorum arbitrio puniatur. Quod autem dictum est de intereſſentia ad benedictionem, &c: habeat locum, nisi collegialis tunc audiret, vel legeret aliquem librum, vel in negotijs Collegij, vel in aliquo negotio suo proprio gravi, & vrgenti eſſet occupatus. In ultimo tamen casu volumus ipsum à Rectore (si in refectorio fuerit) vel ab eius ibi vicè gerenti (qui in refectorio in absentia Rectoris sit) qui sederit priori loco, licentiâ habuisse: & talis in his & similibus casibus habeatur excusatus: quam rem arbitrio Rectoris vel vice Rectoris (vt dictum est) committimus conscientiam suam onerantes.

In ipſo verò refectorio Rector faciat ordinatè, & honestè discumbentibus diserviri, in cibis, & alijs necessarijs à servitoribus & famulis dictæ domus, quibus deſſicientibus vel non sufficientibus, ab alijs de Collegio, prout sibi videbitur expedire. Proviſo quòd, ministri mensæ quando attulerint cibaria, aut suas portiones discumbentibus, à iunioribus & ultimis distribuere incipiant: & sic per ordinem (vt exemplo Domini, qui maior est, fiat minor) vsq; ad primum in mensa procedant. Refectionis verò tempore omnis honesta temperantia, atq; modestia fervetur: & tam in prima quàm in secunda mensa silentium teneatur. Nam volumus, quòd tunc vnus collegialis, vel capellanus secundum ordinem sessionis suæ per hæbdomedas suas à principio refectionis, quousq; à mensa surgant (religiosorum more) legat alta voce, & pedetentim vt ab omnibus commodè intelligi possit.

Legetur autem primo anno vtrunq; testamētum à principio vsq; ad finem: Secundo verò legentur aliqua opera sanctorum doctorum Ecclesiæ. Tertio verò anno aliqui tractatus devoti: quibus corda audientium moveantur ad sanctiorem, purioremq; vitam amplectendam, & ad infla-

21
ad inflammandum desiderium celestis vitæ. Finito autè tertio anno idem ordo repetatur. Sed in secundo & tertio anno liceat pro arbitrio Rectoris, & consiliariorum opera doctorum Ecclesiæ, & tractatus variare. Proviſo quòd hæc statuta ter quolibet anno loco lectionis interlegantur, in principio studij post festum sancti Lucæ immediatè: & in principio quadragesimæ: & in nativitate sancti Ioannis Baptistæ prosequendo ea vsq; ad finem. Post quorum lectionem semper legantur inventaria, vt infra disponetur. Capellanus verò in benedictione deſſiciens, & lector in dicta lectione, sit eo ipſo portione illius horæ privatus. Præterea sub periurij pœna inhihemus, quòd nullus audeat afferre ad mensam singularem escam, potum ve: quia ex talibus singularitatibus & præsumptionibus, solent inter collegiales invidia, & discordia, ac detractiones, & temeraria iudicia generari. Sed sicut communiter degunt, sic cibus potusq; de vno pane & calice sit eis communis: nisi fortè Rector ob infirmitatem, vel aliquam aliam iustam causam (quam eius discretioni, & conscientia committimus) hoc in particulari alicui concederet. Verum si alicui in comuni mensa discumbenti aliquod exenium mitteretur ab aliqua persona honesta, & omni suspicionem vacua: ponatur ante Rectorem; & in Rectoris absentia vice Rectorem: & ipſe illud distribuatur inter omnes. Prohibemus etiâ districtè sub pœna periurij, ne quis prædictorum in sua, vel alterius camera prædeat, sive cœnet: nisi infirmus, vel nisi iusta, & vrgens, & rationalis causa adesset: & cum licentia Rectoris petita, & optenta. Qua ratione cessante, Rector talem licentiam nullatenus concedat, super quo conscientia eius oneramus. Hora verò prandij (exceptis diebus ieiunativis, quæ paulò tardior Rectoris arbitrio erit) in state hora nona: in hyeme autem hora undecima ordinariè habeatur. Cœnæ verò tempus à principio studij vsq; ad quadragesimam hora octava post meridiem: deinde per totum annum hora quinta congruum reputamus. Mutandum tamè à Kalendis Septēbris vsq; ad principium studij, & in magnis festivitibus pro Rectoris arbitrio. Proviſo quòd, quando cantandæ matutinæ erunt, cœnam per vnam horam anticipetur.

Item, mandamus districtè, quòd inter prandendum cœnandumq; semper janua Collegij sit clausa. Etiâ prohibemus districtè, ne aliquis capellanus, vel scholaris extra Collegium prandeat, vel cœnet sine Rectoris licentia speciali: & tunc cum iusta & rationali causa, & solum in aliquo monasterio, aut loco religioso virorum.

Fragmenta verò, quæ in mensa, & coquina singulis diebus supererunt, diligenter, ac mundè collecta per dispensatorem, vel alium ad id

à Rectore, & cōsiliarijs deputatū, erogētur pauperibus, qui prae verecun-
dia ostiatim non petunt, ad arbitriū Rectoris & cōsiliariorum. Provisio
quod sub hoc prae textu amicis, & cōlāguineis nō adeo necessitatis, eius
modi elemosinam non impartiantur: super qua re conscientiam eo-
rum oneramus.

CONSTITVTIO TRICESIMA

quinta, quod nullus possit extrarium invitare.

PRAETEREA prohibemus, ne quis de Collegio modò sit Rector,
modò quivis collegialis, vel capellanus, aut familiaris, quēpiā exterū
ad prādiū vel cœnā possit invitare, etiā impensis proprijs: nisi ex aliqua
iusta & rationabili causa. Et hoc possit solus Rector, vel in eius absen-
tia vicerector cum cōsensu cōsiliariorū, aut maioris partis eorū. Et in
tali casu nō possit invitare nisi in reffectorio, & cōmuni cibo aliorū.

Si tamē cōtingat aliquē de Collegio gradū accipere, vel novā missam
cātare, permittimus, quod illo die aliquos in moderato numero, scili-
cēt, quatuor ad plus, proprijs impensis, & in cōmuni reffectorio possit
invitare. Dūtamen propter hoc silentiū, & lectio, omnisq; modestia
reffectorij nullatenus perturbetur. Nec per hoc intelligimus inhibere,
quod œconomus, aut dispensator de licētia Rectoris (petita prius & ob-
tenta) nō possit prandiū, vel cœnam, potūve, aut collationē propinare
portitoribus tritici, vel vini, aut alijs, qui pro necessitatibus Collegij ei
operas suas locant.

CONSTITVTIO TRICESIMASEX

ta, quod nemo intret cellariū, vel cellam vinariam, vel coquinam.

DEniq; quia experientia vidimus, quod collegialis nonnunquam in-
trant cellariū, & vinariā cellā, ac coquinā absq; necessitate, aut cau-
sa honesta: ex qua re aliquādo scādala, & mala exēpla oriūtur, & nō nul-
la inde dāna Collegio sequuntur: idcirco statuimus, & mandamus, quod
nullus de Collegio, nisi iusta interveniēte causa, intret cellariū (quod ex
pēsa vocāt) aut vinariā cellā (quæ dicitur bodega) aut coquinam. Quod
si quis contra fecerit, Rectoris & cōsiliariorum arbitrio puniatur. Quo-
rum etiam arbitrio decerni volumus, quæ causa iusta, vel iniusta debeat
reputari.

CONSTITVTIO TRICESIMA SEP-

tima, de carnibus, & piscibus, vel ovīs unicuique de Collegio

dandis quot diebus: & de augmentatione portionis & car-

nibus salitis, & fructibus ac collatione fienda.

CAETERVM

CONSTITVTIO TRICESIMA NO²³

*na, quibus temporibus collegiales teneantur confiteri, & cor-
pus Domini accipere, & omittens qua sit pœna puniendus.*

ADHVC (quia iuxta Prophetæ sententiam, timor Domini est ini-
tium sapientiæ, & sapiens ait, quod in malevolam animam non in-
troibit sapientia, nec in corpore subdito peccatis) ordinamus, &
statuimus, quod quilibet collegialis saltem ter in anno omnia peccata
sua idoneo sacerdoti devotē confiteri teneatur. Videlicet in principio
studij: pro festo sancti Lucae, & pro festo felicitis Nativitatis Domini no-
stri IESV Christi, & pro festo Resurrectionis eius: quo tēpore etiam
omnis Christianus vtriusq; sexus de iure id facere tenetur: & toties cor-
pus Domini accipiat, & pluries si voluerit, & ei Dominus inspiraverit.

Quod si prædictis diebus ob aliquam legitimam causam quis fuerit
impeditus, ita ut corpus Domini recipere non possit: infra decem dies
proximē sequentes recipere teneatur. Verū si de causa Rectori aliās
suspectus extiterit, teneatur ei fidem facere, saltem per cedula[m] pres-
biteri cui confessus fuerit. Qui autem in confessionibus, & commu-
nionibus prædictis implendis defecerit, iusto cessante impedimento
quoad communionem, prima vice sit ipso facto privatus totius anni
provisione: secunda verò vice provisione duorū annorum. Tertia au-
tem vice à Collegio penitus expellatur.

CONSTITVTIO QUADRAGESIMA

de actibus collegialium circa divinum officium audiendū,

& dicendum singulis diebus.

VOLVMVS autē, & districtē præcipimus, quod quilibet collegia-
lis unā missam die quolibet audiat necessariò, qui verò nō audierit
iusto impedimēto cessante, de quo per se, vel per aliū teneatur Rectorē
facere certiorē, tota illius diei portione pro vice qualibet sit privatus:
quæ pœna nullo ei pacto remitti possit: quod si (quod absit) fuerit cōtu-
max: crecētē cōtumacia crescat & pœna vsq; ad de Collegio expulsionē

Præterea, ordinamus, quod quilibet in sacris ordinibus constitutus,
aut habens ecclēsiasticum beneficium: totum divinum officium pro-
ut etiā de iure tenetur, absolvat. Alij verò clerici (qui in minoribus, aut
saltem in prima tonsura necessariò esse debeant) ad minū officiū virgi-
nis gloriose secundum ritū, quem Sancta Hispalensis tenet Ecclesia,
quotidie dicere, teneatur, arbitrio Rectoris, si secus fecerint, puniendi.
Ut autē ad excusandas excusationes in prædictis occasio tollatur: præci-
pimus,

pimus, quòd quilibet collegialis in minoribus ordinibus còstitutus habeat proprium codicem, in quo officium Virginis cum alijs devotionibus (vt apud bibliopolas vendi solet) contineatur.

CONSTITVTIO QVADRAGESIMA

prima, de numero, & officio capellanorum, & de eorum de-
fectibus supplendis.

PRÆTEREA, ordinamus, & statuimus, quòd in dicta domo semper esse debeát quatuor capellani: qui in capella Sãctæ Mariæ de IESV prædicti Collegij diuinis officijs deservire teneãtur. Quorũ duo alternatim per hebdomadas missam Collegij, alij duo missam domini Garfiæ del Alcaçar vicisum per hebdomadas (vt prope finem huius cõstitutionis plenius dicitur) celebrent. Ita quòd quotidie duæ missæ eorũ non desint. Missa Collegij dicatur de die secundum officium currens: excepto, quòd si fuerit festũ primæ vel secundæ dignitatis, in quo secundum ordinem missalis vnã tantum collecta dicenda sit, in fine eius collectæ dicatur, Et animas famuli tui Roderici Sacerdotis, & parentũ, fratrũ, ac maiorũ, & benefactorum suorum ad perpetuam beatitudinis confortium pervenire cõcedas. Si verò fuerit dies, in quo secundum ordinem missalis plures collectæ dici possint: semper interponatur vnã collecta de mortuis, scilicet, prima collecta.

PRæsta, quæsumus Domine, vt animam famuli tui Roderici sacerdotis, quem in hoc seculo cõmorantem sacris muneribus decorasti: & animam parentum, ac maiorum, fratrum, & benefactorum suorum in cælesti sede gloriosa semper exultent.

SECRET A

SVscipe, quæsumus Domine, pro animabus famuli tui Roderici sacerdotis, & parentũ, ac maiorũ, fratrum, & benefactorũ suorũ quas offerimus hostias: vt quibus fidei donasti meritũ dones & præmium.

POST COMMVNIONEM.

PRæsta, quæsumus omnipotēs Deus, vt animas famuli tui Roderici sacerdotis, parentũ, & maiorũ, fratrũ, & benefactorũ suorum in congregatione iustorum æternæ beatitudinis iubeas esse confortes.

Alij verò duo capellani cantabunt capellaniã domini Garfiæ per hebdomada

CAETERVM, quia norma vivendi certa, & limitata præcipue inter viros scholasticos vigere debet: præsertim dicente Domino apud Lucam: attendite vobis, ne fortè graventur corda vestra in crapula, & ebrietate: statuimus, & ordinamus, quòd cuilibet de Collegio, tam Rectori, quàm capellanis, & collegialibus, atq; œconomis, & dispensatori media libra macellaria, quæ est .xvj. vnciarum, carniũ vacinarum, vel vitularum, vel arietinarum, vel vnã partem de vnã, aliam de alia, vel aliarum bonarum carniũ porcinarum recentium, vel sale conditarum, vel quarumcunq; aliarum ad arbitrium Rectoris pro varietate tẽporum mutandarũ, erogetur, ita quòd tota totius diei portio dictæ mediæ libræ quantitatem nõ excedat: eaq; ministretur cũ ferculo competenti, vt Rector duxerit disponendum. Quarum carniũ maior pars in prandio; & minor in cœna tribuatur. Vinum autem cum aqua Rectoris arbitrio temperatum: & panem, ac sal habeat in prandio, & in cœna quantum voluerint, & honestati congruerit. Primis verò diebus Nativitatis, Resurrectionis, & Pentecostes, & die dominico ante carnes tollendas, ac ipsa tertia feria carnisprivij portio augeatur in avibus, aut in alijs carnibus pro temporum varietate. Ita quòd prima die Nativitatis, & die dominica ante carnisprivium in prandio, tertia feria carnisprivij in prandio, & in cœna, ultra ordinariam portionẽ, si fuerint gallinæ, vnã inter tres dividatur. Si verò nõ fuerint, portio ordinaria duplicetur. In die verò Resurrectionis & Pentecostes in prandio portio duplicetur. Diebus autem ieiuniorum, & alijs, quibus carniũ essus non est licitus: in ovis, aut piscibus pro prædictis portionibus erogandis tantum exponatur, quantum fuisset pro carnibus expendendum. Cautò quòd ieiunatibus matutina & vespertina portio iuncta tribuatur. Si verò supradicti vellent carnes salitas, vel fructus in principio pastus, vel in fine: de summa principali subtrahatur tantum, quòd illa emi, & eis commodè ministrari possint. Servitoribus autem domus de carnibus, ovis, & piscibus, alijsq; victui necessarijs provideatur in minori quantitate, iuxta arbitrium præsentis. In diebus verò ieiunij hora cœnæ, signo campanulæ, arbitrio Rectoris, vel vice Rectoris pulsato, ad collationem conveniant, & præbeatur cuilibet potus competenter. Prohibentes expressè, ne alicui panis, vel vinum, vel alia esculenta, vel poculenta, quàm vt præmittitur, aliquatenus ministrentur: nisi fortè alicui privatè ex aliqua causa legitima, & honesta: quam committimus arbitrio præsentis, suam onerantes conscientiam.

C O N S

CONSTITVTIO TRICESIMA OCTA

va, de infirmis, & medico, & de eius salario, & de exe quijs pauperi peragendis.

CVM autem, nō parvum pietatis officium sit, infirmis in suis infirmitatibus subvenire: ordinamus, & statuimus, quōd si Rectorem, vel de scholaribus & capellanis, aut famulis quempiam contingerit infirmari: pro recuperanda melius sanitate, sublata sibi ordinaria portione, ministrantur ei, quæ medicus iusserit ministrari pro cibo, & etiam medicinæ, si fuerit verè pauper. Caveant autem Rector, & medicus, ne pro infirmis verè pauperibus, quia expensis Collegij fiunt, Collegium gravent cibis, & medicinis carioribus. Alij verò non verè pauperes prætio portionis suæ in pecunia sint contenti: & si amplius indiguerint, de suo ea provideant. Quis autem censeatur verè pauper, arbitrio Rectoris, & consiliariorum relinquimus: super hoc eorum conscientiam onerantes. Animadvertat autem Rector diligenti cautela, ne vbi non est infirmitas, ab aliquo confingatur: quia per alium quàm verè infirmum dictis oneribus nolumus Collegium gravari.

Item, volentes verè infirmis medicum non deesse: statuimus, quōd Collegium habeat vnum medicum salariatum pretio competenti, qui infirmos huius domus sine acceptione personarum, saltem semel in die, teneatur visitare: & circa cuiuslibet curam fidelem, ac sollicitam diligentiam adhibere: & mandantes ipsi Rectori, vt eiusmodi infirmis per familiares domus, vel si ad id non sufficiant per alios, impensis Collegij ad hoc specialiter conducendos, durante infirmitatis tempore, sufficienter faciat deserviri. Præterea teneatur coquus talibus infirmis cibaria iuxta medici mandatum præparare.

Verùm (quia corporales infirmitates nonnunquam ex peccato proveniunt, dicente Domino languido, quem sanaverat: iam noli peccare, ne deterius tibi aliquid contingat) præcipimus, quōd quilibet infirmus infra biduum ad plus à manifesta infirmitate, teneatur confiteri omnia sua peccata, pure & integrè in forma à Christi Ecclesia cōstitutata, ita, vt confessoris sui testimonio cōstet, & Dominicum corpus accipere: nisi de cōsilio cōfessoris ad tēpus duxerit differēdū: quod cōsiliū simplici sacerdotis assertione credatur. Alioquin ex tunc, donec huic nostræ cōstitutioni paruerit, omnibus supra dictis beneficijs suspēsus existat.

Si verò aliquis de Collegio moriatur, & tāta fuerit eius inopia, quōd libris, & alijs bonis suis venditis, non possit cōmodè sepeliri: volumus, quōd honestæ exequiæ ei pro sua conditione in elemosinam peragantur à Collegio.

C O N S

dōmadas suas (vt dictum est) scilicet dicendo quotidie vnam missam²⁴ pro eo, & maioribus, ac fororibus suis. Et hæc missa erit prima, scilicet ante lectiones in diebus lectivis. Missa verò Collegij post lectiones, vel hora tertia. Missa etiam capellaniæ domini Garrix dicatur de officio currenti, addita collecta pro defuncto: excepta secūda feria, in qua semper dicatur de requiem. Missa verò Collegij in secunda feria semper etiā dicatur demortuis pro Fundatore, & parētibus, ac maioribus, & fratribus, & benefactoribus suis, nisi fuerit festum maius, scilicet, à clero & populo observandū. Quo casu prima missa dicatur de requiē (vt dictum est) & secunda dicatur de festo. Hora verò dicendi missam talis erit, quōd omnes collegæ primæ, vel secundæ missæ interesse possint: quod arbitrio Rectoris, & consiliariorum relinquimus, pensatis temporum conditionibus, & lectionum horis.

Si verò ambo capellani vellent quotidie celebrare, devotionem eorum in Domino cōmendamus. Vnus tamen eorum (vt dictum est) necessariò dicere teneatur sua hæbdōmada missam, & alter ei assistat, prout Rector inter eos disposuerit. Cui Rectori in omnibus capellæ servitium cōcernentibus, tam in divinis, quàm in alijs capellani necessariò obedire teneantur. Si verò aliquis dictorū capellanorū in celebratione, ad quā necessariò teneatur, defecerit, medij regalis argentei pro qualibet vice pœna multetur. Quæ pecunia alicui presbitero de Collegio (si sit, qui velit celebrare: vel si domi non sit, alicui de extra Collegio vt ea die, vel sequenti saltē loco deficiētis celebrēt) erogetur. Quōd si presbiter qui defectum eius supleat, pro ea vice haberi nō possit, dicta pecunia pauperibus distribuatur pro animabus Fundatoris, & parentum, fratrum, ac benefactorum suorum. Si verò dictum capellanū in dicta celebratione ex aliqua iusta & rationabili causa conigerit impediri, concedimus ei, vt per alium loco sui possit facere celebrare: examinationē verò causæ cōmittimus Rectori, cum consiliarijs conscientiam eorum onerantes. Si verò morte vel alio casu ex dictis duobus capellanis alterū, vel vtrunq; cōtingat deficere, ne res divina quoquomodo intermittatur, præcipimus, quōd quāprimū alius, vel alij idonei, & honesti quærantur, & loco illius, vel illorum debeant collocari. Quōd si fortè tales tam brevi reperiri non possint: Rector per scholares presbiteros de Collegio (si qui sint) vel per alios presbiteros de extra Collegium eorum faciat supleri defectum. Quibus de salario provideat, prout discretioni suæ videbitur expedire pro rata temporis, & servitij. Et quoniam iustitiæ distributiæ officium est, magis laboranti, aut plus mercedis, aut exonerationis impartiri volumus, & mandamus, quōd

quòd quicumq; capellanus, qui quacunq; capellaniam cantaverit, habeat pro præmio laborum, quos ultra alios collegiales sustinet, gradus, quos in Collegio receperit gratis. Ita quòd de baccalariatu, aut licentia, aut magistratu, aut doctoratu nihil solvet Collegio. Et quicquid examinatoribus, bidello, & notario dandum fuerit, ex Collegij arca persolvatur: dùm tamen cursus suos ad gradus minorem & maiorem existens capellanus, & serviens in Collegio compleverit: aliàs verò suis expensis (ut cæteri) gradus capiat.

CONSTITUTIO QUADRAGESIMA

secunda, quomodo capellani, & collegiales se debent habere

circa divinum officium peragendum diebus mi-

nus magis que solemnibus.

ITEM, ordinamus, & statuimus, quòd dicti capellani & Rector collegialesq; in diebus Dominicis, & alijs festis duplicibus, vel solemnibus (quæ intelligantur illa esse, quæ clerus & populus observat) vespertas hora debita in vigilia, & missam sequenti die hora tertiarum, ac vespertas secundas hora condecanti cum nota dicere teneantur. Et similiter in tota hæbdomada Sancta totum divinum officium solemniter, sicut fit in collegiatis Ecclesijs, præcipimus celebrari. Quibus omnibus officijs celebrandis debeant omnes collegiales interesse cum superpellicijs suis, & deservire in officio prout Rector eis duxerit imponendum: qui verò vrgenti causa cessante missæ non interfuerit, antequàm incipiatur prima collecta: & vespertis, antequàm primus psalmus finiatur, totam illius diei portionem perdat. Adjicientes, quòd dispensator in die Parasceve ante adorationem Crucis: expensis Collegij cuilibet collegiali vnum myriadum (quod vulgò maravedi vocant) virginitatē distribuatur Cruci offerendum. Et huius diei oblatio cum alijs quæ Collegio ex funeralibus proveniunt, prout de iure debetur, parochiæ matri Ecclesiæ, in qua situm est Collegiū, eadē die præcepto Rectoris per vnum capellanum fideliter consignetur.

In festis autem duplicibus, vel maioribus, scilicet, Nativitatis, cum duobus sequentibus, Circumcisionis, Epiphaniæ, Resurrectionis, Ascensionis, Penthecostes, Trinitatis, Corporis Christi. Et in festis gloriose virginis Mariæ, Nativitatis beati Ioannis Baptistæ. Ac sanctorum apostolorum Petri & Pauli. Beati quoq; Iacobi patroni Hispanorum. Et in festivitibus quatuor doctorum Ecclesiæ, ac sanctorum Isidori & Leodardi, necnon divi Thomæ Aquinatis, ac sancti Nicolai, & beatæ Catharina,

25
rina, ac sancti Michaelis, & omnium sanctorum, ac sequenti die in cōmemoratione defunctorum, & in dedicatione capellæ, quæ fuit decima septima die mēsis Maij, anni Dñi millesimi quingentesimi sexti, vespertas hora cōgrua in vigilia, & matutinas tã in hyeme quã in state post cenã dicere teneantur. Proviso, quòd cœna anticipetur per horã antè, quàm alijs diebus fieri cōsuevit. Missa quoq; sequenti die hora tertiarum, & secundæ vespertæ eadē die hora cōpetenti cantentur. Sed matutinas Nativitatis dñi nostri IESV Christi media nocte cātari, & lectiones integras sine interpositione cantionum vulgarium sermō (vt divinã rē decet) dici iubemus. Providentes etiã, vt divina officia cātentur in capella Collegij summissio ri voce, instar Hieronymitarum: exceptis hymnis & canticis, quæ altiori voce psali volumus.

Præterea, ne officia studentium prorogentur, inhibemus, ne organa in capella unquam esse permittantur. Adjicientes, quòd quoties in cōmemoratis diebus, in dicta Ecclesiã cathedrali erit sermo, missa celebretur tali hora, quòd collegiales possint interesse sermoni: ex quo incōparabilis hauritur utilitas, quàm rem Rector diligenter provideat.

Præcipimus præterea, quòd divinum officium dicatur in dicta capella secundum Sanctæ Ecclesiæ Hispalensis ritum. Qui verò matutinis vsq; ad finem invitatorij inclusivè non interfuerit, & vsq; ad finem matutinarum non perseveraverit (legitima cessante causa) sequenti die in panè & aqua coram omnibus ultimus ad primam mensam pœniteat.

Etiã volumus, quòd quolibet sabbato tēpestivè cātetur prima missa de Domina nostra mediò tono instar Hieronymorum, cui omnes teneantur interesse cū superpellicijs, & celebrabit eam hebdomadarius prima missæ, nisi Rector vel alius collegialis pro sua devotione eã celebrare voluerit. Et qui huic missæ ab introitu vsq; ad Ite missa est inclusivè, non interfuerit, portio illius diei sit privatus. Vesperti autē sabbati hora cōsuetæ Salve regina sine interpositione aliarum laudum semper cantentur: & in fine fiat cōmemoratio pro animabus Fundatoris, parentum, maiorum, fratrum, ac benefactorum: vt in fine gratiarum ad mēsam institutum est.

CONSTITUTIO QUADRAGESIMA

tertia, de officio peragendo à collegialibus pro animabus Fundatoris, & parentum, ac maiorum, fratrum, & benefactorum suorum.

PRÆTEREA (quia præfactos collegiales actori tanti beneficii, quod in Collegio quotidie recipiunt, reddit gratitudinis officium obnoxios) monemus eos, & exortamur in Domino, quòd dicti Fundatoris, & parentum, ac maiorum, fratrum, & benefactorum suorum animas in suis orationibus

D ratio-

rationibus & sacrificijs semper Deo devotè cōmendent. Verùm, vt pro prædicto beneficio in domo Domini aliquid spirituale offerant pensionis, ordinamus, & statuimus, quòd quilibet sacerdos de Collegio prædictis animabus vnâ saltem missam in mēse celebrare teneatur, nisi fuerit legitimè impeditus. Quo casu vna die illius mensis loco illius missæ intergrū officium defunctorū dicere teneatur. Alij verò omnes nō prebiteri semel in qualibet septimana septem pænitentiales psalms cum lectanijs, & orationibus omnibus dicere teneatur. Si quis autem ingravidinis (quæ est ventus vrens) vitio laborans hoc salutare statutū implere neglexerit, Rectoris arbitrio puniatur: & necessariò quæ omiserit, dicere teneatur. Et de implectione eiusmodi obligationis, & eius, quæ circa officiū virginis dicendū institutū est, teneatur quilibet super hoc requisitus fidè facere Rectori, etiam si petierit proprio iuramento.

CONSTITVTIO QVADRAGESIMA

quarta, quot & quæ anniversaria dicere teneantur annuatim capellani & collegiales.

RURSVS ordinamus, & statuimus, quòd quolibet anno cantentur in Collegio quinque anniversaria ordine subscripto, scilicet, primum pro maioribus, & fratribus, ac benefactoribus Fundatoris. Secundū verò pridie ante diē depositionis Fundatoris in vesperis, & sequenti die in missa: & ea die depositionis quilibet collegialis & capellanus dicti Collegij totum officium defunctorum pro ipsius Fundatoris, & maiorum, fratrum, ac benefactorum suorum animabus dicere teneatur.

ebijt 20.
janua.
ann. 15.
69.

Cæterum, quia Maria Sanchez fatmina religiosa singulari prudentia sua, & sedula sollicitudine multū per omnē modū zelo Dei accensa contulit, vt Collegiū à principio ad finē vsq; cōduceretur, et in multis alijs longo tēpore, pio & materno amore, ac vigilati sollicitudine integritate & religionē domus nostræ substētavit, & auxit: ne ingratitude vitio (quod absit) meritò damnemur, tertium anniversarium simile pro ipsius & suorum animabus singulis annis ea die qua viam vniversæ fecerit carnis ingressa, præcipimus celebrari.

Verùm, quoniā domina Leonora del Alcaçar, femina honesta & verè religiosa, soror dñi Gaspar del Alcaçar, nobis nomine Collegij centū quinquaginta millū myriadū donavit ad emēdā dotē pro vna capellania perpetua in Collegio cātanda, & duobus anniversarijs dicēdis, vno pro anima dicti domini Gaspar del Alcaçar, & parentum, ac benefactorum suorum die suæ depositionis, scilicet, die mensis. Anniversarium verò duarum sororum celebrabitur in die depositionis domi

dominæ Leonoræ, scilicet, die, mensis. In omnibus verò dictis anniversarijs solū quatuor cerceos in vigilia & missa ardere volumus. Alio pro animabus dictæ dominæ Lenoræ, & Annæ del Alcaçar, ac parētū, & benefactorum suorum. Et nos nomine Collegij suscepimus donationē, acceptavimus, & stipulati sumus: volumus, et districtè mandamus, quòd tam dicta capellania perpetua, quàm dicta duo anniversaria cātentur annuatim in dicto Collegio: cuius omnia bona ad id opus implendum in perpetuum obligavimus, vt latius patet per quodam instrumentum inter dictam dominam & nos, tanquàm patronum proprio & Collegij nomine celebratum: quod inter alia iura Collegij in archivis cōdiuisimus. Modus autē cantandi capellaniā in cōstitutione est expressus.

Item volumus, & mādamus, quòd missa Collegij, quæ est secunda, in Kalēdis Iunijs dicatur pro defuncto Petro Gúdisalvo de Alcocer doctore iuris pōtistij, & canonico Hispalensi: qui quinque volumina Vincētij Collegio legavit. Si quis verò capellanus, vel collegialis officij gratitudinis immemor, non interfuerit omnibus officijs supradictis (iusta & legitima causa cessante, de qua fidem teneatur facere Rectori, vel per proprium iuramentum) aut circa illa negligens fuerit, vel remissus, aut Rectori ea in re modo aliquo inobediens, in pāne & aqua coram omnibus illo die pœniteat, vel aliàs arbitrio Rectoris pænitentia graviori castigetur.

CONSTITVTIO QVADRAGESIMA

quinta, quæ personæ possint Collegium intrare ad audiendum divina, vel ad visitandū collegiales, & de punitioe illius, qui mulierem aliquam intromisserit.

VOLENTES honestati domus, & animarum saluti consulere, ordinamus, & statuimus, quòd in capella dictæ domus ad divina officia audienda (vltra domesticos) possint quivis alij, sive fuerint clerici, sive laici convenire: dūtamen ex hoc nulli preiuditiū generetur. Præterea, honestæ mulieres vicinæ, quando missa celebrabitur, possint eam audire, & missa dicta absq; confabulatione, vel vnus verbi cum aliquo de Collegio quamprimum abscedere. Et quia conversatio mulierum, etiam honestarum, quàm maximè viris ecclesiasticis, & scolasticis est periculosa, ac proinde quàm diligentissimè vitanda. Interdicimus expressè, ac districtè inhibemus, ne quis mulieres aliquas quantuncunq; honestas, in dicto Collegio audeat modo aliquo introducere. Qui verò scūs fecerit, graviter à Rectore cum cōsiliarijs puniatur: nisi fortè ma

ter, vel foror (aut tales personæ, inter quas naturale scædus nihil permif-
ferit perniciosi sceleris suspicari) venerit aliquem visitatū. Nam tunc
de licentia Rectoris, prius petita & obtenta, tales introduci possint per
earum coniunctos ad videndum domum, & per breve tempus, ac pu-
blicè retineri. Si verò aliqua domina vel honesta mulier ducta aliqua
curiositate (quæ solet faminas etiam honestas & bonas aliquando pul-
sare) voluerit videre Collegium: per duos capellanos à Rectore nomi-
natos introducatur cum comitiva sua, qui inferiores partes Collegij ei
ostendant, & quousq; domum exeat, eam comitentur. Camera
tamen alicuius, aut secretum aliquem locum nullo pacto mulieres in-
trent. Ad pernoctandum verò, quantuncunq; sint coniunctæ personæ,
aut quacunq; ratione vel causa, sive exquisito colore, etiam gravissima
infirmirate vrgente, minimè admittantur. Vnde quicunq; sit, Rector
aut quivis alius, qui ad pernoctandum in dicto Collegio quacunq; oca-
sione, vel quovis quæsito colore mulierem aliquam retinuerit (etiam
si sit mater, vel foror, vel alia quantuncunq; coniuncta persona, etiam
ætate decrepita) ultra pœnam perjurij in quam incidat, sit privatus ip-
so facto omni iure, quod ad Collegium habuerit, & de ipso protinùs &
irremissibiliter expellatur.

CONSTITVTIO QVADRAGESIMA
*sexta, de actibus exercèdis per collegiales tã in lectionibus quàm
in disputationibus, & quòd non implicent se negotijs.*

DENIQVE, quia teste Philosopho, ex actibus frequentatis genera-
tur habitus, ordinamus, & statuimus, quòd omnes & singuli de Co-
llegio quotidie audiant ad minùs vnam lectionem in sua facultate, nisi
legitima causa impediatur, qui verò omiserit, portione illius diei mul-
ctetur per Rectorem irremissibiliter. Item, quia vt ait sapiens: Ferrum
ferro acuitur, & sic vir in facie proximi sui, mandamus, quòd tam in
state quàm in hyeme post prandium immediatè, diebus dominicis &
alijs festis, quæ populus observat, per tridii ante posita cõclusio, & affi-
xa à theologo & canonista per turnum in foribus generalis suæ faculta-
tis, sustentetur: ad quam quilibet de vna facultate seorsum ab alijs
convenient: & modestè ac ordinatè arguant: & si conclusionem pro-
ponens evadere argumentum forsitam ignoraret, provecior conso-
ciorum, cui lector demandaverit, illum pro virili sua defendere tenea-
tur, & si aliquod in cõcertatione dubiù remanserit, lector illud aperiat,
& definiat. Verùm, quia aliquando nimis elógatur eiusmodi cõtentiones,
& in

27
& in eis multum temporis perditur, ad mandatum lectoris desistat ar-
guens, vel respondens.

Volumus etiam, quòd quilibet de Collegio studens, ad ponendas
& sustentandas dictas cõclusiones, vt dictū est, per turnum in sua faculta-
te teneatur sub pœna privationis portione triu dierū. Quæ pœna cres-
cat crescente cõtumacia: quam pœnam Rector cum suis consiliarijs di-
ligenter exequetur cõtra inobedientes, aut scãdalosos: ipsosq; scholares
& etiã capellanos in Domino exortamur, quòd tam in his, quam in cate-
ris graviter & modestè, ac vrbane, et comiter se habeat inter se: vt pro-
ficiat de virtute in virtutè, in via Domini cõvalescant. Non vagen-
tur per civitatè, sed domi cõtineant, ac literis obnixius & indefessè in-
dulgeant: quia secūdum Hieronymū, clericū facit solitudo, nō publicū:
& beatus Hieronimus de talibus ait, Bonū est iuveni, si portaverit iugum
ab adolescètia sua, sedebit solus & tacebit, quia levavit se supra se. Et sa-
piens ait: Percurre prior in domū tuã, & illic advoca te, et age cõceptio-
nes tuas. Vnde, ne occasione divagandi habeat, et quia nemo (vt apo-
stolus ait) militans Christo implicat se negotijs secularibus: districtè in-
hibemus, ne se negetijs immisceant, aut ea quærant: quinimò si spõte
se obtulerint, à se prorsus excuciat, vt, nō negotiatotes, sed doctiores &
sapientiores in fine sui octonarij à Collegio discedat. Quapropter si cõ-
tingat esse studiū generale in hac vrbe, expressè prohibemus, ne colle-
gialis aliquod officiū, etiã si fuerit piū, in eo habere possit. Etiam inhi-
bemus sub pœna perjurij, et privationis provisionis vnus anni, in quã
incidat ipso facto, ne quis collegialis possit prædicare in tota civitate ex-
tra Collegiū, nisi bis in anno, & postquam per quadrienniū theolo-
giæ operam dederit in Collegio.

Item, quia vsus præsertim in loquendo, maximã vim habet, & cõde-
cet viros scolasticos latinè loqui: ordinamus, & statuimus, quòd om-
nes de Collegio, etiã famuli, si rudimenta grãmaticæ caluerint, latinè
semper loquantur, sub pœna vnus myriadis pro vice qualibet, ad quod
melius exequendum, accusator per turnum quolibet mense deputetur,
arbitrio Rectoris puniendus si se negligenter gesserit.

CONSTITVTIO QVADRAGESIMA
*septima, quomodo collegiales se possunt opponere cathedris, vel
substitutionibus, ac lecturis extra Collegium.*

PRÆTEREA ordinamus, & statuimus, quòd si aliquando in di-
cta vrbe ad aliquã lecturã se opposuerint aliqui lectores, & inter eos
D 3 plu-

plures collegiales se opponere voluerint, ad vitandam inter eos zizaniam & discordiam, quisque eorum lectione inter collegiales legat de materia sibi per Rectorem & consiliarios consignata: post haec vero, omnibus simul in capella vel sacristia congregatis, idem Rector iurabit, & ab alijs iuramentum recipiet, quod nullus eorum, odio, timore, gratia, vel favore votum suum praestabit, nisi ei, quem secundum Deum & bonam conscientiam, ad dictam lectionem regendam sufficientiorem crediderit. Quo praestito, omnes singulatim balotent pro singulis, et qui plures habuerit balotas, solus ad lectionem se opponere possit.

CONSTITVTIO QVADRAGESIMA

octava, quo tempore porta claudi debeat, & de poena infligenda

illis, qui clausa porta venerint, aut per fenestram, vel parietem

exierint, vel a Collegio se absentaverint.

CAETERVM, quia pernoctare extra domum minimè congruit scolasticae honestati, ordinamus, & statuimus, quod quolibet vesperum, quando Ave Maria pulsatur (quo etiam tempore campanam Collegij pulsari mandamus) porta maior Collegij claudatur per aliquem ad hoc specialiter à Rectore & consiliarijs deputatum, & clavis incunctanter in manu Rectoris reponatur; nec aperiatur dicta porta, donec clarescat dies, qua ita lucente ut pecunia in manu discerni possit, Rector, vel aliquis fidelis ab eo missus aperiat eam: & tunc liceat impugne cuicumque exire domum: nisi forte aliquis casus necessitatis occurreret (quem in arbitrio Rectoris, & duorum saltem consiliariorum dimittimus) propter quem aliqua portarum foret necessario aperienda. Porta vero servitij semper maneat clausa, & clavis eius apud Rectorem, de cuius licentia ad aliquod servitium necessarium aperienda sit. Quo finito quamprimum claudatur, et clavem Rector recipiat, & servet diligenter. Si quis autem de Collegio post clausam portam venerit ad Collegium, nullatenus ei aperiatur, nisi per Rectorem, & duos ad minus consiliariorum: & nihilominus sequenti die in pane & aqua in terra poeniteat in prandio coram omnibus, & nullus alius ei cibus usque ad coenam ministratur, nisi aliqua iusta et rationabilis causa (quam per Rectorem & consiliarios, vel maiorem partem eorum probetur) ipsum legitime excusaverit, super quo eorum conscientiam oneramus.

Si vero, secundo in eundem errorē inciderit, tribus continuis diebus in pane & aqua in terra coram omnibus poeniteat, sine ulteriori cibi spe. Si autem tertio id committat, ipso facto privatus omni iure, quod ad

ad Collegium habet, & de illo protinus statim expellatur.

28

Denique, si quis de Collegio (etiam famulus) extra Collegium pernoctaverit sine Rectoris & consiliariorum licentia speciali (quam nisi ex iusta, urgente, & rationabili causa concedi alicui prohibemus, quam causam eorum arbitrio committimus, suam conscientiam onerantes) pro prima vice sit privatus medietate provisionis totius anni, & tribus diebus in pane et aqua in terra coram omnibus poeniteat: pro secunda vero vice sit privatus provisione totius anni, & nihilominus sex diebus in pane et aqua coram omnibus in terra poeniteat: pro tertia autem vice de Collegio protinus expellatur. Rector vero, qui (nisi de consensu maioris partis Collegij per balotas obtento, et pro causa honesta & necessaria) extra Collegium pernoctaverit, ipso facto sit privatus officio Rectoratus pro prima vice, pro secunda vero et tertia poena pari cum alijs plectatur, ut paulo supra definitum est.

CONSTITVTIO QVADRAGESIMA

nona, qui vitium carnis in Collegio commiserit, aut contra

cubinam occultam vel publicam habuerit, ius ad Collegium perdat.

AMPLIUS autem statuimus, & ordinamus, quod quicumque in Collegio vitium carnis commiserit, aut in tota civitate, vel extra eam publice, vel occulte concubinam habere convictus, vel cum aliqua deprehensus fuerit, ipso facto Collegio privatus existat: super qua re, ipse Rector cum suis consiliarijs, audito rumore de infamia, auctoritatem omniumque inquirendi habeant, ac constituto de veritate, notorietate taliquae nulla possit tergi versatione cellari, vel legitima: simpliciter & de plano sine strepitu figurae iudicij (habita probatione vel informatione) ipsum de Collegio expellant. Quod si dicti Rector & consiliarij huius nostrae constitutionis executionem dissimulaverint, ipso facto in sententiam excommunicationis, & privationis ab omni iure, quod ad Collegium habent, incurrant: & domini visitatores cum toto Collegio, sub poena perjurij, quam collegiales non procurantes, aut faventes, aut non exequentes, ipsa omissione incurrant: tam reum, quam negligentem executores legis à Collegio irremissibiliter protinus expellant.

CONSTITVTIO QVINQVAGESIMA

quod nullus de Collegio intrat domum alicuius vicini.

D 4 ORDI-

STATVIMVS, & ordinamus, quòd nullus de Collegio, quocunq; quaesito colore, intret tabernam in tota civitate, vel domum alicuius vicini, & intelligimus vicinum, qui habitat intra totum ambitum Curie xiriciensis & arcis veteris, quæ vulgo dicitur el corral de xerez, y el Alcaçar viejo. Quòd si aliquem Rectorem, vel collegialem, vel capellanum, vel famulum cõtra fecisse cõperiat, ipso facto sit Collegio privatus, & de eo, modò in supradicta cõstitutione expresso, protinùs expellatur.

CONSTITVTIO QVINQVAGESIMA

prima, quòd nemo dormiat in camera alterius.

ORDINAMVS præterea, & statuimus, quòd quisvis de Collegio in camera sibi consignata die ac nocte dormiat, & ad cameram alterius nullo pacto ad dormiendum se transferat: nisi in casu quo collega infirmaretur, & pietatis, atq; ministerij gratia id faceret, & in tali casu fieri non possit, nisi cum licentiâ Rectoris priùs petita & obtenta: super qua re Rectoris conscientiam oneramus. Qui autem transgressor huius constitutionis exstiterit, pro prima vice à portione sex dierum privetur, pro secunda verò portione unius mensis, pro tertia autem toto iure Collegij sit ipso facto privatus.

CONSTITVTIO QVINQVAGESIMA

secunda, quòd nemo extrarius in Collegio dormiat.

ETIAM ordinamus, & inhibemus sub pœna excommunicationis, quâ ipso facto incurrat recipiens, & privationis portionis semestris eidem recipienti, & Rectori non punienti, vel cuiusvis scienti & non revelanti, quòd nemo extrarius cuiuscunq; conditionis, aut gradus consanguinitatis, aut affinitatis, aut amicitie sit cum aliquo de Collegio, dormire ibi die aut nocte possit. Nec aliquis eorum, qui ad Ecclesiam immunitatis gratia confugiunt: super qua re Rectori, & omnibus de Collegio dispensandi facultatem omninò addimimus.

CONSTITVTIO QVINQVAGESIMA

tertia, quòd Rector quoties voluerit, possit intrare cameram cuiuscunque de Collegio.

ITEM, ordinamus, & statuimus, quòd si Rector in cameram cuiuscunq; de Collegio die noctuq; intrare voluerit: incunctanter illi aperia

periat, & liberè eam explorare possit. Quòd si quis de Collegio resistere voluerit, ipso facto sit Collegio privatus.

CONSTITVTIO QVINQVAGESIMA

quarta, quòd nemo sine collega extra Collegium exeat.

QUONIAM constat nobis doctrina Domini, binos collegas salubrius atq; honestius incedere, & sapiens ait. Ve soli, quoniam si ceciderit, non habet sublebatem. Rursum Aristoteles dixit, duo simul cures in omni re validiores erunt, & ita conducit honestati collegialium, qui bene institutis religiosi merito comparantur. Statuimus, & ordinamus, quòd nullus de Collegio exeat per civitatem, nec etiam ad capum sine collega, & cum rationabili causa: ac licentiâ Rectoris, aut in eius absentia vicerectoris petita & obtenta: nisi ad lectionem, vel sermonem iverit.

CONSTITVTIO QVINQVAGESIMA

quinta, quòd semper servetur silentium præsertim in choro, reffectorio, & capitulo. Et pulsationes instrumentorum musicorum, aut choreæ

in Collegio inhibentur.

in Collegio inhibentur.

PROINDE quia silentium in choro, reffectorio, & capitulo ecclesiasticæ honestati, & scolasticæ utilitati quammaximè conducit. Præsenti constitutione sancimus, quòd in dictis locis strictissimè observetur. Et contra facientem Rector, aut in eius absentia primò sedens in dictis locis, pro arbitrio graviter puniat.

Præterea, quoniam secundum sanctorum patrum sententiam in choreis crebrius & facilius, diabolus hominum animos illaqueat, sibiq; devincit. Præsenti constitutione sancimus, quòd in Collegio non fiant choreæ aut dançæ, vel instrumentorum musicorum pulsationes. Quibus proculdubio & mens à contemplatione, et ab studio distrahitur, ac collegiarum mentes alterantur. Qui verò cõtra fecerit: etiam in die accepti gradus, aut cantationis novæ missæ: ultra pœnam periurij, quam incurrat ipso facto, arbitrio Rectoris et consiliariorum puniatur.

CONSTITVTIO QVINQVAGESIMA

sexta, de ludo vitando.

D 5

QVIA

QVIA ex illicitis ludis multa incómoda, maximè studentibus, sequitur, ordinamus, & statuimus, quòd nemo domesticus; aut extrarius in Collegio possit ludere ad aleas, taxilos, vel cartas, vel pilam, vel scacos, aut cetera his similia. Qui verò contra fecerit, pro prima vice provisione duorum, pro secunda verò quatuor mensium, pro tertia omni jure & cómodo, quod in Collegio habet, sit privatus: quã pœnã etiã volumus incurrere Rectorẽ, vel in eius absentia vice Rectorẽ, si quẽ extrarium permiserit in Collegio aliquẽ prædictorũ ludorũ exercere.

CONSTITVTIO QVINQVAGESIMA

septima, de murmuratione & contentione vitandis in reffectorio, & coquina, vel alibi, & de pœna eius, qui non obedierit Rectori multanti, aut negatã portionẽ rapuerit, & quid agendum, si contentio inter Rectorem & aliquem de Collegio acciderit.

VOLUMVS etiã, & mandamus, quòd nullus collegialium, aut capellanorũ cuiuscunq; sit conditionis murmuret, aut tumultum faciat in reffectorio, aut in coquina, vel alibi quia ei nõ datur talis portio, qualem velet, etiã si tota ei portio auferretur: aut ob aliam causam. Sed si aliquid gravaminis, aut iniuriã sibi illatũ senferit, paccatè ac modestè cõveniat postea Rectorẽ, et si opus fuerit cõsiliarios aut aliquẽ vel aliquos eorũ, et proponat eis quærelã suã. Qui sine mora, ac dolo, et fraude iustitiam sibi administrant. Quòd si quis secus faciens pacem turbaverit: in pane et aqua in prandio, et in terra coram omnibus vna vice pœniteat. Si verò contentio, murmur, vel tumultus inter collegiales ortus fuerit, Rector quãprimũ diligentissimè illud pacare studeat, et postea cum cõsiliarijs suis auctorem, et causas inquirat, et quem in culpa invenerit, iustè puniat.

Volumus etiã, quòd si quis per Rectorem sine cõsiliarijs aut cum eis ob horũ statutorũ trãsgressiõẽ multatus fuerit; & nõ patienter tulerit atq; obedierit, crescat inobediẽtia, crescat & pœna. Quòd si quis multatus portionẽ rapuerit, ipso facto sit à Collegio perpetuò expulsus, quam quidem expulsionem omnes collegiales protinũs exequantur. Verũ, si inter Rectorem & quempiam de Collegio contentio orta fuerit, ipsi cõsiliarij, aut duo eorũ, sub pœnã eis visa, silentiũ liti imponant. Ad quod servandum tam Rector, quã cum eo contendens sine mora teneantur, sub pœna privationis portionis vnus mensis.

Ad

30
Ad quam exequendam cõsiliarij cum omnibus collegialibus, sub perjurij pœna teneantur. Et nihilominus cõsiliarij, habita informatione veridica, si Rectorem reum invenerint, charitativè eum moneant, vt à ceptis desistat, & temperet. At si, quòd absit, gravius in subdictum cõmiserit, visitationi puniendum reservet. Si verò collegialem, vel capellanũ, vel alium de Collegio excessisse compererint: eum pro arbitrio puniant, habita semper prudenti ac salubri ratione auctoritatis Rectoris & iustitiã.

CONSTITVTIO QVINQVAGESIMA

octava, ne quis Rectorem convitio afficiat.

ENIM verò, quia auctoritas in regendo, est quã maximè necessaria, districtè prohibemus, ne quispiam de Collegio verbo inhonesto, aut turpi, vel iniurioso, & irreverenti, vel convitio aliquo Rectorem afficiat. Si quis verò insolens contra fecerit, cõsiliarij eum pro arbitrio castigent acriter, & puniant.

CONSTITVTIO QVINQVAGESIMA

nona, de concordia ponenda inter rixantes, & de pœna infligenda foventi partem alterius rixantium.

ITEM, si contigerit duos de Collegio domi vel extra rixari, volumus omnes stantes, eos ad concordiam, quantum in eis fuerit, reducere, & ille de numero rixantium, qui noluerit pacẽ habere, monitus per Rectorem & cõsiliarios, teneatur ex tunc exire Collegium sub pœna perjurij, & tandiu extra maneat, quãdiu in sua permanferit contumacia. Quòd si fortè tres dies naturales pertinax extra Collegium perseveraverit, & suplex à Rectore & cõsiliarijs, imploraturus veniam nõ reddierit, perpetuò ei regressus Collegij sit interdictus, & alius loco eius secundum ordinem superius institutum subrogetur. Quòd si fortè quis durante rixa, verbo partem alterius rixantium fovet, quinque diebus solus in mensa collocetur in prandio, quibus solo pane & aqua sustentetur, & nihilominus sit privatus provisione duorum mensium pro prima vice, pro secunda verò pœnas ante dictas volumus duplicari. Si autem tertia vice ea in re inveniatur reus, quindecim diebus pœniteat in pane & aqua in prandio, et sex mensium provisione privatus existat.

CONS-

CONSTITVTIO SEXAGESIMA DE
*conservatione pecuniarum, & instrumentorum, & aliarum
scripturarum Collegij, & inventarijs fiendis
de rebus Collegij.*

QVIA necesse est conservationi pecuniarum, & iurium, ac instrumentorum, & aliarum scripturarum, ac inventariorum rerum Collegij providere. Ordinamus, & statuimus, quod in sacristia dictae domus sit semper una fortis archa, in qua pecuniae reponantur, & fideliter conserventur. Quae archa quatuor diversis clavibus claudatur, sine quibus omnibus non valeat aperiri. Quarum unam teneat Rector: & quilibet consiliariorum unam. Originalia autem instrumentorum, & privilegiorum ponantur in una alia fortissima capsula in sacristiae pariete posita in archivis ad hoc & alia deputatis. Quae quidem duabus clavibus sit firmissime clausa, & nunquam aperiatur: nisi cum magna, gravi, & urgentissima necessitate, & causa: quae duae claves in archa maiore servantur. Copiae vero omnium originalium bene authenticatae, & solemniter insinuatae in capsonio aliquo archae maioris supradictae reponantur, ubi fideliter conserventur, ut cum expediens fuerit propter aliquam Collegij litem, faciliter producantur. Alias vero, nisi urgentissima necessitas immineret, de magna capsula praedicta nullatenus extrahantur. Quo etiam casu caveant attentissime Rector & consilij, quod expedito negotio quam citissime recuperentur, & in archa reponantur, ne propter negligentiam aliquod eorum amittatur, sub poena privationis portio- nis unius anni, in quam incidat ipso facto. Et nihilominus instrumentum, quod deperditum fuerit (si de protocollo scribarum, aut notariorum publicorum haberi non poterit) impensis ipsorum negligentium de originalibus authenticè transcribatur, & in loco suo reponatur.

Volumus praeterea, quod ultra hoc, sit unus liber pergameneus in dicta capsula maiore, in quo omnia privilegia, instrumenta, & scripturae dicti Collegij ad litteram authenticè sint registrata, ut ad tale registrum pro dubiorum declaratione, si qua emerferint, recurratur. Item sigilla dicti Collegij in dicta archa maiori semper conserventur: caveantque diligenter Rector & consilij, ne indiscretè, aut minus consideratè aliqua littera sigillo Collegij sigillentur, quae res fortasse in futurum Collegio perniciosa foret. Nec unquam aliqua littera sigillentur, quae prius in praesentia Collegij primitus non legantur, atque sigillationi maior pars Collegij consenserit, ac Rector cum consilijs, vel maiore ipsorum parte in literis se subscripserint, nisi forte essent litterae, ad quas mit-

ten-

31
tendas per Collegij constitutiones astringerentur, nam tales volumus, quod Rector cum consilijs, vel maiore eorum parte, etiam toto Collegio contradicente, expedire possit.

Fiant insuper tria inventaria in pergamento, in quorum uno omnes libri divinorum officiorum, calices, paramenta, ecclesiastica ornamenta, omniaque alia, quae pertinent ad capellam: & etiam omnes Bibliothecae libri per ordinem describantur. In secundo omnia privilegia, litterae, instrumenta, & domus tam intra urbem, quam extra cum suis membris, & confinibus, possessiones quoque extra urbem cum suis limitibus & mensuris, iura etiam quaelibet, census & tributa, ac singuli proventus, tam ex rebus spiritualibus, quam ex temporalibus per ordinem describantur. In tertio vero vasa utensilia, ac omnia suppellectilia, res etiam mobiles dictae domus cum suis qualitatibus, ubicunque sint, sive in cameris, sive in Collegio, sive in domibus, aut possessionibus Collegij, cum illorum nominibus, penes quos res illae fuerint, sive quibus fuerint noviter consignatae, fideliter sint digestae. Quae quidem inventaria in archa maiori praedicta cum instrumentis alijs conserventur, & cum his inventarijs, Rectoribus novis in principio officij eorum singula consignentur. Dictaque inventaria ter in anno coram omnibus de Collegio per ordinem perlegantur, scilicet, finita lectione statutorum qualibet vice ut supra dictum est, & tunc quae de novo habita & acquisita seorsum, & illa quae consumpta vel perditae essent, similiter seorsum sub forma publica describantur: illos, quorum negligentia, vel dolo perditae fuerint: ad restitutionem, vel emendam penitus compellendo in forma superioris in alijs statutis expressa. Si autem contigerit aliquid de his, quae in inventarijs descriptae sunt, alicui consignari debere ex aliqua necessitate: scribatur illud, & qua ex causa, & quibus praesentibus, & quo die, mense, & anno, & ex cuius mandato traditum fuerit. Subscribanturque per dantem ac suscipientem, ut commodius repeti possit, si in restituendo resistantia aliqua tentata fuerit. Et praedicta inventaria facere teneantur Rector & consilij sub debito iuramento.

CONSTITVTIO SEXAGESIMA
prima, de custodia Bibliothecae, & librorum, & quod ponantur tabulae, in quibus omnes libri per ordinem describantur, & de punitione illius, vel illorum, qui de ea aliquid furtivè subtraxerint.

CVM

CVM thesaurus librorum sit preciosissimus, ac proinde summa cum diligentia servandus, ordinamus, & statuimus, vt in Bibliotheca per banchas seriatim locatas, omnes libri per nos ipsi Collegio donati, vel qui infuturum per Collegium ipsum, vel per alios vndecunq; acceverint, ponantur per ordinem singularum facultatū catenati, & ipsa ferrea catenas tenentia, in singulis banchis, singulis seris, & clavibus claudantur. Quæ claves in communi arca, de qua constitutione superiori dictum est, reponantur, & omni vigilantia conserventur. Fiat etiam tabula, in qua, omnes libri contēti in quibuslibet voluminibus dexteræ partis per ordinem describantur cum eorū principijs & finibus, quæ & affigatur in dextris in loco commodo, & alia similis fiat librorum sinistræ partis: & pari modo situetur in sinistris. Nullusq; dictorum librorum ex Bibliotheca extrahi possit, nisi fortè pro ipso aptando & ligando. Nec etiam possit vllō pacto commodari alicui domestico, vel extraneo quocunq; quæsito colore. Quicumq; verò, talem rem consentire præsumperit, modò sit Rector, modò consiliarius, aut quisvis alius in pœnam perjurij incidat ipso facto, & nihilominus si liber haberi poterit, teneatur quâprimùm ipsum restituere. Si verò perditus fuerit: omnes consentientes, Collegium servare indemne, & de suo proprio restituere teneantur, & donec satisfecerint, sint privati victu, omnibusq; emolumentis, quæ eis debentur à Collegio. Dictæ verò Bibliothecæ quilibet collegialis, & capellanus possit habere suam clavem: vltra quâ sit vna maior communis, qua omni mane aperiatur, & omni vespere claudatur, vt sit eis liberum in Bibliothecam studendi gratia se recipere, vel possint deputare aliquem specialem librarium, qui certis horis aperiatur, & claudatur eam, vel alias prout eis commodius, & securius, ac cautius videbitur expedire, vsq; ad eò cautè providentes, quòd in ipsis libris non possit sinistrum aliquod evenire. Ea propter etiam præcipimus, quòd nullus lucernam, vel candelâ in Bibliothecâ intromittat.

Prohibemus præterea expressè, ne extrarium aliquem absq; Rectoris, vel Bibliothecarij licentia, sub pœna perjurij, quis in Bibliothecam valeat introducere. Deniq; quando Bibliotheca fuerit exteris aperta, vnus de domo cui Rector iniunxerit, vel Bibliothecarius debeat esse præsens, ne damnum aliquod libris possit inferri. Quicumq; verò de Collegio compertus fuerit, aliquid de Bibliotheca, furto, vel alio quovis modo abstulisse: etiam vel vnam cartam, aut eius valorem, vltra pœnam perjurij, in quam incidat ipso facto, sit privatus omni iure, quòd ad Collegium habuerit, & satisfactione prius facta, de domo protinùs expellatur.

CONS

CONSTITVTIO SEXAGESIMA ³²

secunda, de pœna furtivè invadentium res Collegij.

ITEM statuimus, & ordinamus, quòd si aliquis de collegialibus, capellanis, vel servitoribus dictæ domus: de coquina, vel cellario, vel cella vinaria, vel horreo, aut alijs locis vbi res Collegij reponuntur, & conservantur, vel de alicuius camera panem, vinum, vel carnes, aut triticum, vel rem aliquam de bonis Collegij, aut alicuius de Collegio furtivè subtraherit, aut fieri consenserit, vel consilium, auxiliū, aut favore dederit, vel sciverit, & facientē Rectori non revelaverit: aut particeps criminis quoquomodo fuerit: vltra emendam, ad quam, leso, principalis subtrahens, vel eo non solvente, quilibet prædictorum in solidum teneatur: ipse reus, omnesq; alij participes in crimine de Collegio protinùs expellantur.

CONSTITVTIO SEXAGESIMA

tertia, de custodia rerum Collegij, & eius indemnitate servanda ac pœna invadentium eas.

PRÆTEREA, quia vt in proverbio dicitur: Non minùs est, rem conservare, quàm de novo construere, ordinamus, & statuimus, quòd quicumq; de Collegio modò sit Rector, modò scholaris, aut capellanus, aut œconomus, vel famulus, de bonis Collegij, vltra bona illa quæ in hoc & alijs nostris statutis eis permessa sunt & concessa, aliquid receperit, & suis vsibus applicaverit, vltra pœnam perjurij, in quâ incidat ipso facto, sit privatus omni iure, quòd ad Collegium habuerit, & de ipso penitus expellatur, & alias Rectoris & consiliariorum arbitrio puniatur, Collegiumq; ipsum semper servetur indemne. Ita nanq; concedimus Rectori & consiliarijs, quòd possint omnem supplere defectum circa negotia, & servitia Collegij, quomodolibet emergentia, ac facere, & ordinare omnia & singula, quæ necessitati, et utilitati, ac còmodo dicti Collegij cognoverint expedire, vt aliquid de bonis Collegij, tã mobilibus, quàm immobilibus, aut alijs iuribus tã spiritualibus, quàm temporalibus, dicto Collegio per nos donatis aut derelictis, ac alijs acquisitis, & acquirendis, & de libris Bibliothecæ, & capellæ ornamentis, ac vasis domus, vendere, distrahere, donare, vel quomodolibet alienare, aut suis vsibus applicare, etiam quavis instante, aut urgente necessitate, nullatenus possint. Etiam si rotum Collegium, nemine discrepante, in tali dispositione concurreret cum eisdem, nec etiam liceat eis permu-

tare,

tare, nisi ex permutatione Collegio maxima, et evidentissima sequatur
utilitas: & in tali casu id non liceat sine auctoritate, & decreto visitato-
rum, & toto consentiente Collegio. Super qua re, quia in ea mille do-
li, fraudesq; contingere solent, quam maximè invigilent. Quòd si se-
cùs aliquid factum fuerit, tam ipsi facientes, quam consensum præstan-
tes, aut dantes consilium, auxilium, vel favorem, & pro viribus non re-
sistentes, ac obviantes, scientes, & non revelantes visitatoribus, & a-
pud eos, ut provideant, non instantes, in supradictam pœnam perjurij,
& privationis Collegij, & incarcerationis incidant ipso facto. Et nihi-
lominùs quòd contra factum fuerit, sit irritum & inane, & teneatur ser-
vare Collegium indemne de suo proprio.

Vinum tamen, et granum, oleum, & res alias mobiles, quæ seruan-
do servari non possunt, liberè possint vendere: secundùm quòd pro ma-
iori utilitate Collegijis videbitur expedire: & pretia ipsorum in neces-
sitates, & utilitates Collegij, & personarum ipsius, statutorum ordine
observata, convertere possint.

Possint etiam talia servitoribus Collegij benemeritis, & de quorum
restitutione sint securi, accommodare: vel pro laboribus, et servitijs suis
in recompensam dare, quia eiusmodi sub alienationis titulo minimè
continentur.

CONSTITUTIO SEXAGESIMA
*quarta, de provisionibus opportuno tempo-
re faciendis.*

ITEM, ordinamus, & statuimus, quòd Rector, et consilij oportu-
no tempore de victu, & vestitu, ac alijs rebus necessarijs, provideant:
quòd si non fecerint: damnum, aut incommodum, Collegio inde secu-
tum, à visitatoribus tempore visitationis resarciri cogatur: nec eorum
exculatio admitatur, si tempore provisionis faciendæ, pecuniam in cõ-
muni arca non habuerint. Nam in tali casu ex nunc eos & monemus,
et eis licentiam damus, ad pecunias pro tali provisione faciendâ ab a-
micis, aut alijs super pignore, usq; ad futuros redditus quæritandas.

CONSTITUTIO SEXAGESIMA
*quinta, de sollicitudine per Rectorem, & consilia-
rios, adhibenda circa debita Collegij
recuperanda.*

VERVM

33
VERVM quoniam ex negligentia, quæ in bono sunt statu, in malum,
& usq; ad perditionem dilabuntur, teste sapiente, qui ait: Qui minima
spemnit, paulatim decidet: sub perjurij reatu astringimus et Rectorem et
consiliarios, quòd sint solliciti, & diligentes circa recuperationem debitorum
ipsius Collegij, et oportune, importuneq; sollicitet procuratorem, seu œ-
conomum: ita ut non veterascant debita, tam pecuniarum, quam aliarum rerum,
sed suis terminis sint recuperata, & collecta, et cum rebus recuperatis,
vel cum legitimis diligentibus factis, & non alijs, possint reddere suo tempo-
re rationem. Adjicientes, quòd Rector, vel collegialis, aut quisvis alius de
Collegio, qui aliquam pecuniam Collegio debuerit, infra duodecim dies à
creatione novi Rectoris, illam solvere teneatur. Quòd si non fecerit, tam
diu à mensa Collegij privatus existat: quoad debitum integrè persolverit.

CONSTITUTIO SEXAGESIMA
*sexta, de possessionibus Collegij visitandis per Rectorem, &
collegiales, & pœna negligentibus imponenda.*

ORDINAMUS etiam, & statuimus, quòd saltè semel in anno, vel
pluries si necessitas exegerit, Rector, aut aliquis de Collegio, quæ ad
hoc Rector & consilij duxerint eligendum, si fuerit ipse Rector le-
gitimè impeditus, vadat cum œconomo, videant, & revideant, ac pro-
videant domos, edificia, possessiones, omniaq; alia ad Collegium per-
tinentia; & si qua reparacione indigerint, statim reparentur, ne quo-
quomodo ruere per desidia permittantur. Quòd si necesse fuerit ire
extra urbem ad aliquas possessiones visitandas: possit Rector duas equi-
taturas expensis Collegij conducere, & ipse, vel ipso legitimè impedi-
to, ille, quem ipse & consilij ad id opus elegerint, cum œconomo
visitatum ire. Provisio, quòd huiusmodi visitationes solatij gratia nul-
latenus fiant, in alio verò casu quam in prædicto præcipimus, & dis-
cretè inhibemus, ne quispiam de Collegio die, vel noctu, vel vna hora,
intra ambitum Collegij, & clausuram eius, mulam, equumq;, vel asi-
num, aliamve bestiam includant, aut teneant. Quòd si quis de Colle-
gio secus fecerit, portione sex mensium sit privatus, & Rector, aut vi-
ce Rector, qui alicui de Collegio, vel cuivis extraneo, talem rem con-
senserit, sententiam excommunicationis incidat ipso facto, à qua nisi
prius Collegio de dano satisfecerit, minimè absolvatur. Et ut ipsæ pos-
siones, & domus, sint nota omnibus de Collegio, volumus, & man-
damus, quòd quilibet collegialis, et capellanus, infra sex menses à die
receptionis hinc teneatur visitare omnes domos, & possessiones, intra

E mu

muros Hispalenses existentes, sub pœna privationis provisionis vnius anni currētis à lapsu illorū sex mensū prœdictorū, & œconomus, sive procurator teneatur ad mandatum Rectoris omnia & singula ei oculari- ter demonstrare: et infra biennium à tempore supra dicto etiā teneatur recognoscere quicquid extra urbem Collegium habuerit. Quo bien- nio elapso, medietate provisionis cuiuslibet anni privetur: donec pur- gaverit negligentiam. Possit tamen Rector cum consiliarijs dispen- sare cum legitimè impeditis.

CONSTITVTIO SEXAGESIMA

Septima, quid sit agendum, si ultra expensas or-

dinarias, & extraordinarias, de bonis

Collegij aliquid superfuerit.

PRAETEREA, quia consideratis huius Collegij pijs operibus, & fructibus in Dei Ecclesia evidentibus, & conditione patriæ, in qua sitū est: speramus facultates ipsius cum Dei, & gloriosæ virginis Mariæ præsidio, quibus dicatū est, augeri, & sicut de virtute in virtutē crescet, ita in redditibus proficere, ordinamus, & statuimus, quòd quicquid ex fructibus dicti Collegij, ultra expensas necessarias superfuerit, ac re- cat thesauro dicti Collegij: & in communi arca, de qua superius dictū est, fideliter reponatur, donec ad summā millium ducatorum sit pervē- tum, & in tali casu conservatis semper .cccc. ducatis, pro thesauro, ad aliquas necessitates emergentes: de alijs per Rectorem & consiliarios, (notitia super hoc Collegio prius facta) ematur pro dicta domo aliquæ utiles possessiones, pro illis pijs operibus, de quibus inferius dispen- tur: vel emantur ornamenta, libri, & alia, quæ pro capella fuerint ne- cessaria, vel etiam pro Bibliotheca, & quæcunq; necessaria pro Colle- gio, vel edificia Collegij, vel domorum, ac possessionum ipsius, instau- ratur, vel si expediens fuerit, de novo edificetur. Quæ omnia supradi- cta etiam fieri possint, ante quàm ad dictum numerum sit perventum, quoties Rectori & consiliarijs videbitur expedire, & Collegio com- modè fuerit possibile cum consensu Collegij, vel maioris partis. Si autem bona, redditus, & proventus dicti Collegij in tantum augmen- tari contingat, quòd pluribus collegialibus sufficere benè possit: si in- fra corpus Collegij secundum numerū camerarū plures, quàm superius est provisum, comòdè excipi poterint, volumus, & mandamus, quòd augeatur collegialium numerus: dūtamen id fiat providè, & temperatè, quæ re circumspectioni totius Collegij cum consilio, & assensu visitatorum volumus provideri, in quorū receptione ordo supra expressus servetur.

Si

34
Si verò ob defectū camerarū, aut aliā legitimā & rationabilē causam, id comòdè nequiverit fieri, mādamus, quòd pauperibus studētibus cle- ricis, qui in hac urbe literis capescēdis indulgent, in elemosinā eroge- tur cuiuslibet mediæ portio eius, quòd datur in cibo & potu intra Col- legiū degēti, pro animabus mea & parentū, fratrum, ac maiorū meorum, & pro animabus benefactorū ipsius Collegij. In qua quidē elemosina dicessani Hispalenses cæteris, & inter eos Carmonēses, & Vtrencses, cæteris paribus alijs omnibus præferantur. At ubi studentes clerici for- tē nō essent, tales elemosinæ erogentur pauperibus vtriusq; sexus, clau- sis, erubescētib; quos vergonçatēs vocitant: vel maritadas puellas egenas adiuvent, Dum tamen fuerint personæ honestæ: quam re Re- ctoris, & consiliariorum arbitrio commitimus, cum consilio visitato- rum, conscientiam omnium eorum onerantes.

Hoc maxime provisio, quòd comorates intra Collegiū, his, quæ habere debent iuxta horū statutorū dispositiōē, propter dictas elemosinas, vel in minimo nullatenus defraudetur. Provisio etiam, quòd Rector, & consiliarij, sub hoc præ textu amicis, & consanguineis, eiusmodi ele- mosinas minimè impartiantur.

CONSTITVTIO SEXAGESIMA

octava, quis ordo sit tenendus, si redditus, & proven-
tus Collegij contingat extenuari.

Verumenim verò, licet speremus in Dño, & divæ eius genitricis præ- sidio, quòd presactū Collegiū sufficienter dotatū relinquimus. Ta- mē quia vt experiētia docēte cognovimus, sæpenumero tēpora varian- tur: & cōplures inopinati casus rebus cōtingunt humanis, qui eas infir- mare, & lāguere cōpellunt: providētes, quòd si propter sterilitatē tem- porū, vel bellorū discrimina, aut aliā accidentē causam, ipsi redditus, et proventus, in tantū (quòd absit) extenuari contingat, quòd ad impenas, quas hæc statuta disponunt, ipsi Collegio sufficere non valeat cōpeten- ter, quòd de pecunijs, quæ erūt in arca thesauri dictæ domus, modera- ta fiat expēsæ, prout Rectori & cōsiliarijs videbitur expedire. Quæ im- pēsæ tā ordinariæ, quàm extraordinariæ, si dictus thesaurus nō sufficiat, pro tēpore, quantū honestè fieri poterit, restringatur. Verūm si fortè hæc omnia nō sufficerēt: tunc expēsæ extraordinariæ primò, secūdò col- legialium provisiones, tertio salaria medici, & famulorū, atq; aliorū officia- liū subtrahatur. Quibus omnibus nō sufficientibus, expectetur vacca- tio collegialium, qui citò sunt cōpleturi tēpus suū, & illis exeuntibus, alij

E 2

novi

novi nõ eligatur, donec Collegiũ ad pinguiorẽ venerit fortunã. Quòd si adhuc hæc nõ sufficiant: liceat Rectori, & cõsiliarijs, cũ consilio visitatorũ (facta eis prius certa fide, plenaq; informatione per ipsos Rectore & cõsiliarios, de dictorũ provẽtuũ extenuatione) de congregatione huiusmodi ad tẽpus, scilicet, donec sufficiat Collegiũ, scholares aliquos amovere de minus vtilibus, & ad studiũ minus aptis: super quo consciẽtias eorũ oneramus. Quibus, mandamus & volumus irrefragabiliter obediri, sub pœna perjurij, & totalis expulsionis, quas incurrant ipso facto. Qui sic amoti, sufficiente iam domo, prius restituantur, & post de novo eligendi locis vacantibus sufficiantur.

CONSTITVTIO SEXAGESIMA

nona, de ratione administrationum reddenda per Rectorem, & cõsiliarios, in festo omnium sanctorum, & in fine cuiuslibet anni.

ENIMVERO, quoniã villicus reddere tenetur rationẽ suã villicationis, statuimus, & ordinamus, quòd Rector, & cõsiliarij de omnibus receptis, & expẽsis, & gestis, atq; administratis per eos bis in anno, scilicet, in festo sancti Ioannis Baptistæ, & in fine anni primi, duobus deputatis per Collegiũ ad examinãdas rationes, sive de ipsius Collegij corpore, sive de extra rationẽ reddãt. Secundo etiã anno in festo sancti Ioannis Baptistæ, & in fine sui officij, Rectori et cõsiliarijs novis, ac duobus deputatis per Collegiũ, cõpotum, et rationem vniversalem duorum annorũ reddere teneatur, & tam qui sunt reddituri rationes, quã qui recepturi, ad dandum et recipiendum, infra mensem teneantur a percripto termino computandum, sub pœna perjurij, & priuationis provisionis vnus anni, quam receperunt, vel fuerint recepturi. Quas pœnas, ipsos vel ipsorum alterum, qui reddere, vel recipere debuerint, incurere volumus ipso facto: & nihilominus per visitatores ad prædicta cõpellãtur. Et examinatis rationibus, tam in primo, quã in secũdo termino biennij, per suprãdictos syndicos diligẽter in præsentia Collegij, ipsi examinãtes faciant relationem: & in primo termino cuiuslibet anni, notentur defectus, & negligentia, ac rationes signentur, & conferantur. In secundo verò, quando totius administrationis rationes visæ fuerint, si reperti fuerint bene & fideliter officiũ suũ exercuisse, & plenam cum solutione reddiderint rationẽ, per Collegium, vel maiorem partẽ ipsius, sine aliqua difficultate absolvantur: nisi aliquis de Collegio errorem calculi, vel aliam iustam causam allegaret, quare non deberet sic-

35
fieri absolutio Rectoris, & consiliariorum, quia tunc volumus, quòd interpelletur iudicium visitatorum: qui, auditis rationibus vtriusq; partis, declarent simpliciter, & de plano, absolutionem Rectoris, & consiliariorum siendam, differendam, vel denegandam, iustitia mediante. Si autem reperti fuerint in fraude aliqua, vel dolo, sive notabili negligentia, præter alias pœnas contra sic delinquentes in his constitutionibus cõtentas, per ipsum Collegium acrius puniantur. In punitione tamen Rectoris, & consiliariorũ, tali casu, Collegium requirere, & sequi visitatorum consilium teneatur. Aliorum verò omnium officialium, vel aliquid de Collegio administrantium, rationes, & administrationes videantur, & examinentur per Rectorem, & consiliarios. Absolutiones autem, & quitationes semper fiant per Collegium: aut maiorem eius partem, sicut superius est expressum.

CONSTITVTIO SEPTVAGESIMA

quòd peccantes evangelicè moneantur à scientibus, & nisi se correxerint, Rectori fiat denuntiatio.

CAETERVM, cùm quis viderit, aut sciverit, fratrem, aut collegã suũ, seu quempiam de prædicto Collegio, malè cõversantem, sive aliter delinquentem, & maximè hæc nostra statuta minimè observantem, ipsum secundum Evangelicam doctrinam charitativè moneat, vt se corrigat, & emendet: & si monitus se emendaverit, lucratus erit fratrem suum. Si verò se emendare neglexerit, moneat eum coram vno, vel duobus collegis, quòd si adhuc ipsum contempserit, quamprimùm bono motu zelo sub pœna perjurij, quam ipso facto incurrat, denunciaret ipsi Rectori, vt sic delinquentem taliter corrigat, & castiget, quòd propter correctionis defectum, morbus, & cancer non serpat, & totum gregem vnus morbi de ovis vitium non inficiat.

CONSTITVTIO SEPTVAGESIMA

prima, de punitione facientium, vel dicentium facta, vel verba diffamatoria, vel injuriosa de Collegio, vel de personis eius, & si votorum varietas fuerit in panis delinquentium, quomodo arbitrandum sit.

PRÆTERTEREA, quia experientia docente in alijs Collegijs, cognovimus, quòd non nulli collegiales divino timore, & honestate post-

positis, in ipsorum, et Collegij verecundiam, & confusionem, ad invicem turpiter conversantur, dicendo verba iniuriosa, diffamatoria, detractoria, & multa alia illicita committendo: presenti constitutione mandamus, quod si aliquis de Collegio, cuiuscumque conditionis sit, alicui eiusdem Collegij domi, vel extra verbum dixerit iniuriosum, eo presente, vel de absente detraxerit: sive detractio illa de natura sua fuerit iniuriosa, vel talis, ex qua infamia facti possit oriri, arbitrio Rectoris, & consiliariorum, puniatur. Quod si in arbitrando fuerint varij: maioris partis arbitrium obtineat. Si verò fuerint pares: vnus de Collegio per eos eligatur, qui cum eis cognoscat: & tunc maior pars vincat. Et vt hæc arbitria rectius procedant, mandamus quatenus dicti Rector & consilarij, & in casu dictus adiunctus speciali super hoc iuramento constringantur sub tali forma.

Iuramus per Deum, et virginem Mariam, ac sancta Dei Evangelia, quod postpositis omni odio, favore, commodo, affectione, & honore, iudicium solum iusti Dei timentes, pœnam arbitrabimur infligendam, quã crediderimus iustiorẽ, & equiorẽ.

Quod si fortè aliquis, vel aliqui consiliariorum, vel adiunctus electus, ad hoc vocati per Rectorem noluerint interesse: vel si fortè interfuerint, sed noluerint suum impartiri consiliũ, loco illius, vel illorum, arbitrio maioris partis Collegij alius, vel alij in pari numero collegialis, vel collegiales eligatur, vel eligantur, quẽ, vel quos, vice illius, vel illorum, per omnia fungi volumus in hac parte: nihilominus illis contumacibus sub hac forma punitis, quod quilibet eorum pro qualibet contumacia privationis portionis vnus mensis pœnas luat.

CONSTITVTIO SEPTVAGESIMA

secunda, de punitione illius, qui dixerit se audisse aliquid de aliquo, ex quo infamia facti possit oriri, & non probaverit, à quo audiverit.

SI autè aliquis de Collegio dixerit se audisse de aliquo de Collegio aliquid, de quo infamia facti possit oriri, teneatur probare à quo audivit: saltè per vnũ testẽ, vel per confessionem eius, à quo dixerit se audisse. Quod si nõ impleverit, perinde decernimus puniendum, ac si ipsemet dicti illius autor principalis fuerit: sicut superiori constitutione decretum est.

CONSTITVTIO SEPTVAGESIMA

tertia, de pœna infligenda portatibus arma, & quod Rector cum consiliarijs possint dispensare, vt portetur in casu licito.

COL-

36
COLLEGIALES qui armã defensivã, vt loricam, vel galeam, vel manicas ferreas, vel similia portaverint: etiam si cooperta portentur, tribus diebus in pane & aqua in prandio in terra publicè pœniteant. Si verò portaverint arma offensiva, vt gladium, ensẽ, pugionem, vel his similia, quatuor diebus pœniteant in terra, vt dictum est. Quod si creverit contumacia: crescat in duplum pœna. Possint tamen Rector et consilarij dispensare cum aliquo, vt portet arma in casu licito, super qua re eorum oneramus conscientias.

CONSTITVTIO SEPTVAGESIMA

quarta, de pœna infligenda percutientibus exteros cum armis.

COLLEGIALES, qui cum armis offensivis extrarios percusserint, per quatuor menses extra Collegium ipso facto sint expulsi, interea nullũ emolumentũ suscepturi. Si verò denuò in eodẽ crimine excesserint: ipso facto ius totũ Collegij perdant, & de eo protinùs expellantur.

CONSTITVTIO SEPTVAGESIMA

quinta, de punitione accipientium gladium, vel lignũ, vel aliud simile animo offendendi collegam: vel percutientium cum eis.

ORDINAMVS etiam, & mandamus, quod si aliquis de Collegio, domi, vel extra, acceperit arma offensiva, vt gladium, lignum, vel lapidem, seu aliud simile, animo sociũ offendendi, per quatuor menses de Collegio expellatur, nullũ inde emolumentũ interim suscepturus. Si autè percusserit eum cũ aliquo eorũ etiã leviter, ipso facto sit privatus omni iure, & comodo, quod in Collegio habet. Qui verò pugno, vel alapa collegam percusserit, expulsionis vnus anni pœnã subiaceat. Si autè horũ aliquid, quis in alterius auxiliũ rixatium commiserit: dictas pœnas, quæ in alio essent simplices, in eo volumus duplicari. Excepta pœna expulsionis, quæ in percutienti, & faventi erit par, quia vterq; expelletur perpetuò. Et dictus arma accipiens, intelligatur animo offendendi accepisse, si inter eos verba iniuriosa, aut inhonesta præcesserunt.

CONSTITVTIO SEPTVAGESIMA

sexta, de punitione eorum, qui domi, vel extra procedunt ad verbera sine armis, vel tale aliquid committentium in alicuius auxiliũ.

E 4

PRAETE-

PRAETEREA, si aliqui de dicta domo, in Collegio, vel extra, inter se processerint ad verbera sine armis, & non fuerit processum ad sanguinis effusionem, quinque diebus macipetur cippo ligneo: saltem cum vno pede, & die qua extrahentur, in pane, & aqua coram omnibus in terra poeniteant. Si verò effusio sanguinis etiam levis fuerit subsecuta: praedictas poenas volumus duplicari. Si autem quid horum quifpiam in auxilium alterius rixantium commiserit: poenam ante dictam simplicem, in eo duplicare iubemus, poenam verò duplicem in rixante, volumus in favente quadruplicari.

Volumus autem, & districtè mandamus, quòd in hoc casu, & similibus inter se disidentes, aut rixantes, incunstanter per Rectorem, & consiliarios cogantur, ut se alterutrum reconcilient, & invicem veniam perant, tribuantque; quòd si quis dura cervice, paci vnde desilierat, coaptari renixus fuerit, tandiu extra Collegiù absque spe victus maneat, quòd diu in contumacia perduraverit.

CONSTITVTIO SEPTVAGESIMA

septima, de poena Rectoris, & consiliarium, si negligentes fuerint ultra triduum in poenis infligendis.

SI autem Rector, & consiliarij fuerint negligentes in infligendo poenas per constitutiones determinatas, aut eorum arbitrio derelictas, ultra triduum, supra poenam perjurij, quam ipso facto incurrant, quilibet eorum sit privatus pro qualibet vice portione vnius mensis. Et nihilominus ne delicta remaneant impunita, ac proinde domus paulatim dilabatur, & ruat: iniungatur reo multa per eosdem. Quòd si secunda vice negligentes fuerint, ultra aliud triduum poena eis duplicetur, & sic triplicetur, &c: crescente de triduo in triduum contumacia, atque negligentia. Quòd si fortè (quod absit) tam poena reorum, quam executorum, Rectoris, scilicet, & consiliarium, per quandam dissimulationem, vel languorem, aut impiam tolerantiam, & negligentiam (quod absit) cessaverint, ortamur dominos visitatores per viscera IESV CHRISTI, & per merita gloriosae virginis Mariae genitricis eius obtestamur, ut diligenter super hoc articulo tempore visitationis inquirant, & quae neglecta per totum annu contra reos invenerint: omnia, & singula ipsi exequantur, atque negligentes iuxta huius statuti formam paulò antea traditam: sollicitè, atque acriter puniant.

CONS

CONSTITVTIO SEPTVAGESIMA ³⁷

octava, de punitione murmurantium contra Rectorem, vel consiliarios, propter executionem poenarum, & à quibus, & quo tempore debent gravati petere iustitiam suam.

PROINDE, si quis de Collegio propter poenam sibi iniunctam, contra Rectorem, vel consiliarios, vel ipsorum aliquem murmura verit, dicendo quòd poenitentia fuit iniusta, vel gravis, vel asperiora verba, vel similia, poena sibi imposita duplicetur. Possit tamen de iniuria sibi illata per eosdem, quarelam proponere: & emendam petere à visitatoribus, quando visitaverint: & non ante. Nam prorsus inhibemus, ne visitatores se intromittant in negotijs Collegij: nisi in casibus per haec statuta expressè sibi concessis: vel si contingat Rectorem vel consiliarios recedere, ante tempus visitationis possint quarelam proponere, & emendam petere à Rectore, & consiliarijs novis.

CONSTITVTIO SEPTVAGESIMA

nona, quis recursus, si Rector aliquid iniuste mandaverit.

VOLUMVS etiam, & mandamus, quòd omnes de Collegio suo Rectori in omnibus, quae eis, vel cuiquam eorum iniunxerit, pareant: nec onus, aut poenam per Rectorem eis impositam, quoquomodo subire reculent. Excepto, si eos, vel quemvis eorum à Collegio eicere, aut proprio arbitrio portione privare vellent. Nà in tali casu damus ipsis collegialibus, vel cuilibet eorum ad consiliarios recursum, qui intellecta re, si viderint, Rectorem iniuste, & iniquè in aliquem animadvertisse, ei denunciabunt, qui illicò sub poena praestiti iuramenti illud revocare teneatur. Si tamen consiliarij, vel duo ex eis cum Rectore senserint, & factum Rectoris ad executionem horum statutorum zelo secundum scientiam tendat, minimè reprobetur. Super qua re conscientiam eorum oneramus.

CONSTITVTIO OCTVAGESIMA

provisio contra Rectorem statuta huiusmodi non servantem, vel non facientem servari, vel bona Collegij male administrantem, necnon contra obijcientes, & deficientes in probatione praedictorum.

ES

Quoniam,

QVONIAM, testante canonica veritate: Nihil valet iura condere, nisi sit, qui ea tucatur, vt tam à capite, quam à membris hæc statuta, & si non virtutis amore, saltem formidine pœnæ, cū debita reverētia, & solerti studio custodiantur. Statuendo mandamus, quòd si (quod absit) ipse Rector in observando ea, vel observari faciendo, negligens extiterit: vel contra ipsorum statutorum formam aliquid facere præsumpserit, attemperaverit, vel consenserit: vel Collegij bona malè administraverit: quamprimùm per duos (secundùm formam Evangelicæ veritatis) antiquiores de Collegio debeat secretè admoneri: vt quæ omittit, faciat, vel à cepto desistat, quòd si noluerit, ipsum corà duobus capellanis Collegij, vel alijs collegialibus admoneant. Quòd si contemptis his monitionibus, facere, quæ facienda sunt, aut cessare à ceptis contempserit: incunctanter præfati collegiales teneantur dominos visitatores requirere, atq; humiliter depræcari, vt Rectorem ad observationē statutorum compellant. Quos quidem visitatores obtestamur per viscera IESV CHRISTI: vt ipsum Rectorem cum effectu ad id faciendum moneant, & inducant, & renitentem corripiendo, & puniendo, & si opus fuerit, vsq; ad officij privationem inclusivè compellant: prius tamen veridica informatione habita, & in casu, quo per eos privaretur, alius loco eius secundùm formam superius descriptam eligatur. Ad prædicta autem, collegiales præfatos sub juramenti debito, ac ipsum Rectorem ad obediendum visitatoribus, & eorum mandata exequendū astringi volumus, & teneri. Si autem tales denunciantes visitatoribus in probatione defecerint, vltra pœnam periurij quam incurrant, sint ipso facto privati provisione vnius anni.

CONSTITVTIO OCTVAGESIMA

prima, quòd nullus per transgressionem, aut omissionem horum statutorū incurrat pœnam perjurij, nisi in casibus expressis per hæc statuta, & quòd insinuetur sex exemplaria.

VT autem saluti, & paci conscientiarum mitiùs consulamus, interpretando declaramus, quòd ob transgressionem huiusmodi statutorum, nullus incurrat reatum perjurij, nisi in casibus, in quibus ipsa statuta præcipiendò, vel inhibendo, talem pœnam expressè infligunt. Et ne ignorantia statutorum præ textu quis se valeat excusare: vltra trinā publicam lectionem, quam in alio statuto singulis annis fieri præcepimus: volumus, & mandamus, quòd insinuentur sex exemplaria, quorum

³⁸
 rum vnum semper sit in camera Rectoris, aliud pergamenum ad modum libri sit repositum in Bibliotheca, ligatum catena. Tria verò alia consignentur tribus consiliarijs in principio officij, & aliud in pergameneo scriptum pro originali in arca communi cum alijs Collegij iuribus conservetur.

CONSTITVTIO OCTVAGESIMA

secunda, qui, & quales esse debeant visitatores, & de modo quem in ipsa visitatione tenere debent.

PRÆTEREA ordinamus, & statuimus, quòd nos, dùm vixerimus, simus visitator huius Collegij in solidum: postmodum verò si aliquis de genere nostro dictæ Ecclesiæ beneficiatus fuerit, dùm in beneficio vixerit, sit visitator cum alio infra nominando. Quòd si fortè plures essent, graduatus non graduatum, & inter graduatos theologus Iuristam præcedat: & inter vnius ordinis antiquior in gradu. Si autem nemo graduatus repertus fuerit, primus in choro cæteros antecelat, dùm vixerit, & locum in Ecclesia tenuerit. Quòd si nemo de genere nostro beneficiatus in Ecclesia fuerit, aut non resederit, sit primo anno visitator Magister, vel Licenciatus in theologia, qui canonicatum theologi, quem ego in præsentiarum teneo, residens possidebit. Secundo anno sit visitator Doctor, vel Licenciatus, qui canonicatum Iuristæ in dicta Ecclesia residens possidebit. Tertio verò anno eligant domini mei Decanus & capitulum, hoc est, qui ex eis solent eligere alios officiales, & eadem die, qua alios eligunt, vnum canonicum presbiterū. Quorum nominatorum nemo possit visitare biennio continuo. Quòd si (quod absit) in dicto capitulo nemo Magister, vel Doctor, vel Licenciatus, qui resideant in dictis canonicatibus, pro ea vice repertus fuerit: Decanus, & capitulum, hoc est domini electores officialium, eligant vnū canonicum presbiterum, & graduatum, qui illo anno sit visitator, & anno sequenti alium, donec aliquis nominatorum secundùm ordinem prædictum ad residendum in Ecclesia venerit: super quo eligendo, dominorum electorum conscientiam oneramus. Adjicientes, quòd cum dicto domino canonico sit visitator Prior sancti Hieronymi de Bella vista extra muros Hispalenses, vel in eius absentia Vicarius eiusdem cōventus.

Quos præfatos visitatores exortamur, & oramus per viscera IESV Christi, in quibus visitavit nos oriens ex alto, vt paterno affectu, & providentia, Collegium visitent: & solum Deum, ac iustitiam eius, nec non conservationem, honorem, & commodum Collegij ante oculos

los teneant, omnemq; sinistram affectionem à se (vti probos parètes de-
 cet) excuciant. Augmentum religionis, ac divini cultus, honoris etiam,
 & reddituū tam spiritualium, quam temporalium, & conservationem
 rerum Collegij, sine quibus literarum studium minimè constat, omni
 diligentia, studio, ac sollicitudine procurent: nullam rem Collegij, vel
 minimam suis vñibus applicent. Aliam potestatem, seu iurisdictionem,
 quam sibi per præsentes constitutiones est tradita, nō vsūrent, nec de
 aliquo negotio Collegij se se amplius intromittāt, nisi requisiti per Re-
 ctorem, & consiliarios, vel duos saltem de Collegio, & quatenus hæc
 statuta permittunt, & disponunt. Præterea correctionem, & cætera
 in statuto de visitatione paulò post conscripto, eis commissa, & permis-
 sa, solerti, pioq; studio executioni mandent, posthabitis omnibus, quæ
 ad nimiam pietatem (quæ langor dicitur) aut iudicij rigorem, humanæ
 mentis rectitudinem subvertere solent. Rursum secretum de his, quæ
 Collegij, ac singularum personarum honorem, honestatem, & com-
 modum tetigerint, quod in visitatione sciverint, instar piorum patrū,
 qui defectus, ac maculas filiorum suorum apud alios, aut cooperiunt,
 aut si dissimulare nō possunt, honestioribus vocabulis minuunt. Ita ip-
 si, vt veri confessores, & animarum rectores ea celent, regant, et dissimu-
 lent apud exteros: nec verbo, aut signo peccatorem, aut peccatum pro-
 dant. Et quoniam decori, & honestati Collegij hæc rem maximè cō-
 ducere existimamus: eam in virtute sanctæ obedientiæ autoritate apo-
 stolica eis iniungimus. Deniq; concordiam, pacem, ac vnitatem spiritus,
 religionem etiam, cultumq; divinum, nec non intemperatam statutorū
 observationē pro virili sua manu teneāt, foveant, augeant, ac in me-
 lius promovere, & conservare studeant. Modus autem, quem visita-
 tores tenebunt, talis erit.

Prima die visitationis in constitutione sequenti ad plenum config-
 nata, convenient in Collegio hora prima, & habita exortaciuncula ad
 Collegium per vnum eorum, accipiant iuramentum in missali aperto
 à singulis votum habentibus, quòd dicent veritatem de omnibus, quæ
 eis videbuntur reformanda, emendanda, & castiganda. Quorum colle-
 gialium quilibet scribet infra quatuor dies immediatè sequentes inclu-
 sivè quicquid sibi videbitur providendum in duabus cedulis, aut char-
 tis eundem tenorem continentibus, & suo nomine subscriptis, & quin-
 ta die dabit singulam singulo visitatori. Qui eas sub sigillo secreti acci-
 pient, quo ad personas nullo pacto revelandas. Ne, qui infirma firmare,
 & fracta solidare, ac perdita recuperare, & restituere veniunt, semina-
 rium scandali, & seditionis collegiarum cordibus injiciant, quibus ce-
 dulis

dulis per visitatores sigillatim visis, atq; revisis: & cum suis actoribus,
 aut quovis eorum, prout opus fuerit ab eis examinatis: convenient di-
 cti visitatores decima die mensis in Collegio, vel in apto loco, qui ab
 eis cōditus fuerit, & consultant, prout eis inspirabit altissimus, secundū
 audita & examinata per eos, ac decernant sententiam, in qua conve-
 nerint. Et conscripta manu vnius eorum legatur ab eodem die quinta
 decima dicti mensis in sacristia, vel capella Collegij ianuis totius do-
 mus clausis, omnibus arbitris & exteris seclusis, coram omnibus colle-
 gialibus, & pronuncietur ab eis concorditer, ac promulgetur, & appro-
 betur: & in libro ad hoc deputato nominibus visitorum roborata per
 notarium Collegij quamprimū conscribatur, & per Rectorē, ac con-
 siliarios, ac totum Collegium, vbi opus fuerit executioni mandetur.
 Chartæ verò, sive cedula informationum, quas quilibet visitator re-
 cepit, in carbones visitatores ad id officium preparados coram omni-
 bus exurantur.

CONSTITVTIO OCTVAGESIMA

*tertia, de visitatione, & tempore quo fieri debeat, & de puni-
 tione per visitatores fienda, omnibus reclamacione, & ap-
 pellatione exclusis, & quid si visitatores aliquid vl-
 tra potestatem horum statutorum vigore sibi con-
 cessam voluerint vsurpare, aut se amplius
 intromittere, sit faciendum.*

DENIQUE, dicto, qui, & quales debent esse visitatores: & de mo-
 do, quem in visitando tenere debent, ad negotium ipsum acceden-
 dum est. Vt igitur dicti collegiales, & capellani, et si non virtutis amo-
 re, saltem formidine pœnæ ab illicitis contineant: & quos ad vitæ ho-
 nestatem timor Domini, ac præclara sanctorum eius exempla non pro-
 vocant, vel correctionis medicina compellat: ut per huiusmodi cor-
 rectionis vomerem, præcisus spinis, & vepribus vitiorum, virtutum a-
 ger excultus in prædictis scholaribus fructum laudabilem producat.
 Statuimus, & ordinamus, ac volumus, & mandamus, quòd domus
 prædictæ, ac ipsius singularum personarum visitationem in Kalendis
 Septembris incipiant visitatores nominati, & prosequantur, ac infra
 dies quindecim inclusivè eam finiant, de vita, moribus, conversatione,
 & gubernatione Rectoris, & consiliariorum, collegialium, capellano-
 rum, et officialium, ac famulorum domus, & omnibus alijs, quæ corre-
 ctione, et reformatione indiguerint, tam in capite, quam in membris,
 simpliciter, & de plano, sine strepitu & figura iudicij inquirent verita-
 tem,

rem: corrigentes, emendantes, & reformantes, quæ videant corrigenda, emendanda, vel etiam reformanda, examinando singulos de Collegio: ut appareat qualiter quilibet in sua facultate profecerit, atque ad proficiendum in posterum sit aptus. Et si quis inventus fuerit, in casibus per statuta determinatis deliquisse, & per negligentiam, vel malitiam Rectoris, & consiliariorum non fuisse punitum: statutorum poenas in talem delinquentem exequantur. Et Rectorem, & consiliarios, pro negligentia, vel malitia, secundum ordinem supra (in statuto, quod incipit Si autem Rector) puniant. Si vero invenerint aliquem commisisse in aliquibus casibus Rectoris & consiliariorum arbitrio, per hæc statuta commissis, vel alias punitione dignum, & ab eis non fuisse punitum: eum corrigendi, puniendi, suspendendi, vel etiam de Collegio expellendi, secundum delinquentis demerita, liberam eis concedimus potestatem. A quorum correctione, punitione, suspensione, vel etiam de Collegio expulsionem, in omnibus dictis casibus nullus valeat reclamare, vel appellare, seu ad aliquem superiorem, vel iudicem in iudicio, vel extra recurrere quoquomodo: vel literas, seu indulgentiam, aut dispensationem super hoc petere, vel impetrare, aut impetratis uti, in iudicio, vel extra, seu aliquod remedium querere, quominus correctio, punitio, suspensio, vel expulsio de Collegio prædicto suum plenum fortiantur effectum. Quod si quis contrarium fecerit, in poenam perjurij incidat ipso facto: & tanquam perjurus, & infamis perpetuo habeatur, & in ipso Collegio nullo tempore admittatur.

Præterea, eisdem visitoribus concedimus plenariam potestatem statuendi, mandandi, & reformandi in Collegio prælibato omnia, & singula, quæ pro ipsius Collegij utilitate, & bono, ac laudabili regimine viderint expedire: dummodo his nostris statutis non derogent, contradicant, vel obiant quoquomodo.

Si autem aliquis in dicto Collegio vitiosus, criminofus, scandalofus, rixofus, discors, incorregibilis, malè studens, indisciplinatus, intolerabilis, aut alijs malum præbens exemplum repertus extiterit. Rector extra dictam visitationem ordinariam cum consilio suorum consiliariorum, & maioris partis Collegij, talem sollicitè nunciet visitoribus supradictis, qui possint, & debeant super hoc prius sollicitè habita informatione veridica, simpliciter, & de plano, &c: ut dictum est, prout negotij qualitas exegerit, de opportuno providere remedio.

Habeantque visitores (si recipere voluerint) prima et ultima die visitationis impensis Collegij prandium decens, & honestati coveniens, æternumque præmium expectent à Deo.

Sta

40
Statuentes, quod hi, quibus visitationis gratia Collegium subicitur, de bonis dicti Collegij mobilibus, vel immobilibus vendendis, permutandis, vel quomodolibet alienandis, mutuandis, vel commodandis, in nullo, vel minimo se possint intromittere, aut pro se accipere, vel disponere, vel de eo quomodolibet ordinare: nisi in, alienata, distracta, commodata, & cætera recuperando, & ad Collegij ius, possessionem, dominium, ac restitutionem inducendo. Nec etiam de alijs quibuscumque in dicto Collegio se intromittere possint, nisi quantum eis per hæc statuta est concessum.

Verum, quoniam nonnunquam contingit ambitionem, aut cupiditatem, animos hominum, ne Deum solum ante oculos habeant, perturbare: Rectori, & consiliarijs, ac singulis personis de Collegio mandamus sub poena perjurij, & privationis Collegij in quam incidant ipso facto, ut si quis visitorum (quod non credimus) aut (quod absit) quispiam alius quovis quæsito colore, in bonis huius Collegij necdum immobilibus, sed etiam mobilibus, aut in gubernatione domus, vel in electionibus tam officialium, quam capellanorum, aut collegialium, se intromittere temptaverit, ultra sententiam excommunicationis maioris, quam in talem sic se intromittentem pronunciamus ipso facto: in continenti, omni mora postposita, per Rectorem & consiliarios, nomine Collegij quarela proponatur vni ex tribus conservatoribus Collegij prosequendo negotium usque ad finem. Quod si talis conservator cum diligentia non providerit, ad Papam, vel ad serenissimum & catholicum Principem Regem Castellæ recurrant; & super tyrannide, vel violentia tetata, vel illata, præsidium eius implorant: prosequendo iniuriam usque ad finem impensis Collegij.

Denique ne propter oblivionem, aut aliam quamvis negligentiam contingat visitationem impediri, vel differri, volumus, & mandamus, quod Rector & consiliarij, sub poena privationis provisionis unius anni, quæ ipso facto sint privati, teneantur requirere, & rogare dictos dominos visitores per aliquos dies ante kalendas mensis Septembris: ut visitationem incipiant die supra dicto.

CONSTITUTIO OCTVAGESIMA

quarta, in qua reservamus nobis quicquid in dictis con-

situtionibus addendum, diminuendumque, interpre-

tandum, vel mutandum fuerit, declarā-

tes modum, quo dictæ con-

situtiones obligant.

QVO-

QVONIAM sæpenumerò in legibus, & constitutionibus emergunt dubia, quæ interpretatione indigent: & præterea secundum varietatem temporum nonnunquam conducit, vt statuta varientur humana, volumus, & ordinamus, quòd si quicquid dubij in his nostris constitutionibus ortum fuerit: aut quòd interpretatione indigeat, aut addendum, minuendum, vel mutandum, vel amovendum fuerit, nobis, vt conditori, dum vixerimus, reservari debeat.

Nec per promulgationem harum nostrarum constitutionum potestatem nobis, ac facultatem adimimus mutandi, amovendi, corrigendi, addendi, vel minuendi, declarandi, & interpretandi, quòd tēporis, aut negotiorum conditio, & ratio exegerint. Et quoniam nostræ intentionis est mores collegialium in melius reformare: & conscientias eorum minimè illaqueare, vt scrupulosis animis consulamus, præsentem constitutionem declaramus has nostras constitutiones ad poenitentiam tantaxat corporalem, & non ad reatum peccati mortalis obligare, præter illas, in quibus periurij, aut excommunicationis poena exprimitur, & illas, quarum transgressio sine peccato mortali esse non possit, aut si quis ex contemptu earum transgressor extiterit, aut ubi in constitutione exprimitur, quòd obliget in foro conscientiae.

CONSTITVTIO OCTVAGESIMA

quinta, rogantur Gubernatores, & Rectores ci-

uitatis Hispalis, vt Collegio faveant,

& ipsum à malevolis, inuasoribus

pro virili sua tueantur.

POSTREMO, quia status dictæ domus, quæ forsitam, vt in alijs communitatibus pro maiore parte evenit, tenuis processu tēporis habebit gubernatores, aliquando vacilabit, si bonorum, potentumq; præsidio, ac favoribus non sustentetur. Rogamus dominos gubernatores, ac rectores huius nobilissimæ, ac fidelissimæ urbis in Christo IESV, & gloriosa eius genitrice virgine Maria, quibus hæc domus, & Collegium dicata, & quòd in insignijs, et imaginibus insignita est, & quorum titulos gloriosos præse ferunt, vt memores Dei, & officij sui, ac devotionis nostræ, qua hanc urbem, & eorum cives, tam crebis sermonibus, quam consilijs, & exemplis, quatuor & viginti annos non solum profecuti sumus: sed opus supra vires nostras tantæ utilitatis erga hanc urbem agressi, vt perpetuo eius officio, & munere devinci possemus, & cum maximo labore impensis, ac rei familiaris angustia, solius Dei,

41
Dei, & beatæ virginis præsidio freti, qui pios ausus fovere, & iuvare solent: construximus domum, dotavimus; & pro paupertatibus nostris ad eorum gloriam, quorum munere, gratia, & favore adiuti sumus, ad finem usque perduximus. Pro quibus omnibus nil aliud mercedis ab eis desideramus, ac petimus, nisi vt animulæ nostræ in suis orationibus sint memores, & ipsum Collegium (vti rem pro beneficio vobis constructam, & honori, atq; utilitati urbis, & provinciae per necessariam) pro virili sua tueantur, & à luporum faucibus, ac malignorum, & insolentium fraudibus, ac violentijs, & oppressiõibus defendant, faveantq; ei in suis necessitatibus: et vt rei publicæ parti non spernendæ (quia ad Deum cultum, & lumem doctrinæ illustrandæ urbi institutum est) suffragetur ei, et ipsum foveat, ac manu teneat, ne (quod absit) collabatur. Quim imò Deo, & diva eius genitrice autoribus, ac pijs eorum favoribus optulatis, nõ solum in sua institutione permaneat, sed de virtute in virtutem, ac de bono in melius semper convalescat, ad gloriam, & laudem gloriosæ virginis Mariæ, & Christi IESV, qui cum Patre, & Spiritu Sancto vivit, et regnat per infinita sæculorum sæcula. Amen.

CONSTITVTIO OCTVAGESIMA

sexta, de licentia augmentandi unum collegialem, vel v-

nam capellaniam ultra prædictum numerum, &

recipiendi nepotes suos ad ingressum

Collegij certo modo.

ITEM, cupientes bona bonis addere, & additum pia cogitantibus indulgere, vt vberiores plâta in agro Domini indies crescant, et vt ad emulandum Christi charismata, in via Domini comilitones nostros invitemus, sancimus, & ordinamus, quòd quicumq; zelo domus Dei motus annexerit, vel vnierit huic Collegio aliquod beneficiũ simplex, vel pontificale, vel præstimonium, aut præstimoniale portionem, vel duo, ex cuius, vel ex quorũ redditibus, fructibus, et proventibus singulis annis ipsi Collegio duodecim milia myriadam, aut in auro triginta duo ducati: seu bona tēporalia in possessionibus, aut tributis, vel censibus, aut iuribus eiusdem valoris: Collegium recipiat dicta beneficia, vel bona tēporalia, & tribuat tali dotatori ius præsentandi vnũ Collegialem de genere suo descendente in perpetuum. Qui præsentatus debeat esse idoneus ad literas, & ea ætate, literatura, ac qualitate, quas debere habere alios collegiales admittendos disposuimus. Insuper volumus, quòd talis præsentatus per talẽ dotatorẽ excipiaturne à Collegio, &

tractetur, ac habeatur in omnibus sicut ceteri collegiales. Quod si dotator, dum vixerit, praesentaverit quempiam non habentem qualitates secundum haec statuta requisitas, moneatur à Rectore et consiliarijs, ut praesentet alium idoneum: quæ si non habuerit, possit praesentare aliquem non de genere suo, quem voluerit. Dum tamen talis per eum praesentatus eum cognoscat benefactorem, & pro eo oret, et pro animabus maiorum suorum. Quo Patrono vita functo, eligat Collegium suo nomine unum collegiale, quando locus vacaverit de cognatione sua, si idoneus fuerit inventus secundum qualitates in dictis constitutionibus expressas. Qui si non fuerit repertus, provideatur de illa praebenda alteri nomine talis Patroni: ita quod talis locus nomini illius Patroni sit diccatus, & pro eo tanquam pro benefactore talis collegialis semper orabit. Si vero duo, vel plures de genere talis dotatoris vacanti loco se opposuerint, ille, qui examine, et arbitrio Rectoris & consiliariorum aptior fuerit iudicatus, habeatur electus: super quo iudicio eorum conscientias oneramus.

Provisio, quod tales praesentati non eligantur modo supra disposito in electionibus collegialium, sed solum fiat examen, an sint grammatici, & literarum cupidi, & apti, et bonis moribus praediti, & iurent se ecclesiasticos fore.

Item, si quis voluerit simili (ut dictum est) dote instituere capellaniam, acceptet Collegium dotem, et obliget se perpetuo ad cantandam, ita quod talis missa celebretur diebus festis in altari maiori, & in sacristia diebus lectivis.

Si quis vero, dicto precio triginta ducatorum in portatis redditibus beneficiorum, vel possessionum, voluerit dotare aliquam cathedram, vel lecturam in quavis scientia, ultra meritum, quod à Domino consequetur, volumus, quod acceptetur talis dos, et Collegium faciat ei unum anniversarium singulis annis in die suae depositionis secundum morem, quem tenet sancta Hispalensis Ecclesia, et sit particeps omnium meritorum, quæ in Collegio fiunt.

Præterea, quia præceptum Domini per Esaiam Prophetam est: Carnem tuam ne despexeris, et sanctus apostolus ait: Si quis suorum et maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit, et infideli deterior est. Considerantes, quod hoc Collegium sola Dei gratia, et misericordia adiuti à solo edificavimus, et omnia bona nostra tam spiritalia, quam temporalia ei qua potuimus liberalitate ob IESVM Christum, et virginem Mariam eius gloriosam genitricem impartiti sumus, ac omnia, quæ poterimus, dum spiritus hos reget artus, ei conferemus.

Deni

42
Denique cum è vita excefferimus, Collegium ipsum univrsalem relinquemus heredè. Vnde dignum & iustum arbitrati sumus, cum hoc etià à genere pietatis, & benè ordinatae elemosinae non abhorreat, ut aliquam fructus, vtilitatisque portiunculam nobis, nostrisque, relinquamus. Quapropter constituimus, & ordinamus, quod ex descendentes à quinque fratribus germanis nostris, videlicet, Ioanne, Alfonso, Didaco, Antonio, Ludovico à Sancta Ella, modò descendant per lineam masculinam, modò per foemeninam, nos dum vixerimus, possimus eligere quatuor pueros, scilicet, unum, vel duos, aut plures ex vna domo: prout idoneos & literarum cupidos repererimus. Postquam autem nos vita fuerimus functi, volumus, quod quatuor maiores natu viri, vel in virorum defectum foeminae descendentes à dictis quinque germanis nostris habeant ius praesentandi unum pro singulo, vel singula patrona de filiis suis. Quos si quis eorum non habuerit, possit praesentare de filiis aliorum à quinque prænominatis descendentes: & casu quod nullus fuerit inventus, aut non fuerit habilis, possit praesentare unum de genere nostro propinquiore & aptiorem. Si vero generatio alicuius dictorum quinque germanorum nostrorum defecerit, maior natu ex praedictis germanis nostris descendens in iure praesentandi pro illo, vel pro alijs deficientibus succedat. Si vero omnium quinque generationes defecerint, visitatores dicti Collegij inferius nominandi habeant autoritatem idoneiores ex nostra cognatione vel agnatione, usque, ad dictum numerum quatuor praesentandi, qui benignè excipi, & humane tractari debeant gratitudinis ac urbanitatis gratia per Rectorem & consiliarios, ac ceteros de Collegio. Quique antequam recipiantur, debeant scire legere & scribere competenter, & in Collegio debeant educari quoad bonos mores & grammaticam: ita ut vadant ad scholas Sancti Michaelis ad grammaticae rudimenta capefcenda, & per Rectorem & consiliarios deputetur eis in dictis scholis praceptor, qui eos diligenter erudiat & castiget, impensis Collegij: qui etiam Rector & consiliarij habeant curam paternam de eis, ac provideant de victu & vestitu & ceteris necessarijs impensis Collegij, ac visitent eos, & examinent an proficiant in literis, & castigent, si viderint expedire. Qui etiam habeant potestatem (si viderint quempiam eorum ineptum ad literas, vel discolum, & studere nolentem, ita ut de eo non habeatur spes profectus) restituendi eum parentibus suis, vel his qui eorum curam gerent, & continuo requirant Patronum, ut loco illius alium Collegio praesentet. Qui vero ex his in literis profecerint, postquam grammaticae (quod necessarium est) & dialecticae rudimenta perceperint, ad prima loca in scientia theologiae, vel iuris pontificij, quam elegerint, vacantia transeant, & sine alia electione, cæte-

F 2

ris

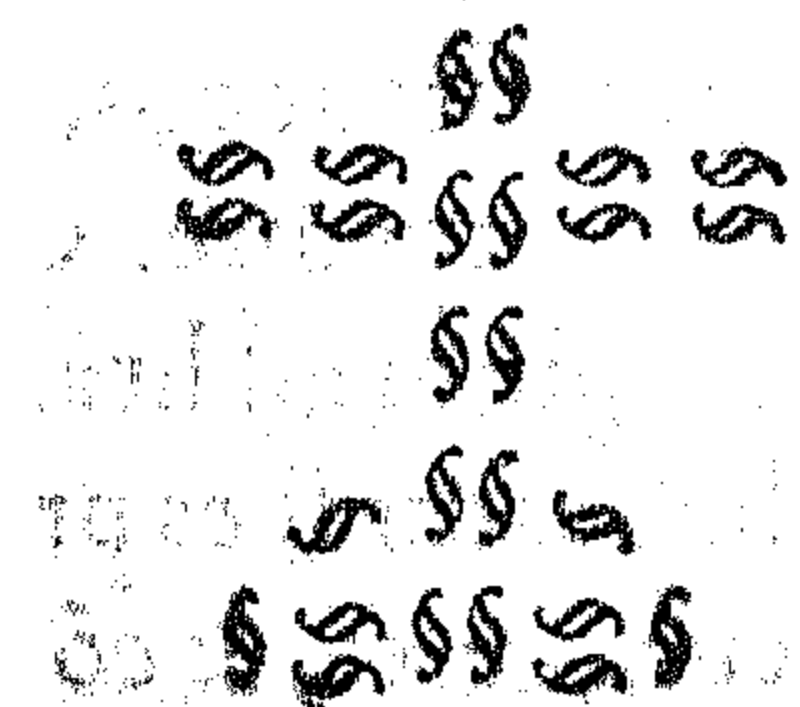
ris omnibus quo ad dictum numerum quatuor præferantur. Provisio, quòd, cum aliquis eorù ad altiorè (vt præfertur) locù cõscèderit, loco eius alius subrogetur præsentatus per Patronù, ita vt numerus quatuor consanguineorù præmissò modo educandorù in Collegio nunquã au-geatur, vel decrescat, dùm poterint inveniri. Præterea, qui ex eis ad altiorè scientiã assumpti fuerint, in omnibus subijciantur legibus Collegij quemadmodùm cæteri collegiales, nulla maiori prærogativa vel in minimo gravisuri. Excepto, quòd nemo eorum ad profitendum se fore sacerdotem arctetur iuramento.

Insuper volumus, quòd si quis eorù suis cursibus, & profectibus ad gradum minorè vel maiorem concenderit, gratis gradum accipiat, sci licet, Collegium eas impensas faciat, vt de capellanis Collegij supra disposuimus.

Circa paupertatem verò horum, volumus, quòd is pauper reputetur, qui nõ habuerit ex proprijs redditibus spiritualibus vel temporalibus, aut simul iunctis quinquaginta ducatos annuatim: etiam si pater aut mater ita sint divites, vt facultates eorum, aut alterius eorum, duorum millium ducatorum summam attingant. Quam si excefferint, filijs suis provideant, & Collegium pauperioribus liberum relinquant. Provisò etiam, quòd propinquior minùs propinquo, & impari gradu consanguinitatis filius minùs divitis, aut magis pauperis cæteris paribus præferatur.

Addito etiam, quòd dicti cõsanguinei tam cives Hispalenses, quàm alterius cuiuscunq; loci, aut civitatis orti aut oriundi, & in quacunq; ætate, in qua spes profectus constiterit, constituti existant, absq; aliquo discrimine recipiantur.

FINIS.

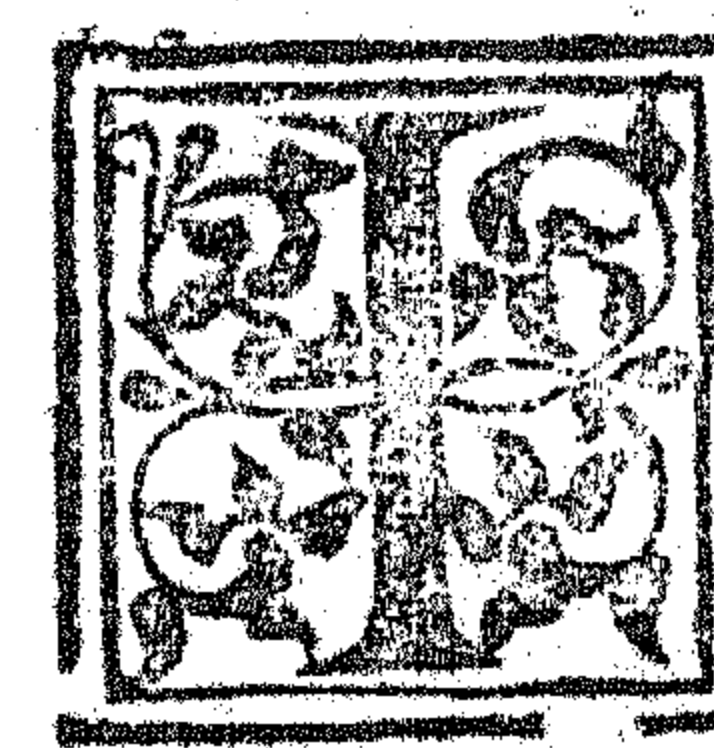

SEQVITVR

B V L L A P R I M A
institutionis dicti Collegij

C V M P R A E R R O G A T I V I S E T L I -
bertatibus, et cum annexione aliquo-
rum præstimoniorum.

***

I V L I V S E P I S C O

P V S S E R V V S S E R V O R V M

Dei dilectis filijs Priori monasterij sancti Iacobi de Spata Hispalensis, & de Reyna, ac de Carmona Archidiaconi Ecclesie Hispalensis salutem & apostolicam benedictionem. Hodie emanarunt a nobis literæ tenoris subsequentes. I V L I V S Episcopus servus servorum Dei ad perpetuam rei memoriam. Quoniam per literarum studia Christi fideles bonis moribus, virtutibusque ornantur, & quodam rore cælico respersti sapientia, & intellectus spiritum nasciscuntur, & præstant postmodum cunctis operam sanioris consilij, dignum extimamus, nos votis illis benignè, charitativè, & opportuna subventionis auxilia impendere. Dudum siquidem omnia præstima, præstimoniales portiones, ac simplicia cæteraque beneficia ecclesiastica apud Sedem Apostolicam tunc vacantia, & in antea vacatura collationi, & dispositioni nostræ reservavimus. Decernentes ex tunc irritum & inane si secus super his a quoque quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Cum itaque postmodum unum, seu vna pontificale nuncupatum de Alocace, & Gomez Cardena, ac aliud, seu alia in eisdem, nec non reliquum, seu reliqua in sancti Laurètij Hispalis, ac aliud, seu alia pontificale etiã nuncupatum in sancti Nicolai del Puerto, ac aliud, seu alia in eisdem Sancti Nicolai: nec non reliquum seu reliqua in de la Parra locorum ecclesijs Hispalensis, & Pacensis diœcesis præstima, seu præstimoniales portiones, aut simplicia beneficia per liberam resignationem dilecti filij magistri Roderici de Sancta Ella Archidiaconi de Reyna in Ecclesia Hispalensi Notarij nostri, de illis, quæ tunc obtinebat per dilectum filium Ioannem de Carmona clericum Hispalensem procuratorem suum ad hoc ab eo specialiter constitutum in manibus nostris sponte factam & per nos admissam apud sedem prædictam

vaccaverint, & vaccent ad præsens. Nullusque de illis præter nos hac vice dispocere potuerit, siue possit, reservatione & secreto obstitentibus supradictis. Et sicut exhibita nobis nuper pro parte dicti Roderici petitio continebat in civitate Hispalensi, quæ inter alias civitates regnorum Hispaniarum maior & notabilis, & illius Ecclesia prædicta inter alias Cathedrales Ecclesias dictorum regnorum insignis Metropolitana, in qua notabiles personæ in numero copioso dignitates, personatus, administrationes, & officia, canonicatus, & præbendas, ac portiones, aliaque beneficia ecclesiastica inibi obtinētes: ac pueri Choriales in arte Musicae instructi existunt, nullū studiū generale seu Collegium scholarium habentis fuit, & propterea tam prædicti, quàm alij pauperes scholares, & clerici dictæ civitatis & diocesis Hispalensis studere volentes ad diversas civitates prædictorum & aliorum extraneorū regnorum, in quibus studium generale viget, ab eadem Hispalensi civitate per ducenta & triginta milliaria ad minūs distantes, & in modo vivendi multum differentes, non sine personarum & rerum suarum maximo incommodo & detrimento se conferre coguntur. Evenitque ut dicti pueri postquam ad provectam ætatem perveniunt, à sacrorum ordinum promotione tanquàm penitus illiterati & ignari repellantur: & minus idonei reputentur, & propter huiusmodi repulsionem tanquàm desperati aliter facere non valentes ad prophana & secularia officia & exercicia se convertāt. Verum si in dicta civitate Hispalensi una domus, seu Collegium scholarium pro vno Rectore & duodecim vel pluribus scholaribus, ac vno vel pluribus doctoribus, seu magistris, qui eos in quacunque facultate instruere deberent, construeretur & edificaretur, seu certa domus seu Collegium per præfatum Rodericum ad huiusmodi usum fabricari, construi & edificari incepta ad totalem perfectionem reduceretur: illique pro Rectoris, scholarium, doctorum, magistrorum, servitorum & aliarum personarum in eo pro tempore existentium, ac duorum vel plurium capellanorū sustentatione, Præstimonias, seu præstimoniales portiones, aut simplicia beneficia huiusmodi perpetuò vnirentur, annecterentur & incorporarentur, profecto Rector, scholares, doctores, magistri, servitores & alia personæ in eodem Collegio construendo huiusmodi commodius sustentare valerent. Pro parte dicti Roderici asserentis fructus, redditus & proventus præstimoniorum, seu præstimonialium portionum, aut beneficiorum huiusmodi centum & quinquaginta ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem valorē annuum non excedere. Seque tam in constructione domus Collegij huiusmodi, quàm pro illius dote usque ad summam duorum millium & quingentorum ducatorum auri similium vel circa de suis proprijs bonis iam expo- fuisse. Ac dotem huiusmodi pro Rectore, scholarium, magistrorum, doctorum, capellanorum, servitorum & aliarum personarum sustentatione & manutentione huiusmodi non sufficere. Nobis fuit humiliter supplicatum, ut domum seu Collegium, in quo Rector, et duodecim scholares vel plures, ac duo capellani vel plu-

res

res, ac servitores esse, eique pro eius dote, et eorum, ac doctorum et magistrorum sustentatione et manutentione, præstimonias seu præstimoniales portiones, aut beneficia huiusmodi perpetuò appropriare et applicare, aliaque in præmissis opportunè de benignitate apostolica dignemur. Nos igitur qui dudum inter alia volumus, quòd in vnionibus commissio fieret ad partes vocatis quorum interesset, quòdque omnium bonarum artium disciplina, et earum Collegia ac studia nostris potissimè temporibus vbiq; vigere & augeri supremis desideramus affectibus. Præfatum Rodericū à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti alijsq; ecclesiasticis sententijs, censuris & penis à iure vel ab homine quavis occasione vel causa laetis si quibus quomodolibet inmodatus existit, ad effectū presentium dūtaxat cōsequēdū hanc serie absolvētēs, et absolutū fore cēsentes. Huiusmodi supplicationibus inclinati in dicta civitate Hispalensi vnā domū, seu Collegiū per eundē Rodericū à fundamentis inceptā sed non finitā, in Collegium scholarium pro vno Rectore & duodecim vel pluribus scholaribus, et magistris, & doctoribus, nec non ad vnum Altare capella nuncupatum sub invocatione beatæ Mariæ de IESV constructum & edificatum duas vel plures capellanas perpetuas pro duobus vel pluribus perpetuis capellanis presbiteris ad nutum Rectoris & scholarium huiusmodi amovilibus, qui inibi missas et alia divina officia celebrare, ac ipsorum scholarium et aliarum personarum in dicto Collegio existentium confessiones audire, et illis Eucharistiæ & alia sacramenta ecclesiastica, sine alicuius præiudicio, etiam tempore interdicti ordinaria autoritate appositi ministrare possint: dummodo ipsi causam nō dederint huiusmodi interdicto, & hoc nō cōtingat eis, specialiter interdicti autoritate apostolica, tenore presentium ereximus & instituimus, ac illi pro eius dote et Rectoris, scholarium, magistrorum, doctorum, et capellanorū et aliarum personarum eiusdem Collegij necessitatū subventionē, et illorum sustentatione et manutentione dotem per præfatum Rodericum iam assignatam, nec non præstimonias, seu præstimoniales portiones, aut beneficia eiusmodi siue pronisso, siue alio quovis modo, aut ex alterius cuiuscunque persona, seu per similem dicti Roderici, vel cuiuscunque alterius resignationem de illis, in Romana Curia vel extra eam etiam coram Notario publico, & testibus sponte factam vaccent, etiam si tanto tempore vaccaverint, quòd eorum vel earum collatio, iuxta Lateranensis statuta Concilij ad sedem præfata tam legitime devoluta, & præstimonias, seu præstimoniales portiones, aut beneficia huiusmodi dispositioni apostolica specialiter, vel alias etiam ex eo, quòd dictus Rodericus illos vel illa olim obtinens Notarius noster existit, ut præfertur. Et (ut à nonnullis asseritur) fructuum & proventuum Camere apostolicæ debitorum in partibus illis Collector, seu vnicus Subcollector fuit, generaliter reservata existant. Et super eis inter aliquos lis, cuius statum presentibus haberi volumus pro expresse, pendeat indecissa: dummodo eorum vel earum dispositio ad nos hac vice pertineat, cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis eiusdem autoritate, &

F 4

tenore

tenore vnimus, annectimus, et incorporamus. Ita quod liceat ex nunc dicto Roderico nomine Collegij, & deinde Reclori et scholaribus pro tempore existentibus per se vel per alium, seu alios corporalem praestimoniorum, seu praestimonialium portionum, aut beneficiorum, iuriumque et pertinentiarum praedictorum possessionem propria autoritate liberè apprehendere: et perpetuò retinere. Illorumque fructus, redditus, et proventus in Recloris, scholarium, doctorum, magistrorum, capellanorum, servitorum et aliarum personarum huiusmodi sustentationem convertere: diocesani loci, & cuiusvis alterius licentia super hoc aliàs minimè requisita. Praefatum Rodericum, quoad vixerit, & post ipsius Roderici obitum personam, seu personas per eum nominandam, seu nominandas Collegij et illius bonorum huiusmodi administratorem & patronum deputamus. Ac sibi quaecunque statuta, & ordinationes sacris Canonibus non contraria pro Collegij Recloris, scholarium, magistrorum, doctorum, capellanorum, ac aliarum personarum huiusmodi felici directione condendi, & ordinandi facultatem concedimus. Quae postquam condita fuerint, autoritate apostolica confirmata esse censeatur eo ipso. Praeterea Collegium, Rectorem, scholares, magistros, doctores, capellanos, servitores & alias personas in eodem Collegio cursantes, audientes, et legentes ab Archiepiscopi Hispanensis pro tempore existentis iurisdictione, dominio, potestate, & illius Vicarijs, et officialibus totaliter eximimus, ita quod ordinarius, vicarij, officialis aliquam in Collegium, Rectorem, scholares, doctores, magistros, capellanos, servitores et alias personas huiusmodi, res & bona, etiam ratione delicti, contractus, vel rei super qua agatur, vbicunque committatur delictum, iniatur contractus, aut res ipsa consistat, aliquam iurisdictionem exercere, aut superioritatem, & auctoritatem habere non possint, decernimus. Quodque Collegium, Rector, scholares, magistri, doctores, capellani, & aliae personae in illo pro tempore degentes omnibus et singulis privilegijs, praerogativis, indultis, facultatibus, exemptionibus, immunitatibus et gratijs generalibus vel specialibus alijs Collegijs studiorum generalium diolorum regnorum in genere concessis, et quibus in illis legentes, degentes, audientes, ac commorantes vtuntur, potiuntur, et gaudent, vti, potiri, et gaudere. Ita quod in eodem Collegio studentes, et audientes tantum in artibus, logica, philophia, et theologia, iure canonico, et civili Baccalariatus, licentiae, doctoratus, et magisterij gradus respectivè ad instar aliorum studiorum generalium diolorum regnorum, postquam cursus suos fecerint, suscipere liberè et licitè possint, et valeant eadem autoritate statuimus, et ordinamus. Ac sibi desuper concedimus, non obstantibus voluntate nostra praedicta, ac felicis recordationis Innocentij .iiij. praedecessoris nostri contra exemptos edita, quae incipit: Volentes. Ac Bonifacij .viiij. Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutionibus, et ordinationibus apostolicis, ac statutis, et consuetudinibus Ecclesiarum Hispanensis, et Paencensis, quibus inter alia caveri dicitur, quod nullus praestimonia, seu praestimonialia

les

45
les portiones, aut simplicia beneficia huiusmodi obtinere possunt, nisi ipsarum ecclesiarum canonicus Hispanensis aelu praebendatus, aut aliàs in illis perpetuus beneficiatus existat. Quibuscumque si iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate aliis roboratis fuerint, quibus hac vice duntaxat illis aliàs in suo robore permansuris specialiter et expresse derogamus contrarijs quibuscumque. Aut si aliqui super provisionibus sibi faciendis de praestimonijs, seu praestimonialibus portionibus, ac huiusmodi specialibus vel alijs beneficijs ecclesiasticis in illis partibus generales diocesis, vel legatorum eius literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reformationem et decretum, vel aliàs quomodolibet sit processum, quas quidem literas & processus habitos per easdem, & inde secuta quaecunque ad praestimonia, seu praestimoniales portiones, aut beneficia huiusmodi volumus non extendi. Sed nullum per hoc eis quoad affecutionem praestimoniorum, seu praestimonialium portionum, simplicium, vel beneficiorum aliorum praedictorum generari. Et quibuslibet alijs privilegijs, indulgentijs, & literis apostolicis generalibus vel specialibus quorumcunque tenorem existant, per quae praesentibus non expressa vel totaliter non inserta effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumcunque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mensio specialis. Proviso, quod praestimonia seu praestimoniales portiones, aut beneficia propter unionem, annexionem, & incorporationem huiusmodi debitis non fraudentur obsequijs, sed eorum congruè supportentur onera consueta. Nos enim prout est irritum decernimus & inane, si secus super his à quoquam quavis autoritate scienter vel ignoranter attentatum forsitan est hactenus, vel in posterum contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrae absolutionis, erectionis, institutionis, unionis, annexionis, incorporationis, deputationis, concessionis, exemptionis, constitutionis, statuti, ordinationis, indulti, derogationis, voluntatis & decreti infringere, vel ei casu temerario contra ire. Si quis autem hoc attentare praesumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apostolorum eius se noverit incursum. Datis Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo quinto, quarto Idus Iulij, Pontificatus nostri anno secundo. Quo circa discretioni vestrae per apostolica scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut unus vestrum per vos, vel alium seu alios literas praedictas, & in illis contenta quaecunque vbi, quando, & quoties opus fuerit, ac pro parte Roderici, Recloris, scholarium & aliarum personarum huiusmodi desuper fueritis requisiti, eis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes faciatis eos, & eorum quemlibet auctoritate nostra pacifica possessione, vel quasi omnium & singulorum in eisdem literis contentorum gaudere, non permittentes eos per loci ordinarium pro tempore existentem, aut quoscunque alios contra earundem literarum seriem & tenorem quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet & rebelles per censuram ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Invocatione etiam ad hoc si

F 5

opus

opus fuerit auxilio brachij secularis: non obstantibus constitutione & ordinatione apostolicis, nec non omnibus illis, quae in dictis literis volumus non obstare. Aut si loci ordinario, vel quibusvis alijs communiter, vel diuisim ab eadē sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per literas apostolicas non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datis Romae apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicae millesimo quingentesimo quinto, quarto Idus Iulij, Pontificatus nostri Anno secundo.

***

SS
SS SS SS SS
SS
SS
SS SS SS

BVLLA

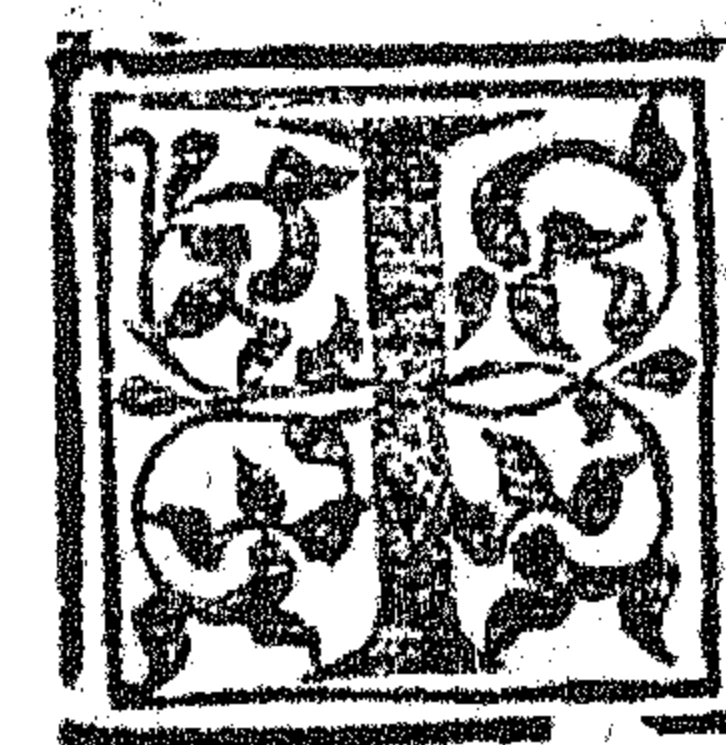
46

APOSTOLICA

Secunda Collegii de anne

XIONE TRIVM BENEFICIO rum, & aliarum facultatum, & praerogativa- rum in eodem Collegio concessarum.

***

VLIVSE PISCO

PVS SERVVS SERVORVM

Dei ad perpetuam rei memoriam. Cum per literarum studia Christi fideles bonis moribus, virtutibusque ornantur, & quodam more colico reserpsi sapientiae, & intellectus spiritum nanciscuntur, & praestant postmodum cunctis operum sanioris consilij, equum reputamus et rationi consonum nos votis illis benignè, opportuna subventionis auxilia impedere, per quae Christi fideles huiusmodi laudibus ac studijs commodius insistere valeant. Ac alias statnimus disponimus et ordinamus, prout in Domino conspiciamus salubriter expedire. Dudum si quidem uno seu una pontificali nuncupato de Alcaz et Gomez Cardena, et alio seu alia in eiusdem, ac reliquo seu reliqua in Sancti Laurentij Hispanensis, ac alio seu alia etiam pontificali nuncupato in Sancti Nicolai del Puerto, ac alio seu alia in eiusdem Sancti Nicolai, et reliquo seu reliqua in dela Parra locorum Hispanensis et Pacensis diocesis praestimonij seu praestimonialibus portionibus, aut simplicibus beneficijs per liberam resignationem dilecti filij magistri Roderici de Sancta Ella Archidiaconi de Reina in Ecclesia Hispanensi Notarij nostri de illis, quae tunc obtinebat per certum procuratorem suum ad id ab eo specialiter constitutum in manibus nostris sponte factam, et per nos admissam apud sedem apostolicam vacantibus. Et pro parte dicti Roderici nobis exposito quod in civitate Hispanensi, quae inter alias civitates regnorum Hispaniarum maior & nobilis, et illius Ecclesia praedicta inter alias Cathedralis dictorum regnorum insignis Metropolitana, in qua notabiles personae in numero copioso, dignitates, personatus, administrationes, vel officia, canonicatus et praebendas, ac portiones, aliaque beneficia ecclesiastica in nobis obtinentes, ac pueri Choriales in arte Musicae instructi existunt, nullum studium generale seu Collegium scholarium, hactenus fuerat, & propterea

pterea tam prædicti, quam alij pauperes scholares, & clerici dictæ civitatis & diœcesis Hispalensis studere volentes ad diversas civitates prædictorum & aliorum extraneorū regnorum, in quibus studium generale vigeat, ab eadem Hispalensi civitate per ducenta & triginta milliaria ad minus distantes, & in modo vivendi multum differentes, non sine personarum & rerum suarum maximo incōmodo & detrimento se conferre cogebantur. Eveniebatq; ut dicti pauperes postquā ad propectam ætatem pervenerant, a sacrorum ordinum promotione tanquā penitus illiterati & ignari repellantur: & minus idonei reputantur, & propter huiusmodi repulsionem tanquā desperati aliter facere non valentes ad prophana & secularia officia & exercicia se convertebant. Et si in dicta civitate Hispalensi vna domus, seu Collegium scholarium pro vno Rectore & duodecim vel pluribus scholaribus, ac vno vel pluribus doctoribus, seu magistris, qui eos in quacunq; facultate instruere deberent, construeretur & edificaretur seu certa domus seu Collegium per præfatum Rodericum ad huiusmodi usum fabricari, construi & edificari incæpta ad totalem perfectionem reduceretur: illique pro Rectoris, scholarium, doctorum, magistrorum, servitorum & aliarum personarum inibi pro tempore existentium, ac duorum vel plurium capellanorū sustentatione, Præstimonialia seu præstimonialia portiones, aut simplicia beneficia huiusmodi perpetuo vniuntur, annecterentur & incorporarentur, profecto Rector, scholares, doctores, magistri, servitores & alia personæ in eodem Collegio construendo huiusmodi commodius sustentari valerent. Nos eiusdem Roderici in ea parte supplicationibus inclinati in dicta civitate Hispalensi vnam domum, seu Collegium per ipsum Rodericū a fundamentis incæptum sed non finitum, in Collegium scholarium pro vno Rectore & duodecim vel pluribus scholaribus, et magistris, & doctoribus, nec non ad vnum Altare capella nuncupatum sub invocatione beatæ Mariæ de IESV constructum & edificatum duas vel plures capellanas perpetuas pro duobus vel pluribus perpetuis capellanis presbiteris ad nutum Rectoris & scholarium huiusmodi amovilibus, qui inibi missas et alia divina officia celebrare, et ipsorum scholarium ac aliarum personarum in dicto Collegio existentium confessiones audire, et illis Eucharistiæ & alia sacramenta ecclesiastica, sine alicuius præiudicio, etiam tempore interdicti ordinaria autoritate appositi ministrare possent: dummodo ipsi causam nō dederint dicto interdicto, nec id contigerit eis, specialiter interdicti autoritate apostolica, ereximus & instituimus, ac illi pro eius dote et Rectoris, scholarium, magistrorum, doctorum, et capellanorum et aliarum personarum eiusdem Collegij necessaria subventionem, et illorum sustentationem et manutentionem dotem per ipsum Rodericum iam assignatam, nec non præstimonialia, seu præstimonialia portiones, aut simplicia beneficia huiusmodi, sive per resignationem eamdem, sive alio quovis modo vacarent, cum eorum iuribus et pertinentijs dicta autoritate perpetuo vniimus, annexuimus et incorporavimus: ita quod liceret ex tunc dicto Roderico nomine dicti

47
dicti Collegij, et deinde Rectori et scholaribus pro tempore existentibus, per se vel alium, seu alios corporales præstimoniorū, seu portionum, aut simplicium beneficiorū, iuriumque et pertinentiarum prædictorum possessionem propria autoritate liberè apprehendere, et perpetuo retinere: ac illorum fructus, redditus et proventus in Rectoris, scholarium, magistrorum, doctorū, capellanorum, servitorum et aliarum personarum huiusmodi sustentationem convertere, diœcesani loci et cuiusvis alterius licetia minimè requisita. Ac præfatum Rodericum quoad viveret, et post eius obitū personā seu personas per eum nominandā seu nominandas, Collegij et illius bonorū huiusmodi administratōrē et patronū, seu administratores et patronos deputavimus, ac sibi quæcunq; statuta et ordinationes sacris canonibus nō contraria pro Collegij, Rectoris, scholarium, magistrorū, doctorū, capellanorū et aliarū personarū huiusmodi felici directione, cōdendi et ordinandi facultatē concessimus, quæ postquā cōdita foret dicta autoritate cōfirmata esse censeretur eo ipsa. Præterea Collegium, Rectorē, scholares, magistros, doctores, capellanos, servitores et alias personas in eodē Collegio cursantes, audietes legentes ab Archiepiscopi Hispalensis pro tempore existentis iurisdictione, dominio, potestate, et illius Vicarijs et officialibus totaliter eximimus. Ita quod Ordinarius, officialis, et Vicarij prædicti aliquā in Collegiū, Rectorē, scholares, magistros, doctores, capellanos, servitores et alias personas, res et bona huiusmodi (etiā ratione delicti, cōtractus, aut rei, de qua ageretur, ubicūq; cōmitteretur delictū, iniretur cōtractus et res ipsa consisteret) iurisdictionē exercere, ac superioritatē et autoritatē habere nō possent. Decernimus quodque Collegiū, Rector, scholares, magistri, doctores, capellani et alia personæ in illo pro tempore degentes omnibus et singulis prævilegijs prærogativis, indultis, facultatibus, et exemptionibus, immunitatibus et gratijs generalibus et specialibus alijs Collegijs studiorū generalium dictorū regnorū in genere concessis, et quibus in illis legentes, degentes, audietes et cōmorantes utebantur, potiebantur et gaudebant, uti, potiri et gaudere: Ita quod in eodem Collegio studentes et audientes tantum in artibus, logica, et philosophia, theologia, iure canonico vel civili baccallariatus, licentiæ, doctoratus, magisterij gradus respectivè ad instar aliorum studiorum generalium dictorum regnorum, postquā cum suis suos fecissent, suscipere liberè et licitè possent et valerent, statuimus, et ordinamus, ac sibi desuper indulsumus et concessimus pro ut in nostris literis confectis plenius continetur. Cum autem dictus Rodericus vnum in Sancti Martini Hispalensis, et aliū in Sancti Mathei oppidi de Xeritio, ac reliquum in de Sabatierra prædictæ Hispalensis, et Pacensis diœcesis parochialibus ecclesijs perpetua simplicia beneficia ecclesiastica, servitoria, quæ obtinebat per dilectum filiū Gūdsalvo dela Parra Archidiaconum dela Parra in ecclesia Pacensi procuratōrē suum ad id ab eo specialiter constitutum, hodie in eiusdem manibus nostris spontè et liberè resignaverit. Nosq; posteriorem resignationem huiusmodi duxerimus admittendā, nullusq; de dictis servitorijs beneficijs, præter nos, pro eo quod nos dudum

quod omnia beneficia ecclesiastica apud sedem eandem tunc vacata, & in antea vacatura collationi et dispositioni nostrae reservavimus, decernentes ex tunc irritum & inane si secus super his à quoquam quavis autoritate scienter vel ignoranter committeret attentari, hac vice disponere potuerit, sive possit reservatione & decreto obfistentibus supradictis. Et sicut exhibita nobis nuper pro parte Roderici, Rectoris, scholarium, magistrorum, doctorum, capellanorum, servitorum et aliarum personarum predictorum petitio continebat, si dicta servitoria beneficia eidem Collegio, seu domui perpetuo unirentur, annecterentur, & incorporarentur, ex hoc profecto Rector, scholares, magistri, doctores, capellani, servitores et aliae personae predicti commodius se sustentare, & onera eis pro tempore incumbentia facilius perferre valerent. Pro parte Roderici, Rectoris, scholarium, magistrorum, doctorum, capellanorum, servitorum et aliarum personarum predictorum asserentium fructus, redditus, & proventus dictorum beneficiorum servitoriorum centum ducatorum auri de Camera secundum communem estimationem valore annuum non excedere, nobis fuit humiliter supplicatum, ut dicta beneficia servitoria eidem Collegio vel domui perpetuo unire, annectere & incorporare, ac alias in praemissis opportune providere de beniginitate apostolica dignaremur. Nos qui dudum inter alia volumus, quod petentes ecclesiastica beneficia alijs uniri, tenerentur exprimere verum annum valore secundum praedictam estimationem etiam beneficij, cui aliud uniri peteretur, alioquin unio non valeret, & semper unionibus commissio fieret ad partes vocatis quorum interesset, Rodericum, Rectorem, scholares, magistros, doctores, capellanos, servitores et alias personas praedictas à quibusvis excommunicationis, suspensionis, & interdicti alijsq; ecclesiasticis sententijs, censuris & poenis a iure vel ab homine quavis occasione vel causa latis si quibus quomodolibet inmodati existunt, ad effectum praesentium dictarum taxat commensurata hanc serie absolventes, et absolutos fore censentes: ac fructuum, reddituum & proventuum dicti Collegij seu domus verum annum valorem praesentibus pro expresso habentibus huiusmodi supplicationibus inclinatis praedicta servitoria beneficia sive per posteriorem resignationem huiusmodi, sive alijs quibusvis modis, aut ex aliorum quorumcunque personis, seu per similem dicti Roderici, vel quorumvis aliorum resignationem de illis in Romana Curia, vel extra eam, etiam coram Notario publico & testibus sponte factam vacent, etiam si tanto tempore vacaverint, quod eorum collatio, iuxta Lateranensis statuta Concilij, ad sedem eandem legitime devoluta, ipsaq; beneficia servitoria dispositioni apostolicae specialiter, vel alias generaliter reservata existant. Et super eis inter aliquos lites, cuius statum praesentibus haberi volumus pro expresso, pendeat indecissa: dummodo eorum dispositio ad nos hac vice pertineat, cum omnibus iuribus & pertinentijs suis eidem Collegio seu domui perpetuo autoritate apostolica tenore praesentium unimus, annectimus & incorporamus. Ita quod liceat ex nunc eidem Rectori, & scholaribus, per se, vel per alium seu alios corporales beneficiorum servitoriorum, iuriumq; & pertinen-

tinere

48
tinentiarum predictorum possessionem propria autoritate liberè apprehendere, & perpetuo retinere, ac illorum fructus, redditus, et proventus in suos Rectores, scholarios, magistrorum, doctorum, capellanorum, servitorum et aliarum personarum Collegij, et beneficiorum predictorum sustentationem, conservationem et augmentum, et non alijs usus et utilitatem convertere, diocessanorum locorum, et quorumvis aliorum licentia super hoc minimè requisita. Non obstantibus voluntate nostra praedicta, ac felicis recordationis Bonifacii Papae viij. praedecessoris nostri, et alijs constitutionibus et ordinationibus apostolicis contrarijs quibuscunque. Aut si aliquibus, super provisionibus sibi faciendis, de huiusmodi vel alijs beneficijs ecclesiasticis in illis partibus speciales vel generales dictae sedis vel legatorum eius literas impetrarint, etiam si per eas ad inhibitionem, reservationem et decretum vel alias quomodolibet sit processum. Quas quidem literas et processus habitos per easdem, & inde secuta quaecumque, additis beneficijs servitoria volumus non extendi: sed nullum per hoc eis quo ad affectationem beneficiorum aliorum praedictum generari, & quibuslibet alijs praevilegijs, indulgentijs & literis apostolicis generalibus vel specialibus quorumcunque tenorem existant, per quae praesentibus non expressa vel totaliter non inserta, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de quibus quorumque totis tenoribus de verbo ad verbum habenda sit in nostris literis mentio specialis. Nos enim, quod de cetero perpetuis futuris temporibus dignitates, personatus, & beneficia ecclesiastica (etiam curam animarum habentia) obtinentes & presbyteri nunc & pro tempore per triennium in eodem Collegio duntaxat leges audire, & in eis studere liberè & licitè valeant: & quod Collegium praestimonialia, praestimonialia portiones, aut simplicia servitoria praedicta, ac quaecumque, alia beneficia ecclesiastica cum cura & sine cura eidem Collegio nunc & pro tempore, perpetuo, vel ad tempus quavis etiam apostolica autoritate unita, annexa, & incorporata, ac ipsius Collegij res et bona quaecumque à quibusvis decimis, subsidijs, gravaminibus, impositionibus et oneribus etiam ad quaecumque personarum, etiam Regum et Reginarum instantiam aut alias, ac charitativis subsidijs tam per locorum ordinarios, quam quoscunque, alios etiam per nos & sedem praedictam, aut eius Legatos, etiam ex quibusvis urgentissimis et maxime causis, & cum quibusvis etiam derogatorijs derogatorijs fortioribus, efficacioribus & insolitis clausulis, irritantibusq; & alijs decretis in genere vel in specie, etiam nominatim Collegio praestimonialibus portiones, aut simplicibus, vel servitorijs & alijs beneficijs praedictis, nunc & pro tempore, ut praefertur, unitis, annexis & incorporatis ac alijs rebus et bonis Collegij huiusmodi nunc forsan impositis, et pro tempore imponendis, libera, exempta, et immunita sint, et esse censeantur: nec illorum ratione vel causa aliquid solvere teneantur, nec ad id à quocumque Collegio, Rector, scholares, magistri, doctores, capellani, servitores et aliae personae huiusmodi inviti compelli possint: quodque omnes et singuli, qui in alijs universitatibus studiorum generalium cursus suos fecerint, et hoc legi-

time

time provaverint, in dicto Collegio repetendo seu unam repetitionem publicam faci-
ciendo, et rigurosum examinem subeundo, in eodem Collegio quoscunque gradus, si
per examinatores aprobatifuerint, recipere valeant. Præfata autoritate apostolica
ca earundem tenore præsentium statuimus, decernimus et ordinamus, ac priores li-
teras prædictas, quo ad hoc ut nedium Collegium, Rector, scholares, doctores, ma-
gistri, capellani et aliæ personæ degentes, sed etiam audientes vel cursantes in illo
pro tempore, omnibus et singulis prævilegijs, prærogativis, indultis, facultatibus,
exemptionibus, immunitatibus et gratijs alijs Collegijs studiorum generalium di-
etorum regnorum etiam in specie nunc & pro tempore concessis, ut concordet cum
alijs verbis in dictis literis supra apposis, videlicet: Gratijs generalibus vel spe-
cialibus uti, potiri et gaudere. Ac in eodẽ Collegio studẽtes, audientes et cursan-
tes, ac alij repetitionẽ huiusmodi ut supra faciẽtes etiã in medicina baccallariatus,
licẽtiã, et magisterij gradus respectivẽ suscipere, ac etiã prævilegijs, indultis, cõces-
sionibus, & alijs gratijs huiusmodi, quibus etiã in universitate studij Salmãticen-
sis pro tempore graduati, seu promoti utũtur, potiũtur, & gaudent, uti, & potiri, et
gaudere possint. Quodque Rodericus quoad vixerit, & post eius obitũ persona, seu
personæ per eũ nominãda, vel nominãda huiusmodi quæcũque statuta, & ordina-
tiones sacris canonibus nõ cõtraria, tam pro Collegij, Rectoris, scholarũ, magistro-
rum, doctorum, capellanorum, & aliarum personarũ huiusmodi felici directio-
ne (ut præfertur) quã etiam circa ordinem in ipso Collegio cursandi, ac cathe-
drarum, & illas regentium, & cursus agendos, & quem ordinem cursantes ser-
vare debeant, ac etiam circa graduandos, & illorum examen, nec non qualitates
& numerum examinatorum, ac expensas, quas examinandi, vel graduandi, vel
promovendi facere teneantur. Ac salaria regentium, & aliorum officialium stu-
dij constituenda, nec non dispositionem tẽporum, & horarum legendi, ac omnium,
& singulorum aliorum, quæ prosperum, & felicem statum, & ordinem, ac dire-
ctionẽ, utilitatẽ, honorẽ, conservatiõnẽ, manutentiõnẽ & augmentum dicti Col-
legij in spiritualibus & tẽporalibus concernunt, condere, statuere, ordinare, cassa-
re, derogare, mutare, addere, declarare, interpretari, corrigere, & alia de novo in-
totum vel in partem facere: quæ eo ipso dicta autoritate apostolica confirmata sint,
& esse censeantur libere & licite valeant. Autoritate & tenore similibus exten-
dimus & ampliamus. Non obstantibus præmissis, ac statutis, & ordinationibus
apostolicis, nec non dicti Collegij iuramento, confirmatiõne apostolica, vel quavis
firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, ac omnibus illis, quæ in di-
ctis prioribus literis volumus non obstare cæterisq; contrarijs quibuscunq;. Pro-
viseo, quod dicta servitoria beneficia debitis præpterea non fraudentur obsequijs:
sed eorum congruẽ supportentur onera consueta. Et insuper, prout est, irritum de-
cernimus & inane, si secus super his à quoquã quavis autoritate scienter vel igno-
rante attentatum forsam est hætenus, vel in posterũ contigerit attentari. Nul-
li ergo

li ergo omninõ hominum liceat hanc paginam nostre absolutionis, uniois, ame-
xionis, incorporatiõis, statuti, ordinationis, extensiõis, ampliatiõis, & decreti in-
fringere, vel ei ausu temerario contra ire. Siquis autem hoc attentare præsumpse-
rit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli apostolo-
rum eius se noverit incursum. Datis Romæ apud Sanctũ
Petrũ anno incarnationis Dominicæ millesimo quingẽ-
tesimo octavo, sexto decimo kalendis Iulij,
Pontificatus nostri anno quinto.

§:§
§:§
x

G TES-

TESTAMENTVM
IN VVLGARI DO

mini magistri Roderici
DE SANCTA ELIA ARCHIDIA-
choni de Reina Fundatoris istius Collegij
Sanctæ Mariæ de I E S V.

✱✱✱

EN EL NOMBRE DE DIOS TODO poderoso Padre, hijo, i Spiritu Sancto trino en personas, e vno en substancia, i dela mui gloriosa virgen sancta Maria madre de Dios, e abogada delos peccadores, e de los sanctos apostoles señor sant Pedro, e señor sant Pablo, i señor Sanctiago, i de toda la Corte celestial yo el Prothonotario Rui Fernandez de sancta Ella Maestro en Artes, i en sancta theologia indigno Sacerdote, Arcediano de Reina, e Canonigo en la sancta iglesia de Sevilla aviendo memoria dela muerte, que es natural a todo hombre, i puede venir cada hora, e teniendo ante los ojos, quanto depues dela penitencia, e comunion aprovecha la buena disposicion del testaméto para salud i seguridad del anima del Christiano delante Dios, e quanto se halla consolado i reposado el spiritu esperando la voluntad de Dios enel mejor aparejo, que segun su flaqueza en este mundo puede alcanzar, ordené, i dispuse mi testamento a honor de Dios, e de su bendicta madre, i provecho de mi anima en la forma que se sigue.

PRIMERAMENTE mando mi anima a Dios, que la crio, e redimio por su preciosa sangre: i confieso, que creo todo lo que cree la sancta madre Iglesia Catholica, expresando en ello todo lo, que los sanctos Padres ayuntados en el Concilio Niceno por Spiritu Sancto determinaron, con el Simbolo delos sanctos Apostoles, i del bienaventurado Patriarcha sancto Athanasio: los quales tres Simbolos, conviene a saber delos sanctos Apostoles, i del sancto Concilio susodicho, i del sancto Athanasio, con todos los articulos en ellos contenidos, assi los que pertenescen ala preexcelente divinidad, como los que pertenescen ala gloriosissima humanidad de nuestro mui dulce Maestro, i Redéptor I E S V Christo, todos expresamente creo, i confieso assi como fiel Christiano dela manera misma, que la sancta madre Iglesia de Roma los cree, i dogmatiza, i el gloriosissimo Apostol señor sant Pablo mi singular abogado los predicó: i protesto de vivir siempre, i morir en esta, i por esta Fe aqui confessada, que desde el sancto Baptismo en mi reziente natividad fasta oi vivi. De la qual Fe armado confiando en la misericordia de I E S V Christo, por la qual tomo carne humana, i en ella padescio, pagando la deuda que todo el humanal linage devia, e librando lo, e redimiendo lo de la terrible mano del diablo, e poniendo lo en via de sa
G 2 lud,

lud, pongo mis inojos en tierra, e me ofrezco delante su clementissima piedad, suplicando le que no entre conmigo su ingrato e inutil siervo en juicio: ca ninguno se hallara iusto delante del: e yo menos. Por ende algo mis mortales culpados ojos delante su piedad e clemencia diziedo: Dios mio, esperanza mia, e misericordia mia, e refugio mio a ti desleio, a ti me socorro, a ti me vengo, no me desampares en esta hora, que soi reo debaxo de la mano de tu espantable juicio: vsa conmigo de tu acostumbrada clemencia en estas mis grandes necesidades, quando por mis obras no puedo escapar, ni ayudar me. Pero tu, que me redimiste, ha misericordia de mi, ca mucho mas confio en tu infinita piedad que descōfio de mis meritos, i puesto que muchas vezes peque (señor) a ti solo en mi grave culpa: confio, pues fue tan caro de comprar no fere menospreciado para perder: i por esso me socorro a ti, que a ninguno desamparas, i pongo mi spiritu en tus mui piadosas manos: mira lo tu (señor mio) con ojos de padre Dios de verdad i concede que duerma i huelgue en perpetua paz, que vives i reinas cō Dios Padre i el Spiritu Sancto en trinidad perfecta para siempre. Amen.

ITEM, puesto que mi cuerpo por aver sido instrumento i parte de muchos peccados i ofensas de Dios no merecia ser enterrado en lugar sagrado, pero cōfiando en su infinita misericordia, e mirando a la dignidad que asy por el sancto Baptismo, como por la Confirmacion, e por consagracion del sancto Sacerdocio recibio, mando que en la capilla del Colegio de Santa Maria de IESV que agora fago, ante el Altar sea enterrado. E porque algun pariente, o criado, o amigo, o devoto mio movido a memoria por el lugar de la sepultura se acuerde a dezir alguna Ave Maria o oracion por mi, o echar algun agua bendicta sobre la sepultura, quiero que encima de mi sepultura se ponga vna laude o losa, i al derredor se escrivan las palabras que en el testamento en latin puse. E asienten se mis años del año de mil i quatrocientos i quarenta i quatro, por quinze de Diciembre en que nasci, fasta el año, mes, i dia en que muriere.

ITEM, mando i estrechamente desiendo, que ninguno de todos los de mi casa, ni pariente; ni criado tome luto por mi, ni mis albaceas lo puedan dar a persona.

ITEM, mando a todos los lugares piadosos, que en Sevilla vsan nombrar en los testamentos segun cursos de Escrivanos publicos, a cada vno vn real de plata. Pero en especial a la fabrica desta sancta Iglesia mando quatro mil mrs, E al hospital del Cardenal, de la misericordia, e al hospital de los Inocentes, i al hospital de las Buvas, i a la casa de sant Lazaro, e a la Confradia para los pobres de las Carceles a cada vno vn ducado de oro.

ITEM, mando que digan por mi anima i de mis antecessores tres Treintanarios de missas, vno en sant Francisco de Sevilla, i otro en sant Pablo, i el otro digan clerigos seculares escogidos a alvedrio de mis Albaceas.

ITEM, mando que supliquen a mis Señores Dean e Cabildo de la sancta Iglesia de Sevilla, e yo asy lo suplico a sus mercedes, que por mi anima i de mis padres, i antecessores, e biéhechores hagā doze memorias cada vn año perpetuamente como en las Pitanças acostumbran; para el dote del qual cargo mando q̄ mis albaceas cōprē de tributo e cēso perpetuo los mrs; q̄ por los dichos señores e mis albaceas fuere acordado: i entre tanto los cumpla el Colegio de la renta de los bienes patrimoniales, que le dexo.

ITEM, mando a la Capilla de señor sant Clemente do está el Sagrario en la sancta Iglesia de Sevilla vn castellano de oro en cera, que arda ante el sancto Sacramen

ramento del cuerpo de nuestro señor Iesu Christo.

ITEM, mando a Maria Sanchez muger honesta, que está en mi casa e la administra, por muchas e buenas obras i servicios, que della he recebido, i porque es gran sierva de Dios i persona de mucha virtud, i porque aya encomendada mi anima, quarenta mil mrs en dinero, e mas vna cama de ropa de las pieças que ella escogiere. E mas mando, que todo lo que ella dixere, que traxo a mi casa de ropa, alhajas, o vasijas sin contradicion alguna le sea dado i dexado tomar, e si algo se le ha gastado o perdido, tome otro tal i tanto, i de todo sea creida por su palabra, e se entregue a su voluntad. Item mando a la dicha Maria Sanchez vna esclava de mi casa qual ella escogiere: e dexo a su alvedrio, que despues de sus dias, o en ellos faga della lo que mas servicio de Dios le pareciere, e bien del anima de la dicha esclava, e si ninguna de casa le agradare, quiero que le sea dado para comprar vna a su voluntad. Item mando que si la dicha Maria Sanchez quisiere tomar algunas de las otras alhajas, o qualquier cosa mueble fasta en precio de diez mil mrs, libremente lo tome como cosa suya, i sea el precio a su alvedrio. Item mando, que la dicha Maria Sanchez aya mientras biviere quatro mil mrs, que renta cada año por vida vna casa, que di al Colegio i está en la Borziguinera, en que solia morar Garcia Fernandez Notario, para que con ellos pague vna casa en que more a su voluntad: i despues de su vida quede la renta al Colegio, que tiene la propiedad. Item mando e quiero, que el Colegio sea obligado, a dar en cada mes a la dicha Maria Sanchez mientras biviere vna fanega de harina, e si la quisiere en pan cocho, sea le dado de lo que comieren los colegiales cada dia, o a tercero dia como fuere su voluntad de la dicha Maria Sanchez: e si quisiere ella en tre, i tome todo lo que quisiere. E el Rector e collegiales i oficiales la obedezcā, i acaten i traten como a verdadera madre, q̄ mucho mas le deve el Colegio e yo: e no podria fer satisfecha con cosa igual a sus merecimientos.

ITEM, mando a Luana Diaz mi sobrina veinte ducados de oro para ayuda su casamiento, e que el Colegio no gelos de sino para aquel efecto.

ITEM, mando a Marina Ortiz honesta mi prima vezina de Ecija diez ducados, porque ruegue a Dios por mi.

ITEM, mando a Pedro de Palma mi sobrino estudiante, que esté en el Colegio mientras quisiere estudiar, fasta recebir el grado maior, al qual quiero, que le sea dado todo a costa del Colegio, e mas veinte ducados para ayuda a su salida.

ITEM, mando a Diego Ortiz estudiante mi sobrino, que si quisiere estudiar, sea fecho con el otro tanto como con el dicho Pedro de Palma, e si no quisiere continuar su estudio, sean le dados veinte ducados, i enderece lo Dios i su padre a lo que fuere su voluntad.

ITEM, mando a Diego de Carmona estudiante, que esté en el Colegio diez años o doze qual mas quisiere, e que le sea dado el grado maior a costa del Colegio, e mas cinquēta ducados para ataviar se, quando dende oviere de salir, mientras no turbare la paz de los colegiales.

ITEM, mando que a Rodrigo mi sobrino le sea dada su parte de su hacienda segun las memorias, que el Bachiller Bartholome de Santa Ella tiene, e le den de comer, i vestir, i calçar en el Colegio, mientras no turbare la paz del, fasta que Dios de algun orden en su vida.

G ;

ITEM

ITEM, mando que el Bachiller Bartholome de Santa Ella mi sobrino este en el Colegio, fasta que haga sus cursos para el grado maior, e lo reciba ende a costa del Colegio: el qual recibido, falga d'etro en tres meses, e le ayude el Colegio con cinquenta ducados para ataviarse.

ITEM, mando a Isabel Fernandez de Santa Ella mi sobrina, que el Colegio le acuda con medio cahiz de trigo cada año, mientras honestamente viviere, e con dos ducados de oro: esto se entienda mientras no turbare la paz de los q' estovieren en el Colegio ninguno de los sobredichos.

ITEM, mando a Lucia Fernandez de Santa Ella mi sobrina que allende de ser le dada su hazienda, segun arriba dixe de Rodrigo su hermano le den cada año medio cahiz de trigo, mientras honestamente viviere.

ITEM, mando, que se haga cuenta con Benito Diaz mi Capellan, e se le cople su salario contando a tres mil mrs por año, desde que començo a servir, cõ tando todo lo que tiene recibido. Todo lo hallaran en vn librete, que tengo en la caja pequeña de escripturas ante mi cama, e den le mas tres mil mrs.

A Gil de Fuentes Clerigo desde que començo a proseguir su estudio, e no pudo vacar a mi servicio, yo no le pague salario, i el como varon de buena conciencia ni creo, que lo esperò ni demandò, mando, que le den tres mil mrs, por que ruegue a Dios por mi anima.

ITEM, mando, que vnas cascas que tẽgo en Palma de micergillo, que se vendan para el Colegio.

ITEM, mando, que se vea la cuenta entre mi e la fabrica desta sancta Iglesia de algunos materiales, que me ha vendido para el Colegio, e luego se cumpla lo que le devo, sobre lo que le he pagado.

ITEM, por quanto la muerte es incierta, si por ventura Dios me llevare, i quedare Maria Sanchez, quiero i mando, que ella mediante Fernando Ruiz de Hojeda Clerigo beneficiado de sanct Iulian de Sevilla cobren las rentas del Colegio, i labren lo que con ellas pudieren, fasta que sea acabado, i si despues de mi Dios la llevare, antes de ser acabada la dicha obra, el señor Pedro de Fuentes Canonigo de la dicha sancta Iglesia de Sevilla, i el dicho Fernãdo Ruiz de Hojeda la lleven adelante con la dicha rêta, fasta que sea acabada. E si por ventura Dios de alguno de estos dispusiere, el que quedare lo prosiga. E si por ventura dispusiere de ambos, Gonçalo Perez Canonigo de Malaga lo haga. E si este no pudiere, los Visitadores que por las constituciones tẽgo nombrados elijan vna persona temerosa de Dios, e fiel, i prudente, e abonada, i que de fiãças, i que esta cobre las rentas, i continue la obra, fasta que sea acabada, segun el orden que Anton Ruiz Cantero dira, que yo tenia dado. I este de cuenta a los dichos Visitadores vna vez en el año, o mas si fuere menester, i tengan poder de lo quitar, i poner otro, si no hiziere lo que deve.

ITEM, quiero i mando, que si Gil de Fuentes mi Capellan quisiere entrar en el Colegio, desde que sea acabado, i estudiar ende como colegial so las constituciones que los otros, sea recibido sin examẽ ninguno, i tratado como su virtud mereçce.

ITEM, quiero i mando, que despues de acabado el Colegio este vn año sin meter los colegiales, porque de la renta deste año se compre mas renta, o se haga deposito, para que el Colegio quede mas seguro i mejor dotado.

ITEM, mando, que el Colegio venda la heredad, que dizen la Torre, o cercado

52
cado q' dizen de Mairbẽ a la Fuente del Arçobispo, e del dinero porque se vendiere, se compren posesiones, o se trueque por renta segura de tributo, o de posesiones realengas, i esta renta se junte con la de las otras posesiones i rentas, que al Colegio he dado para su dote, como abaxo dire. I esto mando que hagan mis albaceas i el Rector e consejeros del Colegio con consejo de los Visitadores del Colegio.

ITEM, mando que toda mi capilla asì ornamentos como retablo, e imagines, e vn estuche que tiene vn caliz, e patena, e ampollas, campanilla todo de plata dorada, e missal todo sea para la capilla del Colegio.

ITEM, mando, que vna imagen Greca de nuestra Señora, que yo tẽgo en mi Altar en mi casa, se de al monasterio de sanct Clemente, do son monjas des sobrinas mias, porque oren a Dios por mi.

ITEM, mando, que vn tapete grande e rico, que yo tengo, quede en la capilla del Colegio, para honrar con el el pie del Altar del dicho Colegio las fiestas, i tambien quede ende otro chico semejante a el en lana i en colores.

POR quanto las constituciones, que yo el Arcediano Maestre Rodrigo de Santa Ella por autoridad apostolica hize para buen gobierno i regimiento del Colegio, son para desde que estuviere ya fecho, i plantado, i formado de Rector, i consejeros, i capellanes, i los otros colegiales, a los quales como Colegio pertenescen las elecciones i proveimiento de la casa segun ellas. E maguer que en este testamento provei la forma que se ha de tener en continuar i acabar el edificio: pero no fue proveido la manera, que se ha de tener en elegir los primeros colegiales, porq' en el tal principio va mucho para todo lo de adelante. Porende por quanto yo se, que el señor Maestro Alonso de Campos Arcediano de Almuñecar en la Iglesia de Granada asì por servicio de Dios como por su gran virtud, e nuestra entrañable amistad tomarà, i executarà este cargo juntamente con el señor Pedro de Fuentes canonigo en esta sancta iglesia de Sevilla, al qual siempre he conocido ser noble de coraçon, i recto, e aficionado al bien comun, e no torcerse, ni dexarse torcer por passion alguna. Porende yo como testador e Fundador, e por la autoridad apostolica, que para ello tengo, les do poder, e los substituyo en mi nombre, i por mi persona, para que vega, i pose en el Colegio el dicho señor Arcediano, i ende le sea dado a costa del Colegio todo lo necessario para su mission, e se junte con el dicho Señor canonigo Pedro de Fuentes, e tengan para cierto tiempo puestos sus edictos en Salamanca, i en Valladolid, i en las principales ciudades de Castilla, i del Andaluzia, en que se digan las facultades, del cursar, i graduar que el Colegio tiene, e las cosas de que han de proveer a los colegiales, i las condiciones, que los que se han de oponer han de traer, segun la forma de las constituciones por mi hechas, i de mi mano escriptas i emendadas, e a que tiempo han de hallarse en Sevilla para leer sus lecciones, i ellos los oigan, i examinen, i considerando las calidades, i el fin segun la forma de las constituciones elijan, los que mas idoneos les pareçciere, para ser planta e principio de tal casa. E si no hallare de tales para cumplir el numero, dilãtense la eleccion de los q' faltaren, para quando se ofreciere: A los quales encargo la conciencia, hagan la primera poblacion de tales personas cuyo exemplo, orden, e vida sea tal cimiento para el edificio de virtud adelante, que siempre el Colegio florezca, i prospere en fructo de vir-

virtud en virtud a hora i gloria de Dios, i pro de su sancta Iglesia. Pero si por ventura el dicho señor Maestro no pudiere, o no quisiere, tomar i dar fin al dicho negocio i cargo, entienda se esta clausula susodicha del señor Gonçalo Perez canonigo de Malaga, del qual por su mucha virtud, i temor de Dios tengo la confiança que de mi persona misma. E si por ventura el dicho señor Gonçalo Perez por alguna razon no pudiere fazer lo susodicho, quiero e mado, que los Visitadores por mi nombrados en las constituciones, que por autoridad apostolica dexo fechas, con el dicho Señor canonigo Pedro de Fuentes hagan la dicha primera eleccion, o plantacion, o poblacion del Colegio conforme a lo susodicho, e a las dichas constituciones. E yo por las dichas autoridades q̄ tengo, les do el poder para ello, e les pido por los misterios de nuestra redempcion que teniendo a solo Dios, i al pro de su Iglesia ante sus ojos, declinen toda aficion, i ruegos, e çanjen este principio (que est rei dimidium, & plus quam dimidium) de tales plantas, que sean exemplo, i vena de vida, i disciplina para todos sus sucesores. A los quales, i a cada vno dellos do poder, para poder hazer los estatutos del cursar, i graduar.

E PARA cumplir todo lo en este mi testamento ordenado, i cada parte de ello, nombro, i constituyo por mis Albaceas testamentarios al reverendo señor canonigo Pedro de Fuentes, e al venerable padre Fernando Ruiz de Hojeda clerigo beneficiado de sant Julian de Sevilla, e juntamente con ellos a la madre Maria Sanchez honesta, que rixe mi casa, a los quales juntamēte do poder, que entren i vendan tantos de mis bienes muebles (excepto los libros que ya donē, e agora de nuevo dono al Colegio, i los tēgo del prestados ad vsum) quantos fueren menester, para cumplir lo susodicho. E si por ventura alguno de estos tres faltare por fallecimiento, o ausencia, o justo impedimento, los dos o el vno que quedare, lo pueda cumplir. Lo qual cumplido, de todo el remanente que de todos mis bienes quedare, así raizes, como muebles, e fementales, derechos, i acciones, así espirituales, como temporales hago, e instituyo por mi heredero legitimo e vniversal al Colegio, que en el Corral de Xerez edifico. Cuya visitacion i orden de regimēto dexo ordenada i escripta en vn volumen de constituciones, que con autoridad apostolica yo ordenē, i escrevi de mi mano. Las quales, allende de la autoridad ya dicha por la qual mado, que se vsen i guarden, tambien quiero, i mando, que sean vsadas i guardadas como mi vltima i testamentaria voluntad, como Autor i Donador del Colegio. E revoco, anulo, e casto qualquier otro testamento, i manda, i codicillo, que fasta oi aya fecho, así por escripto, como por palabra, excepto vno, q̄ en latin hize, i está insinuado de mano de Juan de Cardona Prior i canonigo de la iglesia Colegial de sant Salvador de Sevilla, e firmado de mi nombre, i ciertos testigos. So data de tres dias de Abril del año de mil i quiniētos e ocho años. El qual, i este quiero e mando, que valan, i sean firmes de agora para siempre jamas como verdaderos testamētos, i mi vltima voluntad. E si ambos o cada vno dellos no valieren por testamento, quiero, que valan por codicillo, o en qualquier otra mejor manera, i forma, i via que valer puedan, i devan de derecho. Que es fecho e otorgado en la mui noble i mui leal ciudad de Sevilla a doze dias del mes de Enero año del nacimiento de nuestro Salvador I E S V Christo de mil i quinientos i nueve años. E yo el Arcediano de Reina

Mac-

53
Maestre Rodrigo de Santa Ella testador lo subscrivi de mi mano e firma acostumbrada en testimonio de verdad. Rodericus Archidiaconus. E yo Fernando Ruiz de Hojeda clerigo beneficiado de sant Julian, i Notario apostolico lo vi, i oi otorgar este testamento segun que en el se contiene, e lo testigo e lo firmē de mi nōbre en testimonio de verdad rogado i requerido Ita est Fernando Ruiz de Hojeda beneficiado, Notario publico apostolico. Martin Lopez. E yo Gil de Fuentes clerigo Notario apostolico lo testigo. E yo Benito Diaz clerigo lo testigo.

I T E M, por quāto yo el dicho Arcediano he tenido conocimēto de Iuā de Estolalla bachiller, i de Alōso de Castilla vezino de Aracena, e del bachiller Ribera vezino de çafra, i de vn Racionero de Malaga, q̄ conoce el licēciado Gonçalo Perez ser personas q̄ hā vsado virtud, i hā estudiado, i desean pulular en la sciencia. I tenia en mi voluntad e concepro de les ayudar en su entrada del Colegio, porende ruego a los señores Examinadores, e primeros plantadores de los colegiales del dicho Colegio se ayan con ellos benignamente en su examē i recibimiento, e siendo hábiles sean preferidos a los otros oponentes, e así lo otorgue ante el Notario de yussō escripto. Rodericus Archidiaconus. Ita est Fernando Ruiz de Hojeda Notario.

POR quanto yo el Arcediano de Reina Maestre Rodrigo tenia proposito de dar orden en las cosas necessarias al estudio general, que por la misericordia de Dios se ha avido para este Colegio, e no he avido tiempo de ordenar las constituciones cerca dello, que yo tenia pensadas para el buē gobierno del dicho estudio, i del orden del cursar, i de dar, i rescibir los grados, i el gasto q̄ cerca dello se deve hazer, así quanto a la cantidad, que al Arca del Colegio se ha de dar segun la calidad del grado, como cerca de lo que se ha de dar a cada vno de los Examinadores, i las otras expensas, que se han de hazer mui moderadamente. Porende si por ventura yo no pudiere hazer lo, e disponer lo, do todo mi poder cumplido, que por autoridad apostolica para ello tengo, a los dichos señores, el señor Pedro de Fuentes canonigo de la sancta Iglesia de Sevilla, i el señor Maestro Alonso de Campos Arcediano de Almuñecar en la Iglesia de Granada, segun el orden de la plantacion nombrados con el canonigo Gonçalo Perez, e los Visitadores que por via de substitution fueron subrogados. E quiero i mando, que lo que ellos ordenaren cerca desto, todo que vala, i sea firme, como si yo en persona propria lo ordenasse. A los quales encargo la conciēcia de parte de Dios i de su bendita madre, que miren mucho, i moderen los gastos, de suerte que no excedan la condicion de los pobres, ni sea tan baxo, que sea reputado vil: quedando siempre toda la autoridad de la execucion destas cosas del estudio en Rector i consejeros del dicho Colegio. I esto quiero que valga como clausula de testamēto, o codicillo, o en qualquier otra mejor manera que de derecho pueda valer juntamente con este dicho testamento, i con el de en latin, de que en el se haze mēcion. En testimonio de lo qual lo firmē de mi nombre. Rodericus Archidiaconus.

I T E M mando, que Talavera estudiante q̄ está en mi casa, estē ocho años en el Colegio, fasta q̄ resciba el grado maior, el qual grado le sea dado gratis.

I T E M mando, que el dicho Gil de Fuentes clerigo mi Capellan estē en el dicho Colegio ocho años, fasta que le sea dado el grado maior, el qual grado

G 5 le sea

se sea dado gratis. E que pueda en este dicho tiempo servir Capellania fuera del dicho Colegio, no embargante que yo ove fecho vna constitucion, que el clerigo que fuesse colegial, no pudiesse servir Capellania, ni otro servicio fuera del dicho Colegio, la qual dicha constitucion no se entienda por el dicho Gil de Fuentes. En testimonio de lo qual i porq̄ sea firme, lo otorgue ante el Notario apostolico de yusso escripto, e firmè lo de mi nõbre. Ni se entienda por el la constitucion que dize: que ningun colegial tēga diez i nueve ducados de renta. Rodericus Archidiachonus. Ita est Fernando Ruiz de Hojeda Notario.

ITEM quiero i mando, que Francisco Garcia de Almonte hijo de Diego Garcia de Almonte vezino de Almonte sea tratado en lo dela entrada del Colegio, segun que dixè, i determinè en los quatro estudiantes, que en vn capitulo en la hoja atras desta firmado de mi nombre, i del Notario de yusso escripto està fecho, i determinado. Rodericus Archidiachonus. Fernãdo Ruiz de Hojeda Notario.

ITEM quiero i mando, que en la continuaciõ dela obra del Colegio, i cobrança sea puesto Gil de Fuentes clerigo juntamente con la madre Maria Sãchez, i con Fernãdo Ruiz de Hojeda clerigo beneficiado, dela virtud del qual confio hara como Catholico, i temeroso de Dios. E quiero, estè en el dicho Colegio, si quisere desde el dia de mi fallecimiento, fasta que siendo poblado sea recebido, para cumplir los ocho años. Despues de los quales reciba

el grado maior à costa del Colegio. I se pague lo que se deve

a Pedro Sanchez de Sevilla, segun parecerà por vn

mi libramiento. I por mi indisposicion ro

gue al Notario de yusso escripto lo

firmasse de su nõbre. Ita

est Fernando Ruiz de

Hojeda Notario.

††

••

TESTAMENTVM
IN SERMONE LA
tino domini magistri Roderici

DE SANCTA ELIA ARCHI
diachoni de Reina Fundatoris istius Col-
legij Sanctæ Mariæ de
IESV.

?*~*?

Asit mihi Spiritus Sancti gratia vsq; in finem. Amen.

FRAGILIS EST VITA NOSTRA,
& casus nos circumstant innumeri: quid vitemus, providere satis non possumus, illum diuturna ægrotudo, hunc brevis langor, alium repentina improvisaq; mors rapit, & præoccupat. Omnibus autem incerta vocationis est hora, quo in loco, quo in tempore ea nos expectet nescimus: invadere illam nos posse momentis singulis non dubitamus: expectare illã omni tempore & loco debemus memores sententiæ illius Sapientis apud Ecclesiasticum dicentis: Quoniam mors non tardat, & quidem quæ de terra sunt facile in terram revertuntur. Inscitia est, securitate vitæ, de exitu non cogitare. Dispensationem quoq; domesticam in id tempus differre, in quo mens plurimis gravata, ad vnum aliquod rarò est idonea. Angit timor mortis: torquet infirmitas: circumstantium est importuna cupiditas: qui sua, nõ nostra quærentes, ab animæ cura ad terrena nos revocant. Cogentès sæpe perturbationibus suis eum mori, qui vel moriturus non erat, vel certè non tan citò moriturus. Vc igitur (concedente altissimo) hæc omnia devitem, & ad meum, non alienum arbitrium, quæ meditor fiant. Existimans, quæ ab Esaia propheta Ezechia regi sunt dicta, mihi iam pridem imperata. Dispone domui tuæ, quia morieris tu & non vives. Illud etiam Salvatoris formidans: Vigilate, quia nescitis quæ hora Dominus vester venturus sit: serò, an manè, an galli cantu, &c. Sarui te stamētum hoc condere meo chyrographo subscriptum. Cui ita esse vim volo, si id ipsum, aut eius partem ante mortem non revocem.

Est verò huiusmodi.

IMPRIMIS conversus in Deum Autorem & Redemptorem meum: cum sim anxius futuri de me iudicij, & nescius vtrum odio, an acceptione sim dignus. Sciens autem in manu eius vitam esse, atq; interitum: per viscera misericordie suæ, in quibus visitavit nos oriens ex alto: humi stratus oro, vt fiant au-

ref

res suæ intendentes in vocē deprecationis meæ: nec intret in iudicio cum seruo suo: & aduersus solū, quod vëto rapitur, non exerceat potentiam suam, nec sic cam stipulam persequatur. Penitentis sacerdotis animulam non dedignetur: ignoscat illi delicta præterita, & ignorantias suas: suscipiat creaturam suā Creator, & factor figmentū suū. Meminerit, quòd homo immundus de immundo cõceptus sum semine: & quòd in peccatis cõcepit me mater mea. Veniat ante oculos pietatis suæ vitæ humanæ infirmitas, in qua, per omnem ætatis successum, nobis semper desideriorum facibus incitari non cessamus, & extinguere, sine ipsius ope, ignea inimici tella non possumus. Stulta est pueritia, innanis adolescentia, iuventus lubrica: virile studium ad ambitionem inclinat: friger senectus, & deficit in ea virtus, si Dominus non sustinet, cui erit sperandi fiducia? aut quem tanta sarcina sine levamine eius non præmat? Recorde- tur Pauli serui sui ad Romanos hanc lamentantis infelicitatem: Non (inquit) quod volo bonum hoc facio: sed quod nolo malum hoc ago. Est miserator & misericors Dominus, longanimis & multum misericors: suntq; miserationes eius super omnia opera eius immensæ. Secundum ergo peccata mea non faciat mihi: neq; secundum iniquitates meas retribuatur mihi. Quia non iustificabitur in conspectu eius omnis vivens, & multo minus ego insipiens & miser. Fleo igitur genua mea coram vnica spe mea Christo IESV Redemptore meo, sic orans. Deus meus, Deus meus, misericordia mea, & refugium meum, te desidero, ad te confugio, ad te venire festino: ne despicias me sub tremendo discrimine positum. Adesto propitius mihi in his magnis meis necessitatibus: non possum me redimere meis actionibus: sed tu redime me, & miserere mei. Diffido de meis meritis: sed confido de tuis miserationibus, & plus confido de miserationibus tuis, quam diffidam de malis meis: tu spes mea, Deus meus: tibi soli peccavi mea culpa. Qui tibi fui charus ad redimendum, non sum villis ad perdendum, & nunc ad te venio, quia nulli dees. Cupio dissolvi & esse tecum, in manus tuas commendo spiritum meum, respice in me Domine Deus veritatis: & per sanctam Nativitatem tuam, passionem & mortem, ac Resurrectionem, ac Ascensionem in cælum, atq; adventum Sancti Spiritus Paraclæti, pie excipe, & salva humiliatam animam meam, præstans mihi vt in pace dormiam, & requiescam cum beatis spiritibus tuis in vita æterna. Qui vivis & regnas Deus, in trinitate perfecta, cum Patre & Spiritu Sancto in sæcula sæculorum. Amen.

PROXIME autem, si quid contra Pastorem meum sanctæ Ecclesiæ Hispalensis Potificem vivens peccavi, peccasse autem multa me confiteor. Si quid dicto, aut facto contumacius egi: si non dignè reveritus: si non parui: si contristavi: si carpsi: si pro suis in me meritis, & cura pastorali non dignè retribuui: nimiam eius pietatem gemens imploro, vt mihi ignoscat, & oblitus emnium, animæ defuncti benedicat: quæ clemens & ab animo profecta indulgentia, petenti reo erit levamini, & indulgenti patri merces à Domino. Cum dominis patribus, & collegis meis, quoniam frequentius usus fui, frequentiorè utiq; esse oportuit, offendendi occasione: in multis enim peccamus omnes: & ego infelix non minus cæteris. Zelotipia, contentio, obretractio, ira, invidia, sollicitare animos nostros solent. Quicquid in hos admisi, quicquid à me amarè acceptum retulerunt, oro obtestorq; per commune consortium, per spem misericordiæ, quam à Domino iudicandi expectant, vt id omne depo-

nant,

nant, injurias condonent, & præcentur defuncto, eam requiem fratri optantes, quam pro se impetrari à Domino cupiunt. Executoribus, quos in calce testamenti designo, hoc officium pietatis relinquo: vt primò, post obitum meum, capitulo hanc veniam & remissionem, non innanis gloriæ, sed salutis causâ meo nomine petant.

VT verò ad gloriam Dei, & integritatem communionis fidelium perseveratis (licet peccatoris serui) pateat fides. Alta voce profiteor, tenuisse me à lavachro sancti Baptismatis usq; in diem præsentem sanctam Orthodoxam fidem catholicam, symbolum ab apostolis conditum, expositiones fidei Concilij Niceni, & magni Athanasij Patriarchæ Alexandrini. Anathematizasse etiã me ex tunc, & impresentiarum anathematizare omnem hæresim extollentem se aduersus sanctam & immaculatam fidem Christi, in qua (vt dixi) vivere & mori intendo. Sequens hoc confessionis meæ chyrographum, & omnipotenti Deo in extremo iudicio representans: Credo in Deum: &c.

CORPVS verò meum contaminatum flagitijs, licet indignum sit cui habeatur honor, sepulchriq; facilis sit semper iactura, ratione tamen habens dignitatis Baptismi, quo per visibilem spem, invisibilis mihi est impressus character, & sacre vñctionis, qua tam in Baptismo, & Confirmatione, & Sacerdotio delibatum fuit. Officij quoq; sanctæ prædicationis: quam ad plebem Christi (eo mediante) uti oratio per annos supra quadraginta exercui: nec non futuræ resurrectionis, qua simul cum anima suscitandum spero. Et vt suffragijs Ecclesiæ cõmodius aptetur, traddi oro ecclesiasticæ sepulturæ: eis ornamentis vestitum lincis, quæ consuetudo Sacerdotalis ordinis tulit. Exequiæ verò in cæteris sapiant modestiam funeralem: in nihilo sæculi huius pompam, sed laudabilem Sacerdotum consuetudinem.

NIGRVM colorem (quem lutum vocant) nemo pro me etiam de familia mea induat: nemo indicia tristitiæ præseferat, quæ admodum faciunt, qui spem non habent. Igitur corpusculum meum recondi iubeo: in Colegio sanctæ Mariæ de IESV ante gradus Altaris in solo plano in sepulchro lapide maiusculo contento, in cuius circumferentiâ hic conscribatur titulus: Hic iacet Rodericus Ferdinandus à Sancta Ella præbiter artium & theologiæ Magister, sedis apostolicæ Prothonotarius, sanctæ Hispalensis Ecclesiæ Canonicus, & Archidiaconus de Reina. Vixit annos sexaginta quatuor. Decessit die sabbati vicesima Mensis Ianuarij. Anno Domini millesimo quingentesimo nono. Qui legit oret pie pro peccatore.

TVMVLVM verò ligneum super sepulchro subinterminatione maledictionis in sempiternum poni prohibeo, etiam in die anniversarij suffragij.

BONA verò mea omnia tam immobilia, quam mobilia, & semoventia memorato Collegio sanctæ Mariæ de IESV relinquo: quod constituo hæredem vniuersorum bonorum, & actionum, ac iurium meorum tam spiritualium quam temporalium. Executores autem huius testamenti nominio, & instituo reverendum ac nobilem virum dominum Petrum de Fuentes Canonicum in dicta sancta Ecclesia Hispalensi, nec non venerabilem præbiterum Ferdinandum Ruiz de Hojeda, ac vna cum eis religiosam feminam Mariam Sanchez Christi ancillam, ac domus meæ gubernatricem. Quibus coniunctim præbeo facultatem omnia exequendi, quæ esse meæ vltimæ voluntatis per hoc & aliud vulgare testamentum simul cum meis codicillis eis constiterit: vt solertes ac

pios

pios testamentorum executores decet.

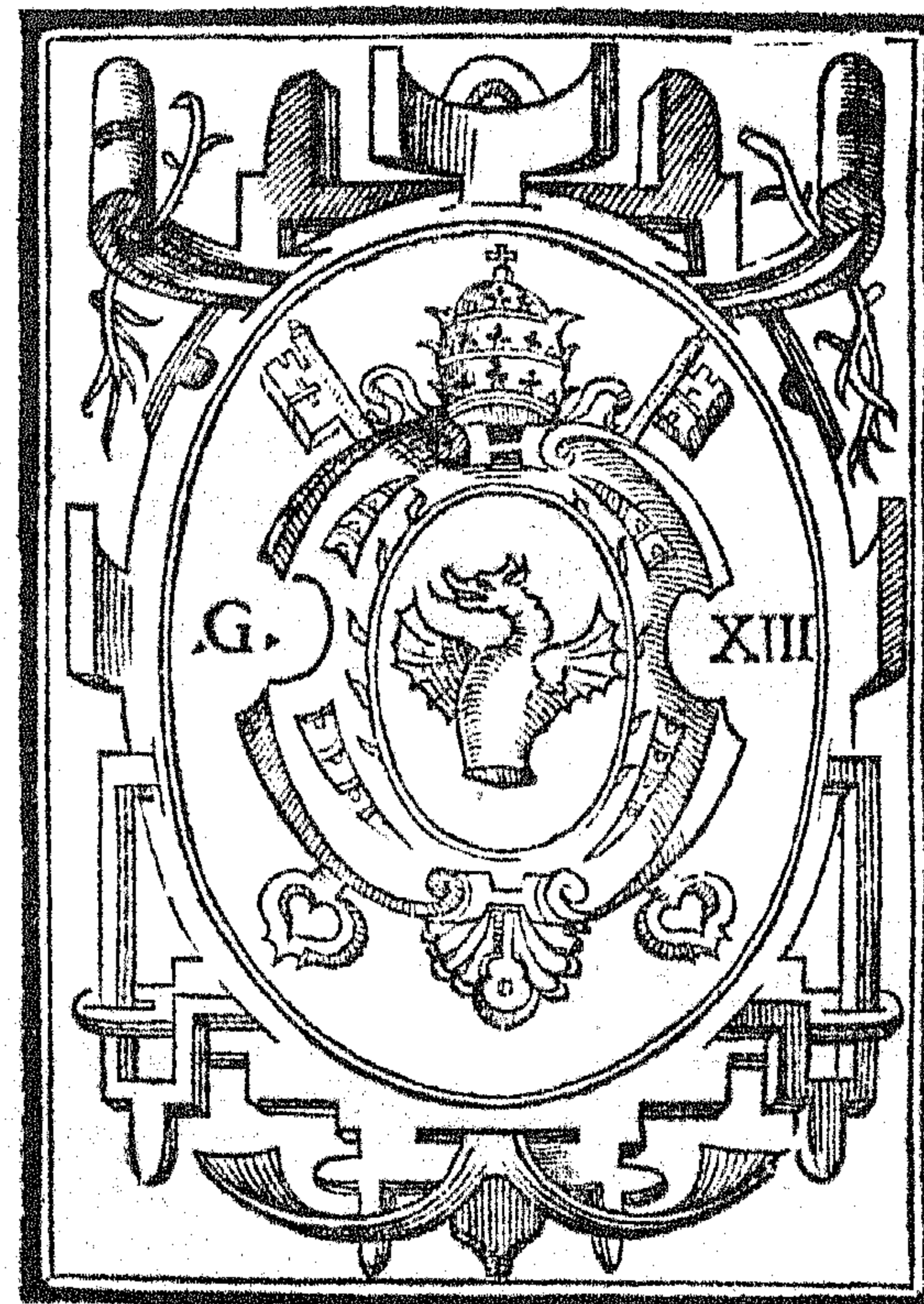
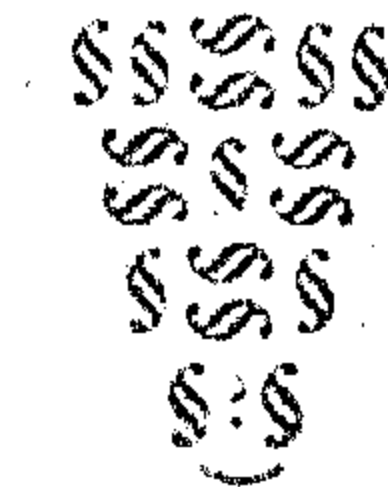
PRÆTEREA, revoco, casso, & irrito quodecunq; aliud testamentum, aut coddicillum, sive legata, quæ tam scripto, quam verbo hæcenus feci, iubens illa nullius fore roboris ac momenti. Excepto vno cum suis coddicillis, quod lingua materna condidi, ubi legata pia, & nonnulla alia, quæ particularem & (vt ita dixerim) minutiorẽ exigebant explicationem, exposui. Quod est sub data die duodecima mensis Ianuarij, anno Domini millesimo quingentesimo nono. Et est insinatum per Ferdinandum Ruiz de Hojeda Notarium publicum apostolicum, meo etiam nomine, & Martini Lupi, & Egidij de Fuentes, & Benedicti Diaz Clericorum civitatis Hispalensis testium rogatorum subscriptum, quod simul cum suis coddicillis vna cum hoc testamento prioribus vt veram & ultimam voluntatem meam, quacunq; meliori via & forma possunt: viderere volo, iubeoq;. Sunt autem hæc acta Hispali, tertia die Aprilis, anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo octavo. Et ego Magister Rodericus à Sancta Ella testator, qui supra hoc testamentum condidi, & velut ultimam voluntatem meam valere volui, & iussi, & iubeo. Et ideo meo nomine ipsum inscripsi. Rodericus Archidiaconus. Et ego Benedictus Diaz Clericus sum testis rogatus. Et ego Egidius de Fonte tum testis rogatus. Et ego Ferdinandus Roderici de Hojeda Beneficiatus, Notarius apostolicus sum testis. Et ego Ioannes de Cardona Prior, & Canonicus Collegiæ sancti Salvatoris Hispalensis Ecclesiæ Publicus apostolica; ac imperiali autoritate Notarius, ad requisitionem reverendi Patris & domini Magistri Roderici testatoris prædicti, quia præmissis omnibus & singulis, dum sic vt permittitur, agerentur, dicerentur, & concederentur, vna cum prænotatis testibus præsens interfui. Eaq; omnia & singula sic fieri, vidi, & audiui. Ideo hoc præsens publicum testamenti instrumentum manu alterius fideliter scriptum exinde confeci, signoq; & nomine meis solitis & consuetis signavi: & subscripsi in fidem & testimonium omnium, & singulorum præmissorum requisitus, & rogatus. Ioannes de Cardona publicus & apostolicus Notarius.

QUIBUS omnibus, & singulis tanquam ritè & legitimè factis autoritate & decreto nostro duximus interponendum, & interposuimus, prout interponimus præsentium per tenorem.

IN quorum omnium, & singulorum fidem & testimonium præmissorum præsentis literas, sive præsens publicum trascriptum instrumentum exinde fieri, & per Notarium publicum infra scriptum subscribi, & publicari mandavimus, nostroq; nomine subscripsimus, sigilliq; nostri iussimus, & fecimus appensione communi. Datis & actis Hispali in præfato Monasterio nostro. Nobis inibi hora vespere, audientie consueta, pro tribunali sedentibus. Sub anno à Nativitate Domini millesimo quingentesimo decimo octavo, indictione sexta, die vero vicesima octava Mensis Ianuarij, Pontificatus sanctissimi in Christo Patris, & domini nostri domini Leonis divina providentia Papæ decimi anno quinto. Præsentibus ibidem venerabilibus viris dominis Alfonso Guierrez de Luna, & Ioane Fernandez præbiteris Hispalensibus, ac Antonio Martini religioso dicti Monasterij, & Fracisco de Soto dicti domini Portionarij familiare, atq; quoad correctionem, & collationem dicti trascripti cum dictis literis. Petro Moreno apostolico Notario, ac Fracisco de Contreras, & Andrea de Tegillo Clericis, & vicinis Hispalensis testibus ad præmissa vocatis specialiter atq; rogatis, ET

ET QVIA EGO RODERICVS DE MON
tiel Præbiter Conchenſis diæceſis Capellanus Capellæ Regum Sanctæ
Eccleſiæ Hiſpalenſis, Publicus Apoſtolica autoritate Notarius præmiſſis
omnibus, & ſingulis, dum ſic vt præmittitur, fierent & agerentur, vna cum præ
notatis teſtibus interfui. Ideo hoc præſens publicum trascripti inſtru
mentum exinde confeci, ſubſcripti, & publicavi, ſignoq; & nomine
meis conſuetis, vna cum præfati reverendi domini Prioris no
minis roboratione, & ſigilli appenſione aſignavi
in fidem & teſtimonium præmiſſorum,

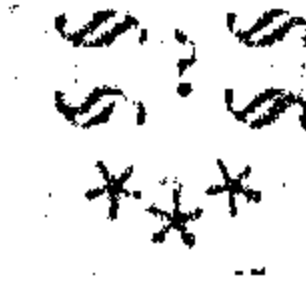
Rogatus & requisitus.

STATUTA
ET ORDINATIO
nes Collegii beatæ Mariæ

DE ISV, NOVITER

Condite Autoritate Apostolica, à Magistro Navarro Canonico
Ecclesie Hispalensis.

DE ELECTIONE RECTORIS

& consiliariorum.

PRIMUM statutum. Volumus & ordinamus, quòd Rector eligatur Chalendis Ianuarij: & solum in officio suo per vnum annum, itaq; per biennium Rector minimè existet: & immediatè nullo modo reeligi possit: benè tamen vno anno transacto eligi poterit. Volumus etiam, quòd illius anni Rectoratus in suo octonario non fiat computatio: quod pro vna vice duntaxat fieri permittimus, nam si contingat iterum eligi, illius anni computatio fiet. Item præcipimus, quòd si quis electorum, tempore electionis Rectoris, absens fuerit, perdat vestem & insignia, quæ de proximo erat recepturus, quod intelligendum est, si causa legitima moræ non adsit, quam diligentissimè Rector & consiliarij teneantur examinare. Consiliarij etiam per vnum integrum annum in suo officio solum existant: sed iterum eligi (& si immediatè) benè permittimus. Cætera his non contradicentia, quæ dominus Fundator præcepit seruari, ad electionem Rectoris, siue consiliariorum pertinentia, sub pœnis illic positis nos strictissimè custodire mandamus.

DE ELECTIONE COLLEGIALIUM

& reliquorum ministrorum.

SECUNDUM statutum. Volumus & statuimus, quòd electio collegialium fiat per cedulas secretas, præmissa inquisitione de moribus & vita (præpter eam inquisitionem, quâ per collegialem exequentiam de ipso electo infra mādabimus) & præmissa in literis sufficietia,

H

& di-

& dicta missa de Spiritu Sancto, is habeatur electus, qui plura vota pūcta habuerit. Volumus etiam, quod oppositores nullo modo intersint periculo examinis, quod quilibet eorum habiturus est: sed tantum coram collegialibus legatur lectio, & ipsi instent & sub sigillo confessionis celent modum, quem vnusquisq; oppositorum iuxta lectionem sortitus est. Vt sufficientia oppositorum evidentiū patefiat mandamus, vt liber decretalium, aut magistri sententiarum, in tres partes dividatur, & eligatur ipsa pars, quam ipse oppositor maluerit: & intra viginti quatuor horas, lectionē in camera Rectoris (quouis extero secluso) legat. Nulli oppositorum iuris pontificij obstet, si principijs dialecticæ careat: sed posita in cæteris paritate, quæ in dialectica aut philosophia instructus fuerit, alijs præponatur. Eos verò, qui ad præbendam theologiæ se opposuerint, dialecticam & philosophiā calere volumus. Et in his electionibus, eadem pœnā iudicetur imposita, quæ in electione Rectoris & consiliariorum, ob transgressionem imponitur. Volumus etiam, quod omnes electiones officialium Collegij, fiant per totum Collegium. Huiusmodi electiones erunt, puta Notarij, Bédelli, Maiordomi & Familiarium. Qui Familiares per biennium tantū durabunt, & iterum si Collegio accepti fuerint, reelegi possint.

A D I N F O R M A T I O N E M P R O
Ingressu collegialium.

TERTIVM statutum. Quoniam multa se offerunt admodum necessaria ad hoc statuendum: ordinamus, & statuimus, quod in hoc Collegium sacro munere cultui divino iniciatum, nullus admitti valeat, qui aliqua sui generis macula, quantuncunq; remota, maculosus aut infectus existat, ex Hebreorum genere, & Agarenorum, ad quod præcipue observandum, strictissimè mandamus (& ne in errorem aliquis incidat, præter pœnam perjurij & excommunicationis, in quâ incidunt ipso facto omnes oppositum consentientes) quod anteaquam aliquis iam electus, ad Collegium admittatur, quidam collegialis per maiorem partem Collegij electus, tendat ad probationem legitime faciendam in patriam ipsius electi: & eius proprijs impèsis, quæ in manibus Rectoris prius reponantur quàm collegialis discedat. Iurabitq; collegialis in missali apertò coram maiore parte Collegij, se omnia fidelissimè facturum, omni odio & quavis sinistra affectione & amore postpositis: & in tali probatione faciendâ, nequaquam assumat testes, nisi sibi prius constiterit de genere antiquo fore Christianos: & si in-

qui

quisitio generis præcipuè intendatur in hac nostra cōstitutione. Cum hoc tamen volumus, quod per ipsum collegialem de vita & moribus, & alijs ad admissionem collegialis pertinentibus, equalis inquisitio fiat: & legitima probatio tam de rebus parentum, quàm de redditibus patrimonialibus & beneficalibus, prout inferiùs quinto statuto per nos disposito & ordinato ad plenum continetur, per collegam missum peragatur.

D E V E S T E C O L-
legialium.

QVARTVM statutū. Vestitui collegialiuū providentes statuimus, quod cuilibet collegiali & capellano, chalcedis Ianuarij, cū electio Rectoris fit, per singulos annos detur vestis (quæ vulgo opa dicitur) cū insignijs, nisi aliqua legitima causa ipsis privatus existat. Dummodo, extractis ab arca pecunijs ad emendas vestes, remaneant quatuorcenti ducati. Sed si pecunia prædicta defecerit, dabuntur interea postquam annus cum dimidio fuerit transactus: ita quod quilibet collegialis, aut capellanus, per totum tempus in quo ius ad Collegium habeat, quatuor tantum vestes cum suis insignijs à Collegio recipiat: dummodo vestis, quæ collegialis, aut capellanus in principio sui ingressus proprijs impensis empturus est, duret per annum cum dimidio. Sed si Collegium inopia pecuniarum laboraverit, Rector de eis provideat, in tempore, quo (nullum gravamen Collegio patienti) possint dari. Nam nullum rem Collegij in minimo defraudari: in quo conscientiam ipsius Rectoris & consiliariorum oneramus. Erunt ipsæ vestes in moderata longitudine, & latitudine, prout honestatem collegialium decet.

D E T E M P O R E C O L L E G I A
lium in Collegio, & existentia, & tollerantia

gradus & ministri.

QVINTVM statutum. Quia ad honorem Collegij, atq; eius non paucam vtilitatem scimus maximè conducere, ordinamus & statuimus, vt postquam aliquis ad gradum Licētiatus, aut Magisterij, seu Doctoratus pervenerit: possit per totum tempus in residuum sui octonarij in Collegio permanere. Volumus etiam, quod quilibet collegialis habeat de licentia in quolibet anno quatuor menses se à Collegio ab-

sentandi, quibus possit in patria, aut alio loco, res suas sollicitare, aut parentes visitare. Intra quos quatuor menses teneatur in Collegio a-
desse: qui si non affuerit, fiat quod dominus Fundator fieri præcipit in
constitutione tricessima prima. Quam licentiam Reçtori & consilia-
rijs, & capellanis concedimus. Adjicientes, quòd si tanta fuerit ino-
pia & sterilitas temporis, quòd redditus & proventus Collegij in tan-
tum (quod absit) extinuari contingat, vt ea quæ dominus Fundator
in constitutione sexagesima octava fieri præcipit, exequantur. Tunc
si aliqui collegiales se libenter à Collegio absentari voluerint, possint à
Collegio discedere, quousq; Collegium ad pinguiorè fortunam perve-
nerit, nec tempus illud in suo octonario computetur. Quòd si sufficere
ià domo, illi qui sic libenter se à Collegio voluerunt absentare (li-
centia Reçtoris & consiliariorum priùs petita & obtenta) per Reçtorè
& consiliarios vt ad Collegium redeant, convocentur: intra triginta
dies à die quo huiusmodi convocatio nota fuerit, venire teneantur. Si
autem còtingat, ipsos non posse intra hos triginta dies in Collegio cò-
parere, teneantur Reçtorem & consiliarios huiusmodi detentionis cer-
tiores facere: qui sibi quatuor mensium, quibus quolibet anno se pos-
sint absentare, licentiam dabunt: qui quatuor menses in suo octona-
rio còputentur. Quòd si intra hos quatuor menses Collegio non affue-
rint, subiaceant pœnis, quas dominus Fundator in constitutione tri-
cesima prima assignat, servato ordine in eadem constitutione à do-
mino Fundatore taxato. Volumus similiter, quòd volentibus ad hoc
Collegium se opponere non obstet, si facultas parentum summam mil-
le ducatorum non amplius attingerit. Præcipimus etiam, quòd si ali-
quis collega aliquem famulum habuerit, minimè propter hoc subtra-
hatur ei quæcunq; provisiones pecuniariæ, aut alias sibi debitæ.

ÆSVS COLLEGIALIVM
qualiter, & quantus.

SEXTVM statutum. Quia studium literarum inter cætera laboriosi-
mum est, & viribus & robore tam corporis, quam animæ eget, iuxta
portionem ordinariam statuimus, quòd in principio prandij, & cœnæ
& similiter in fine fructus dentur. Carnes verò aut pisces pro tota die
dentur in ea quantitate, cui media macellaria carniū Aretinarum e-
quivalet: & valorem ipsius nullo modo excedant. Hæc portio solum
duplicetur in prandio scilicet, Paschatis Resurrectionis, & Pentheco-
stes, & in festo dedicationis capellæ Collegij, & in die, qua principium
stu-

studij celebratur, & prima die Ianuarij, cum sit novi Reçtoris electio.
In festo tamen Nativitatis Redemptoris nostri, & in die dominico an-
te carnis privium divisio fiat inter duos vnus gallinæ solummodo in
prandio, in tertia autem feria eiusdem hebdomadæ eadè gallinarum
divisio fiat tam in prandio, quam in cœna.

DE CELEBRATIONE
Divinorum officiorum.

SEPTIMVM statutum. Quia decet viros scholasticos ab omni cu-
ra literarum studio impediendi liberos esse, iuxta hoc providere vo-
lentes, statuimus & ordinamus, quòd collegiales, aut capellani nullo
modo teneantur dicere horas vespertinas, nec matutinas, nec aliquod
officium etiam in hebdomada Sancta, præter matutinas primorum die-
rum, scilicet, Nativitatis Domini, Resurrectionis, Penthecostes, & die
festi corporis Christi, Assumptionis beatæ Mariæ virginis. Ne tamen
rei sacræ devotio omnino deperat, & animabus Fundatoris, & suorum
benefactorum defraudetur. Præcipimus quòd ultra quinque anniver-
saria, quæ à domino Fundatore cantare iubentur, & ultra anniversa-
rium omnium fidelium defunctorum, loco horarum vespertinarum, &
matutinarum ab omnibus cantentur devotè in quolibet anno tempore,
scilicet, vacationis tria anniversaria pro animabus Fundatoris, & be-
nefactorum suorum, & tunc quilibet collegialis, & capellanus tenea-
tur dicere devotè pro eisdem animabus horas defunctorum. Volumus
etiam, quòd tres missæ horarum trium anniversariorum non sint de nu-
mero duarum, quæ quotidie dicuntur, quas tres missas capellani, aut
collegiales sacerdotes cantare teneantur, prout Reçtori vissum fuerit.
Missas verò omnes, quæ infestis à populo servatis à domino Fundato-
re cantare præcipiuntur, recitentur in tono diei, præcipimus præter fe-
sta Domini nostri, & Dominae nostræ, quæ arbitrio Reçtoris relinqui-
mus, in diebus à populo minimè observatis, omnes missæ quæ à do-
mino Fundatore iubentur cantari, recitentur: de præter prima missa cuiusli-
bet sabbati, quæ de Domina nostra, in tono semper dicatur: & missa
dedicationis capellæ Collegij, quæ cum horis matutinis, & vespertinis
cantando celebretur.

*DE PRÆDICATIONE, ADVOCATIONE, & exemptione à clericatu & egressu sine so-
cio, & prandio foris.*

H 3 OGTA

OCTAVVM statutum. Quia scholasticis sacrae theologiae operam indulgentibus utilissimū, & mirum in modum salutare est, nonnunquam verbum Dei praedicare, volumus & statuimus, quod tam collegialibus, quam capellanis sit permixtum in qualibet ecclesia toties quoties Rector & consiliarij viderint expedire, praedicare. Et in hac re summo opere hortamur Rectorem & consiliarios, ut maximè circumspecte ne nocuum aliquid ex tali praedicatione iuxta principalis studium collegialibus reportetur, cum referant ipsam licentiam praebere. Nam ut in multis experti sumus, appetitus praedicandi saepe studium logicum retardavit: quod in conscientia Rectoris & consiliariorum cautius providendum & discernendum relinquimus. Iuristis eadem ratione ad advocandum licentiam concedimus, servatis tamen servandis, uti iuxta praedicationem theologorum servandum esse disposuimus, scilicet, ut studium detrimentum non patiat. Volumus praeterea, quod huius Collegij collegiales tam theologi, quam canonistae (exceptis quatuor capellanis, qui necessario praesbiteri esse tenentur tempore suae receptionis) aliquo iuramento non astringantur, quo sub statu clericali ordinis sancti Petri, aut cuiusvis alterius approbatae Religionis permanere teneantur. Et illos, qui secundum tenorem constitutionis .17. domini Fundatoris iuraverunt, se in ordine sancti Petri, seu alterius approbatae Religionis permanere, dicto iuramento absolvimus, & tenore praesentium relaxamus. Volumus etiam, quod ad praedicandum nullus adire solus, sed bene duntaxat equitans solum nullo committente sortio ire permittimus. Et si forte ab eo loco, in quo sermonem habuit, sive causa negotij, sive gratia de ambulandi, ad aliquem locum tendent, pro prima vice (re comperta Rectori & consiliarijs) portione unius mensis sit protinus privatus, pro secunda vice trium mensium, pro tertia sex mensium, & sic crescente contumacia, semper duplicetur poena. Prorsus negamus licentiam prandendi, aut cenandi extra Collegium cuivis, qui solus (ut dictum est) discesserit ad praedicandum, si non sit in monasterio virorum religiosorum, & si quis secus fecerit, incidat in poenas in hac constitutione positas.

D E L V D O E T I N S T R V M E N
torum pulsatione, & alijs.

NONVM statutum. Volumus, & statuimus, quod tempore opportuno ubi studij nullum impedimentum subsequatur, liceat cuivis de Collegio ludere, his videlicet ludis, qui nullam inhonestatem praes-

se

se ferunt, quod circumspectum Rectori & consiliarijs, & eorum conscientias onerantes relinquimus. Et pulsatione instrumentorum pariformiter uti permittimus, licet Rector maximè attendat, quando deceat collegiales uti tam ludo, quam instrumentorum pulsatione. Et si quis inhonestè, aut negligenter se habuerit in his, possit Rector cum consiliarijs eum graviter punire: praemissa tamen benigna monitione, & in ipsum sic delinquentem reprehensione, nolumus propter talem pulsationem aliquem in poenam perjurij incidere. Nullus etiam incidat in periurium, si ad mensam singularem escam portaverit, quod si absque licentia Rectoris (quae sine causa legitima concedi non debeat alicui) afferre tale escam aliquis praesumpserit, pro prima vice portione trium dierum, pro secunda sex dierum, pro tertia quindecim dierum privatus existat: & sic crescente contumacia crescat poena. Per singularem autem escam intelligimus, aut fructum, aut quodlibet aliud, quod praeter communem portionem in refectorium portetur. Simili modo nolumus, aliquem in poenam perjurij, aut excommunicationis incurrere, si in via nominalium lectionem aliquam legere contingat, ab eisdem poenis audientes, si forsam aliqui fuerint, etiam excludimus. Nullus etiam sit perjurus, si in Bibliotheca sine licentia Rectoris, aut Bibliothecarij aliquem intromiserit. Et noctu causa studij quivis de Collegio candellam possit secum afferre. Rector etiam & vicerector in periurium, aut excommunicationem non incidat, si mulam, aut alium iumentum ultra spatium unius horae intra Collegium, aut ipsius ambitum detinere permiserit. Neque aliquis portione sex mensium privatus existat, si mulam, aut ipsum iumentum detinuerit, sed si aliquod detrimentum ex tali detentione subsecutum fuerit, impensis ipsius detinentis resarciatur. Nolumus similiter, quod Rector incidat in periurium, si ultra viginti horas retinuerit summam centum dipondiorum, quam summam, aut ea maiorem poterit solus Rector ab aëconomio, vel quovis alio recipere, neque ob id ipse Rector, aut dans huiusmodi summam pecuniarum in periurium incidant. De quibuscumque autem pecunijs minime possit Rector aliquid consumere, nec in propriam, nec Collegij utilitatem, donec in arca (ut à domino Fundato in constitutione .18. dispositum est) reponantur, & si contrarium à Rectore factum esse contingat, in reatum perjurij incidat. Nolumus etiam, aliquem in periurium, aut excommunicationem incidere propter commisionem, vel transgressionem declarationum, seu determinationum visitorum, & ita eisdem visitoribus potestatem imponendi periurium, aut excommunicationem alicui de Collegio in suis determinationibus, seu

sententijs, quas in fine visitationis servandas relinquerint, totaliter adimimus. Volumus præterea, quòd collegiales tempore visitationis nò teneantur dare cedulae visitoribus, sed ore proprio visitoribus, ea quæ in Collegio reformanda fuerint, nuntient, & ea visitores manu propria scribant.

DE OBSERVANTIA
horum statutorum.

DECIMUM statutum. Ordinamus, & statuimus, vt hæc nostra i-
mò verius apostolica statuta inconcussè observentur, quòd omnes collegiales & capellani tam præsentis, quàm futuri sint, antea quàm recipiantur, iurent in missali aperto per sacra Dei Evangelia, & intemeratam virginem Mariam se inviolabiliter observaturos has nostras cõstitutiones, & nunquàm in sui derogationem erunt sive per se, vel per aliam interpositam personam, neq; per literas apostolicas, neq; per quamcunq; aliam viam, neq; ab eorum observatione desistent; neq; relaxationem iuramenti vnquam petierint, quantuncunq; aliquæ personæ super ipsorum observatione eos molestare intenderint. Et si forte aliquis collegialis, vel capellanus tam receptus, quàm recipiendus has nostras cõstitutiones iurare nolluerit, aut differre iuramentum intenderit, aut in iurando excusationes aliquas afferat, ipso facto omni iure, quod ad Collegium habet, sit privatus, & Rector & consiliarij expulsionem non exequentes sint reatu periurij, & excommunicationis obnoxij. Et si forte visitores tempore visitationis, aut extra præsumpserint, hæc nostra statuta revocare, aut annullare, aut non observare, in pœnam excommunicationis latæ sententiæ incidant, & ipsorum mandatum in hac parte nullo modo teneatur. Et si quis collegialium, aut capellanorum super hoc obtemperare voluerit, protinùs de Collegio omni cunctatione postposita irremissibiliter expellatur per Rectorem & consiliarios. Et si forte (quod absit) maior pars Collegij, aut omnes absq; timore animarum in tali revocatione obedi-
erint, præcipimus, præter pœnâ periurij, & excommunicationis maris in quâ incidant ipso facto, teneantur in foro conscientie ex illa hora restituere Collegio quicquid de bonis ipsius consumpserint, donec ad observationem horum statutorum simpliciter omni fraude remota redierint. Sed & dominos visitores obsecramus, vt in tempore visitationis ita intendant in observatione horum statutorum, sicut in obser-
vatione statutorum reverendi domini Magistri Roderici, dummodo
talia

61

talia statuta his nostris non contradixerint. Advertantq; domini visitores quantum, pro tēporis qualitate, cōmodi, honoris, præeminentiæ, dignitatis ex his paucis statutis Collegio confurgat, & supercreseat, quæ in gubernatione huius sacri Collegij condidimus: circumspe-
ximus & summum remedium ipsius & vtilitatem, præ oculis semper habentes quid foret vtile et necessarium pro administratione huius Collegij sanctæ Mariæ de I E S V: quorum tutela freti, ea quæ institui-
mus, ad ipsorum laudem & honorē, Rectori, & collegialibus, & capellanis tam in præsentibus existentibus, quàm in futuro sub pœnis supra po-
sitis servare mandamus.

VNDECIMUM statutum. Consulentes tam animarum saluti, quàm
huius sacri Collegij administrationi, & perpetuæ gubernationi, volumus, et mādamus, quòd omnia statuta, quæ reverendus dominus Magister Rodericus, declarationes etiā, & sententiæ visitorum tantum vigoris retineant, quantum dominus Fundator, & declarantes habere permittunt. Quod volumus intelligi in illis duntaxat, quæ his nostris statutis non contradicunt, & nullo modo obviare videantur. Et omnia periuria, censure, excommunicationes, & quævis aliæ pœnæ per dominum Fundatorem taxatæ suū vigorē penitus obtineant, nisi in illis locis, in quibus talia periuria, excommunicationes, & censure, & pœnas irritasse, & nullum valorem habere volumus in his nostris statutis. Quæ omnia statuta in Collegij honorē, & vtilitatem in perpetuum mansura autoritate apostolica nobis concessa, qua in hac parte fungimur, sancimus, statuimus, approbamus, roboramus, pronunciamus, promulgamus, & declaramus secundum tēporis qualitatem varie
perfluentē, in honorem Christi I E S V, & eius gloriosissimæ virginis Mariæ matris, qui prosperū eventū ceptis tribuere dignetur, quem speramus, siquidem sub
tantis nominibus tam felix initium hæc sua
domus assumpsit.

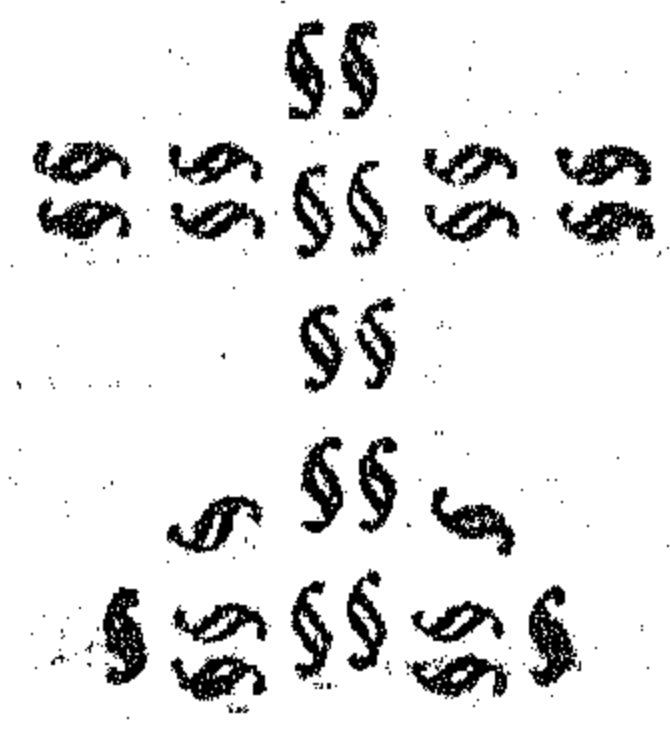
§§
**

S V M M A R I V M
Q V A R V N D A M

L I T E R A R V M A P O S T O

licarum.

(..)

EDITIS IAM AC PROMVLGATIS à felicis recordationis domino Roderico statutis & constitutionibus (lapso tamen aliquo tempore) Rector & collegiales considerantes aliqua ex dictis statutis & constitutionibus pro meliori gubernatione mutari, tolli, & emendari: aliqua etiam addi necessariò debere, literas in forma brevis directas obtinuerunt. Quibus Martino Navarro Canonico Hispalensi statuta huiusmodi reformandi, tollendi, & emendandi, alia etiam addendi (prout ei expedire videretur) extitit concessa facultas. Qua præfatus Martinus hæc supraposita edidit statuta. Verùm cum aliquis collegialium mentibus scrupulus esset iniectus, quòd dictus Martinus facultatem sibi circa præmissa concessam excesserit: pro suarum conscientiarum serenitate prænominata statuta auctoritate apostolica probari, & confirmari petierunt. Insuper cum vnicuique collegialium pro ordinaria portione, singulis diebus sexdecim vntias carniùm, & in diebus quibus carnibus vesci prohibum est, valore dictæ mediæ libræ carniùm pro ovis, vel piscibus, vel alijs cibis erogari in constitutione tricesima septima fuerit sancitum, fuit item facta petio, prædictam portionem in quatuor vntijs quolibet die carniùm, & earum valore pro piscibus, ovis, aut alijs cibis emendis augeri. Vltèrius, quoniam Ildefonsus à Campos Archidiaconus de Almuñecar in Ecclesia Granatensi, & Canonicus Hispalensis, in testamento & obditiis per eum conditis, Collegium hæredem suum vniuersalem instituit, ea conditione vt bonis omnibus hæreditarijs venditis, annui redditus pro dicto Collegio emerentur: & Collegium pro singulis duodecim millibus marapetinis annuatim, singulos collegiales eius nomine (vltra numerum per dictum Fundatorem statutum) recipere teneretur. Quod Rector & collegiales (qui tunc aderant) acceptavere: & pro eius voluntatis implemento certa summa annuorum reddituum iam empta, & duo collegiales, ac vnus capellanus recepti fuerant, petierunt similiter reliquã summã annuorũ reddituũ in salaria trium, vel quatuor, aut plurium cathedrarũ diuersarũ facultatũ cõverti. Quibus sic (prolixius tamen) expositis Rector & collegiales tam pro confirmandis statutis à Navarro conditis, quam pro augenda portione, & voluntate dicti Ildefonsi cõmutanda literas ad Canonicum Magistralem Ecclesie Hispalensis, & ad Franciscũ de Cuesta, eiusdem Ecclesie Canonicum

nonicum, & ad officialē provisorum Hispalensem, sub datis Romae apud Sacrum Petri, sub sigillo officij poenitentiarj .2. nonis Aprilis, Pōtificatus domini Pauli tertij anno .2. impetrarunt. Quarum literarum autoritate vnus prædictorum à quibusvis ecclesiasticis sententijs, cēsuris & pōnis (si quas forsam collegiales incurrerant) prius absolvit. Secūdo edita à Magistro Navarro statuta roboravit, cōfirmavit, ac perpetuò & inviolabiliter observanda stabilivit. Tertio quatuor vntias carniū auxit, ita ut de cætero .20. vntiæ carniū sive vacinarū, sive vitularū, sive vervecinarum, sive etiam porcinarū arbitrio Rectoris pro tēpore erogentur. Et diebus, quibus vesci carnibus non licet, valor dictarum quatuor vntiarū pro ovīs, piscibus, aut alijs cibis augetur: in alijs cibis & fructibus (quos ante & post pastum dari ordinatum est) immutata & firma prædicta constitutione permanente. Quarto annuos redditus ex dicti Ildefonsi bonis emptos (deductis necessarijs pro sustentatione dictorū duorum collegialium & vnus capellani, qui perpetuò eius nomine sunt eligēdi) in salaria quatuor cathedrarū cum Rectore & consiliarijs hoc pacto cōmutavit. Pro vna cathedra iuris pōtificij sex millia marapetinarū. Pro altera institutionum iuris cæsarei totidem sex millia. Pro altera Apollineæ facultatis totidem sex millia. Pro altera artium & philophie duodecim millia miriadum. Præterea ex dictis redditibus salaria ad cathedras primarias theologie, & iuris pontificij à Fūdatore erectas auxit. Pro theologie cathedra quatuor millia marapetinarum, sic vt decem millia erogentur. Pro iuris pōtificij duo millia addidit, ita vt octo millia singulis annis cōferantur.

Ista autem voluntatis cōmutatio ea conditione & lege fuit permissa & facta: quòd Collegium pro anima dicti Ildefonsi à Campos vnum anniversarium (quod est vnu nocturnū defunctorum) in vesperis primæ Dominicæ post festū divi Lucae: & die sequenti missam solemnem cum ministris, & habita ad populū contione, & respōsum supra sepulturam singulis annis in perpetuum statuti vi celebrare teneatur. Quod à præsignato die anni .1538. exordium habuit. Horum omnium in arca Collegij, & in quodam pergameneo cōstitutionum codice authenticæ extant scripturæ & testimonia.

L A V S D E O.

I N D E X

Constitutionum Collegii ac

S T V D I I S A N C T A E
Mariæ de I E S V civitatis
Hispalensis.
? * * ?

Numerus folium indicat: litera A. paginam primam, B. secundam designat.

P R I M O sequitur probemium cum admonitione. fo. 4. a
 Constit. 1. quòd domus prædicta Collegij sanctæ Mariæ de I E S V, & capella in ea cōstructa sancta Maria de I E S V nominentur. fo. 5. a
 Constit. 2. quot esse debent collegiales & capellani, & alij ministri domus, & quòd sit eis vnum caput, qui Rector vocetur, & quòd qui de corpore Collegij fuerint, omnino sint clerici, & quot theologi, quot ve canoniste esse debent, & quòd ad vnam harū scientiarum semel admissus, ad aliam nullatenus possit transferre. fo. 5. a
 Constit. 3. de iuramento præstando ante electiones ad evitandas subornationes. fo. 5. b
 Constit. 4. de electione Rectoris, & quāto tepore durare debeat. fo. 6. b
 Constit. 5. de iuramento Rectoris, et obedientia ei præstanda, et de consignandis camera clavibus Collegij, et cæteris. fo. 7. a
 Const. 6. quòd antiquus Rector consignet novo Rectori omnia bona Collegij per inventarium coram novis consiliarijs, et tam Rector quàm cōsiliari noviusmodi cōsignationē cōscribāt. fo. 7. b
 Const. 7. de electione cōsiliariorū. fo. 8. a
 Const. 8. de iuramento præstando per electos consiliarios. fo. 8. a
 Const. 9. de electione capellani. fo. 8. b
 Const. 10. de iuramento præstando per capellanos antequā admittantur. fo. 9. a
 Const. 11. de ætate & qualitate recipiendorum. fo. 9. b
 Constit. 12. de paupertate recipiendorum. fo. 10. a
 Const. 13. vnde esse debeāt collegiales eligendi. fo. 10. a
 Const. 14. in quibus debent esse instructi, qui recipiendi sunt ad collegium, et dispensatur, quod possint ad theologiam recepti artes liberales per triennium audire. fo. 10. b
 Const. 15. qualis in electionibus differentie generis ratio habeatur. fo. 10. b
 Const.

Const. 16. de forma electionis collegialium, et famulorum ad servitium necessariorum. fo. 11. a
 Const. 17. de iuramento prestando per collegiales antequam admittantur. 11. b
 Const. 18. de electione, et officio economi, seu procuratoris, vel maiordomi, atque omnibus alijs ad ipsum spectantibus et iuramento per eum prestando. 12. a
 Const. 19. de dispensatore, et de omnibus officijs eius concernentibus. fo. 13. b
 Const. 20. de electione magistrorum novitiorum, et quod habeat curam, ut constitutiones legantur suis temporibus, semperque servantur. fo. 14. a
 Const. 21. de consignatione camerarum, et fulcimentis earum, atque conservacione, et restitutione rerum consignatarum. 14. b
 Constitut. 22. de obtionibus camerarum. fo. 14. b
 Const. 23. de electione lectorum, et regentia cathedrarum. fo. 15. a
 Const. 24. quales esse debent collegiales, et alij de collegio circa mores, et scientiam, atque honestatem. fo. 16. a
 Const. 25. de habitu collegialium, et ceteris, quae vestitus honestatem concernunt. fo. 16. b
 Const. 26. de capitulo tenendo. 17. a
 Const. 27. ordo tenendus in consiliacione negotiorum in capitulo. fo. 17. b
 Const. 28. de secreto collegij, et capitulo servando. fo. 17. b
 Const. 29. quanto tempore possint manere collegiales in collegio. fo. 17. b
 Const. 30. quid agendum si Rector vel consiliarius se absentaverint. fo. 18. b
 Const. 31. de tempore quo collegiales se possunt absentare a collegio. fo. 18. b
 Const. 32. quis ordo sit tenendus, si (quod absit) contingat pestis, vel morbus contagiosus in urbe. fo. 19. a
 Const. 33. de ordine sessionis tam in capella, quam in mensa, et capitulo, et ubicunque collegialiter contigerit convenire. fo. 19. b
 Const. 34. de hora prandij, et cœnae, et pulsatione campanullae, ac lectionis mensae, et alijs id negotium concernentibus. fo. 20. a
 Const. 35. quod nullus possit extrarium invitare. fo. 21. b
 Const. 36. quod nemo intret cellarium, vel cellam vinariam, vel quoquinam. 21. b
 Const. 37. de carnibus, et piscibus, vel ovibus unicuique, de collegio dandis, quot diebus, et de augmentatione portionis, et carnibus salitis, et fructibus, ac collatione fienda. fo. 21. b
 Const. 38. de infirmis et medico, et eius salario, et de exequijs pauperi peragendis. fo. 22. b
 Const. 39. quibus temporibus collegiales teneantur confiteri, et corpus Domini accipere, et omittens qua sit poena puniendus. fo. 23. a
 Const. 40. de actibus collegialium circa divinum officium audiendum, et dicendum singulis diebus. fo. 23. a
 Const. 41. de numero et officio capellanos, et de eorum defectibus suppleendis. fo. 23. b
 Constit. 42. quomodo capellani et collegiales se debent habere circa divinum officium peragendum diebus minus magisque solemnibus. fo. 24. b
 Const. 43. de officio peragendo a collegialibus pro animabus Fundatoris, ac parentum, et maiorum, fratrum, et benefactorum suorum. fo. 25. a
 Const. 44. quot, et quae universaria dicere teneantur annuatim capellani et collegij. 25. b
 Const. 45. quae personae possint Collegium intrare ad audiendum divina, vel ad visitandum collegiales, et de punitione illius, qui mulierem aliquam intro miserit. fo. 26. a
 Const. 46. de actibus exercendis per collegiales tam in lectionibus, quam in disputationibus, et quod non implicent se negotijs. fo. 26. b
 Const. 47. quomodo collegiales se possunt opponere cathedris, vel substitutionibus ac lecturis extra Collegium. 27. a
 Const. 48. quo tempore porta claudi debeat, et de poena infligenda illis, qui clausa porta venerint, aut per fenestram, vel parietes exierint, aut a Collegio se absentaverint. fo. 27. b
 Const. 49. qui vitium carnis in collegio commiserit, aut concubinam occultam, vel publicam habuerit, eius ad collegium perdat. fo. 28. a
 Constit. 50. quod nullus de collegio intret domum vicini. fo. 28. a
 Const. 51. quod nemo dormiat in camera alterius. fo. 28. b
 Const. 52. quod nemo extrarius in collegio dormiat. fo. 28. b
 Const. 53. quod Rector quoties voluerit, possit intrare cameram cuiuscunque de collegio. fo. 28. b
 Const. 54. quod nemo sine collega extra collegium exeat. fo. 29. a
 Const. 55. quod semper servetur silentium praesertim in choro, refectorio, et capitulo, et pulsationes instrumentorum musicorum, aut choreae in collegio inhibentur. fo. 29. a
 Const. 56. de ludo vitando. fo. 29. a
 Const. 57. de murmuracione, et contentione vitandis in refectorio, et quoquina, vel alibi, et de poena eius, qui non obedierit Rectori mulctanti aut negata portione rapuerit, et quid agendum si contentio inter Rectorem et aliquem de collegio acciderit. fo. 29. b
 Const. 58. ne quis Rectorem convitio afficiat. fo. 30. a
 Const. 59. de concordia ponenda inter rixantes, et poena infligenda foveti partem alterius rixantium. fo. 30. a
 Const. 60. de conservacione pecuniarum, et instrumentorum, et aliarum scripturarum collegij, et de inventarijs fiendis de rebus collegij. fo. 30. b
 Const. 61. de custodia Bibliothecae et librarium, et quod ponatur tabulla, in quibus omnes libri per ordinem conscribantur et de punitione illius, vel illorum, qui de ea aliquid furtive subtraxerit. 31. a
 Const. 62. de poena furtive invadentium res collegij. fo. 32. a
 Const. 63. de custodia rerum collegij, et eius indemnitatem servanda, et poena invadentium eas. fo. 32. a
 Const. 64. de provisionibus opportuno tempore faciendis. fo. 32. b
 Const. 65. de sollicitudine per Rectorem et consiliarios adhibenda circa debita collegij recuperanda. fo. 32. b
 Const. 66. de possessionibus collegij visitandis.

Const. 43. de officio peragendo a collegialibus pro animabus Fundatoris, ac parentum, et maiorum, fratrum, et benefactorum suorum. fo. 25. a
 Const. 44. quot, et quae universaria dicere teneantur annuatim capellani et collegij. 25. b
 Const. 45. quae personae possint Collegium intrare ad audiendum divina, vel ad visitandum collegiales, et de punitione illius, qui mulierem aliquam intro miserit. fo. 26. a
 Const. 46. de actibus exercendis per collegiales tam in lectionibus, quam in disputationibus, et quod non implicent se negotijs. fo. 26. b
 Const. 47. quomodo collegiales se possunt opponere cathedris, vel substitutionibus ac lecturis extra Collegium. 27. a
 Const. 48. quo tempore porta claudi debeat, et de poena infligenda illis, qui clausa porta venerint, aut per fenestram, vel parietes exierint, aut a Collegio se absentaverint. fo. 27. b
 Const. 49. qui vitium carnis in collegio commiserit, aut concubinam occultam, vel publicam habuerit, eius ad collegium perdat. fo. 28. a
 Constit. 50. quod nullus de collegio intret domum vicini. fo. 28. a
 Const. 51. quod nemo dormiat in camera alterius. fo. 28. b
 Const. 52. quod nemo extrarius in collegio dormiat. fo. 28. b
 Const. 53. quod Rector quoties voluerit, possit intrare cameram cuiuscunque de collegio. fo. 28. b
 Const. 54. quod nemo sine collega extra collegium exeat. fo. 29. a
 Const. 55. quod semper servetur silentium praesertim in choro, refectorio, et capitulo, et pulsationes instrumentorum musicorum, aut choreae in collegio inhibentur. fo. 29. a
 Const. 56. de ludo vitando. fo. 29. a
 Const. 57. de murmuracione, et contentione vitandis in refectorio, et quoquina, vel alibi, et de poena eius, qui non obedierit Rectori mulctanti aut negata portione rapuerit, et quid agendum si contentio inter Rectorem et aliquem de collegio acciderit. fo. 29. b
 Const. 58. ne quis Rectorem convitio afficiat. fo. 30. a
 Const. 59. de concordia ponenda inter rixantes, et poena infligenda foveti partem alterius rixantium. fo. 30. a
 Const. 60. de conservacione pecuniarum, et instrumentorum, et aliarum scripturarum collegij, et de inventarijs fiendis de rebus collegij. fo. 30. b
 Const. 61. de custodia Bibliothecae et librarium, et quod ponatur tabulla, in quibus omnes libri per ordinem conscribantur et de punitione illius, vel illorum, qui de ea aliquid furtive subtraxerit. 31. a
 Const. 62. de poena furtive invadentium res collegij. fo. 32. a
 Const. 63. de custodia rerum collegij, et eius indemnitatem servanda, et poena invadentium eas. fo. 32. a
 Const. 64. de provisionibus opportuno tempore faciendis. fo. 32. b
 Const. 65. de sollicitudine per Rectorem et consiliarios adhibenda circa debita collegij recuperanda. fo. 32. b
 Const. 66. de possessionibus collegij visitandis.

tādīs per Rēctōrē et collegiales, et pœna
 negligentibus imponenda. 33. a
 Conf. 67. quid sit agendum, si ultra ex
 pēsas ordinarias & extraordinarias de
 bonis collegij aliquid sup̄ fuerit. 33. b
 Conf. 68. quis ordo sit tenendus, si red-
 ditus et proventus collegij contingat ex
 tenuari. fo. 34. a
 Conf. 69. de ratione administrationum
 reddenda per Rēctōrē & consiliarios
 in festo omnium sanctorū, & in fine cu-
 iuslibet anni. fo. 34. b
 Conf. 70. quōd peccātes evāgelicē mo-
 neātur à scientibus, & nisi se correxe-
 rint, Rēctori fiat denuntiatio. 35. a
 Conf. 71. de punitione faciētū, vel di-
 cētium facta, vel verba diffamatoria,
 vel iniuriosa de collegio, vel de personis
 eius, & si votorum varietas fuerit in
 pœnis delinquentium, quomodo arbi-
 trādum sit. fo. 35. a
 Conf. 72. de punitione illius, qui dixe-
 rit, se audisse aliquid de aliquo, ex quo
 infamia facti possit oriri, et nō probave-
 rit à quo audierit. 35. b
 Conf. 73. de pœna infligēda portātibus
 arma, et quōd Rēctor cum consiliarijs
 possint dispensare, ut portentur in ca-
 su licito. fo. 35. b
 Conf. 74. de pœna infligēda percutiēti-
 bus exteris cum armis. 36. a
 Conf. 75. de punitione accipiētium gla-
 dium, vel lignum, vel aliud simile ani-
 mo offendendi collegam, vel percutien-
 tium cum eis. fo. 36. a
 Conf. 76. de punitione eorum, qui do-
 mi, vel extra procedunt ad verbera sine
 armis, vel tale aliquid committentium
 in auxilium alicuius. fo. 36. a
 Conf. 77. de pœna Rēctoris, & consi-
 liariorū si negligentes fuerint ultra tri-
 duum in pœnis infligendis. 36. b
 Conf. 78. de punitione murmurātium
 contra Rēctōrē, vel consiliarios prop-
 ter executionem pœnarum, & à quibus
 & quo tempore debent gravati petere
 iustitiam suam. fo. 37. a
 Conf. 79. quis recursus, si Rēctor ali-
 quid iniuste mandaverit. 37. a
 Constitu. 80. provisio contra Rēctōrē
 statuta huiusmodi non observantem,
 vel non facientem servari, vel bona col-
 legij male administrantem, nec non con-
 tra objicientes, & deficientes in proba-
 tione prædictorum. fo. 37. a
 Conf. 81. quod nullus per transgressio-
 nem, aut omissionem horum statuto-
 rum incurrat pœnam periurij, nisi in
 casibus expressis per hæc statuta, &
 quōd insinuentur sex exemplaria. 37. b
 Conf. 82. qui, & quales esse debeant
 Visitatores, & de modo quē in ipsa vi-
 sitatione tenere debent. fo. 38. a
 Conf. 83. de visitatione, & tēpore quo
 fieri debeat, & de punitione per Visita-
 tores fienda, omnibus reclamatione &
 appellatione exclusis, & quid si Visita-
 tores aliquid ultra potestatem horū sta-
 tutorum vigore sibi concessam volue-
 rint usurpare, aut se ampliùs intromit-
 tere, sit faciendum. fo. 39. a
 Conf. 84. in qua reservat sibi Condi-
 tor earum, quicquid in dictis constitu-
 tionibus addendum, diminuendumque
 interpretandum, vel mutuandum fue-
 rit, declarans modum, quo dicta con-
 stitutio

stitutions obligant. fo. 40. a
 Conf. 85. ubi rogantur Gubernatores
 et Rēctores civitatis Hispalis, ut Col-
 legio faverint, et ipsum à malevolis,
 invasoribus pro virili sua tuean-
 tur. fo. 40. b
 Conf. 86. de licentia augmentandi va-
 num collegialem, vel unam capella-
 niam ultra prædictum numerum, &
 recipiendi nepotes suos ad ingressum col-
 legij certo modo. fo. 41. a

FINIS INDICIS
 Constitutionum.

Inchoatum opus ann. 1584. Rēctore Colegij existente Docto-
 re MELCHIORE De Galvez. Ad optatum exitum
 pervenit initio sequentis anni Doctore E. M. A.
 NVELI de Qro Turillo Rēctore.

L A V S D E O

L E C T O R I.

S V M M A M licet (provt ordinarię lectiones & curę concessere) operam impendimus , vt hoc volumen quã emendatissimum typis mandatum in lucem prodiret : nonnulla tamen irrepserunt errata, cum occupationum multitudine , & Typographorum culpa , tum quia nunc primum prelo committebatur , & tamen vitio originalis depravati codicis , qui non solum punctuationis , & orthographię (quarũ nulla cura extiterat apposta) verum & verborum mēdis scatebat. Vnde si punctuationis defectu, vel alia quavis causa aliquid dubij fuerit subortum, originalia , vnum propria manu Fundatoris conscriptum, aliud in pergameneo transumptum , & in publicam transumpti formam per publicum Notarium redactum, in arca Collegij perpetuò permanitura , vt pote authentica consulantur. Errata autem, quę in constitutionibus conspeximus, minutioribus omisissis, sic corrigito.

F Ol. 4. pag. 1. post primam lineam addito Collegij & studij, eadem pa. lin. 9. vbi magistri lege magister. & pa. 2. lin. 32. vbi Hispalēsi lege Hispaniēsi. fo. 5. pa. 1. lin. 33. vbi quattuor lege quot. & pa. 2. lin. 18. vbi quosi lege quod. & lin. 23. vbi quod Collegium lege quod ad Collegiũ. & lin. 25. vbi domidorum lege minorum. fo. 6. pa. 2. lin. 9. vbi viginti quinque lege vigesimum quintum. fo. 7. pa. 1. lin. 6. vbi extrabatur lege extrahatur. & lin. 22. vbi celebrata lege celebrata. fo. 8. pa. 1. lin. 7. vbi consiliorum lege consiliariorum. fo. 11. pa. 2. lin. 7. vbi onmina lege nomina. & lin. 27. vbi secretas lege secretas. fo. 12. pa. 1. lin. 14. vbi clericalem lege laicalem habitum. fo. 13. pa. 1. lin. 22. vbi aut lege &. & pa. 2. lin. 11. vbi duxerit lege duxerint. & lin. 30. vbi perriurij lege periurij. fo. 17. pa. 1. lin. 24. vbi ais lege ait. fo. 19. pa. 1. lin. 9. vbi valetunis lege valetudinis. fo. 20. pa. 2. lin. 24. vbi diserviri lege deserviri. & lin. 37. vbi finem lege finem. fo. 25. pa. 1. lin. 35. vbi præfactos lege præfatos. fo. 26. pa. 2. lin. 30. vbi tridium lege triduum. fo. 27. pa. 1. lin. 18. vbi negetijs lege negotijs. fo. 28. pa. 1. lin. 23. vbi consilirijs lege consiliarijs. fo. 29. pa. 1. lin. 21. vbi strictissimē lege strictissimē. fo. 32. pa. 2. lin. 6. vbi præstanres lege præstātes. fo. 34. pa. 1. lin. 23. vbi præfactum lege præfatum. fo. 38. pag. 1. lin. 34. vbi præfactos lege præfatos.

